

Església en el món

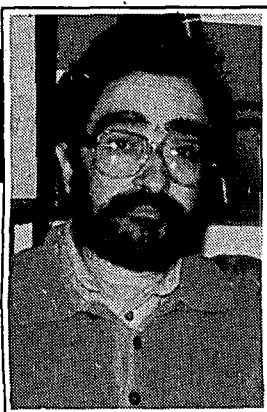
*El Papa critica la resolució
del Parlament Europeu sobre
les unions homosexuals*

(pàg. 5)

La Conferència judeo-cristiana

(pàg. 8)

**Oriol
Xirinachs:**

«La marginació és fruit de
l'egoisme de la societat»

*Una entrevista de
Miquel A. Codina a pàg. 14*

Concili al dia 16

Informació a pàg. 15

El Setem vol

apropar el Tercer Món

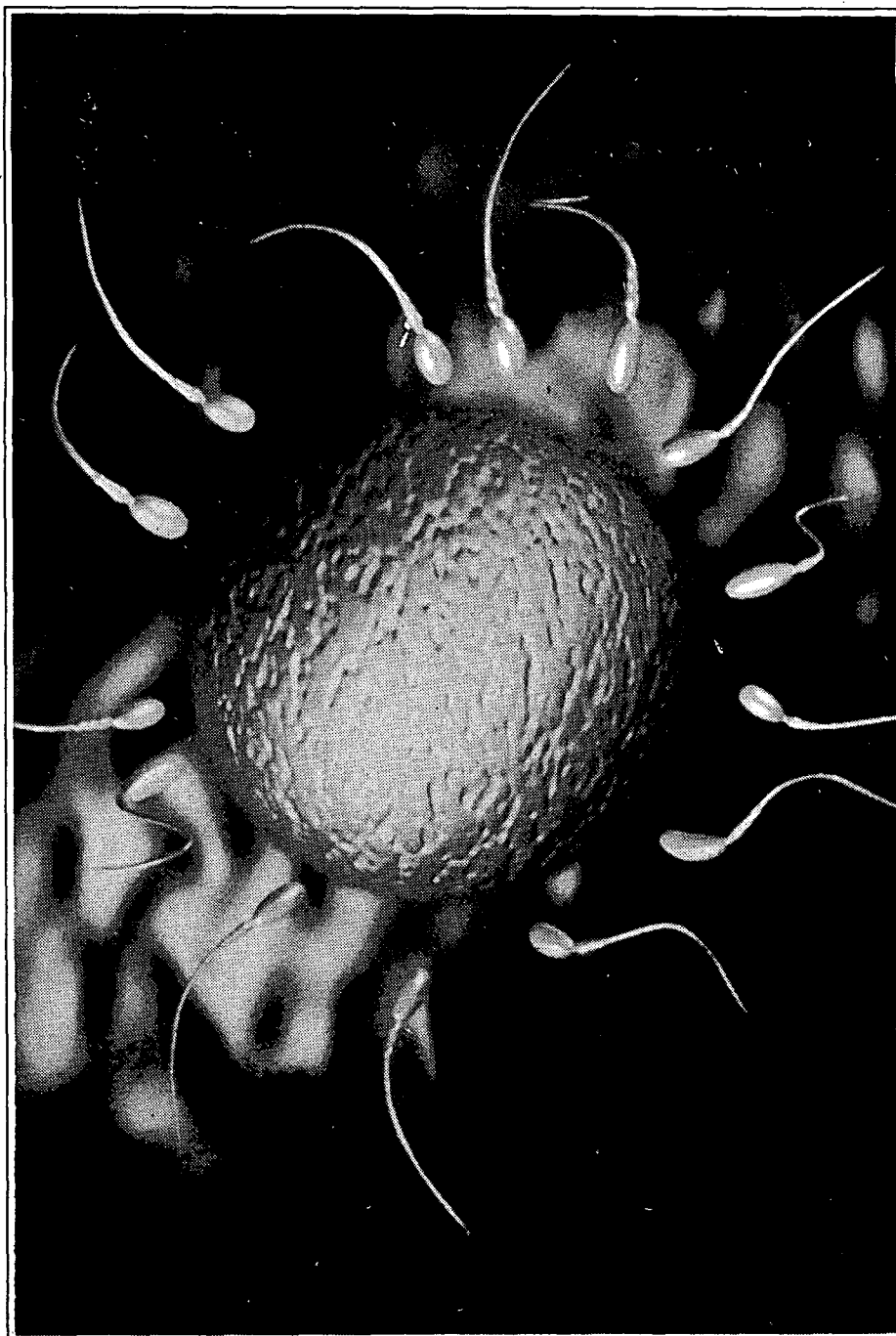
als adults

*Una entrevista
de Núria Oriol amb
Joan Cortadella a
pàg. 21*

*Alemanya i França: dues maneres de tractar les lleis
sobre fecundació artificial*

¿Quin estatut legal cal atorgar a l'embrió humà?

*La fecundació «in vitro» porta camí de convertir-se en
un mitjà d'aconseguir infants a la carta*

Un dossier del professor A. Pardo, a pàgines centrals

En el proper número publicarem el text íntegre de la «Carta a les famílies» de Joan Pau II

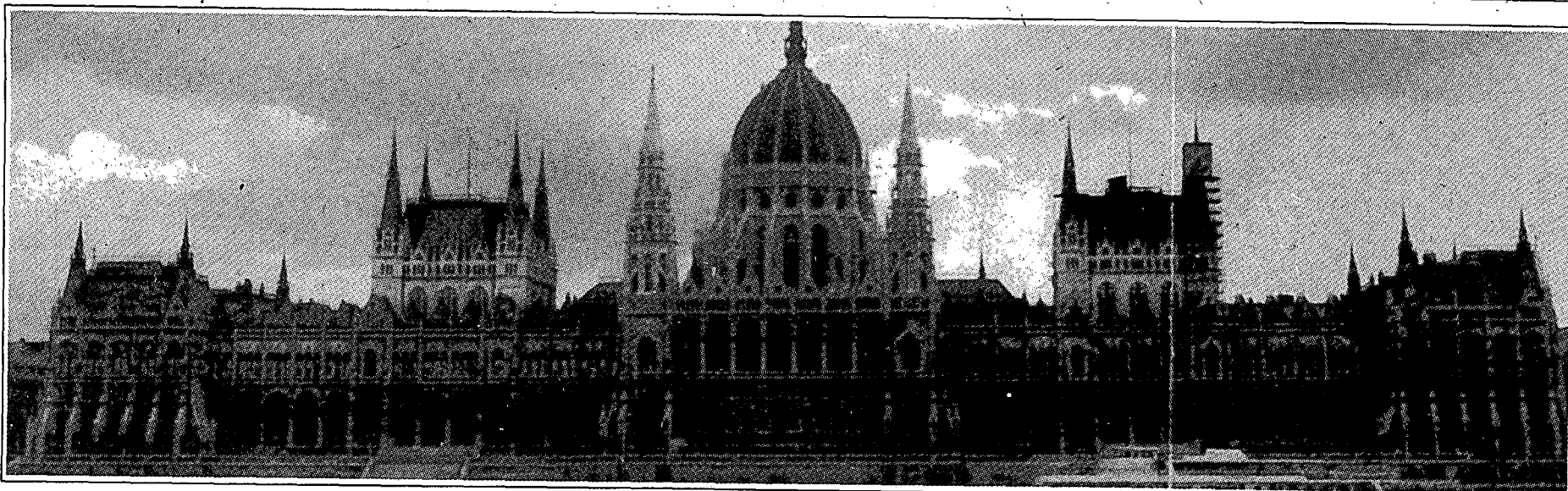
«TRIANGLE IMPERIAL»

Viatge als països de Centreeuropa:
clau de volta recuperada del vell continent

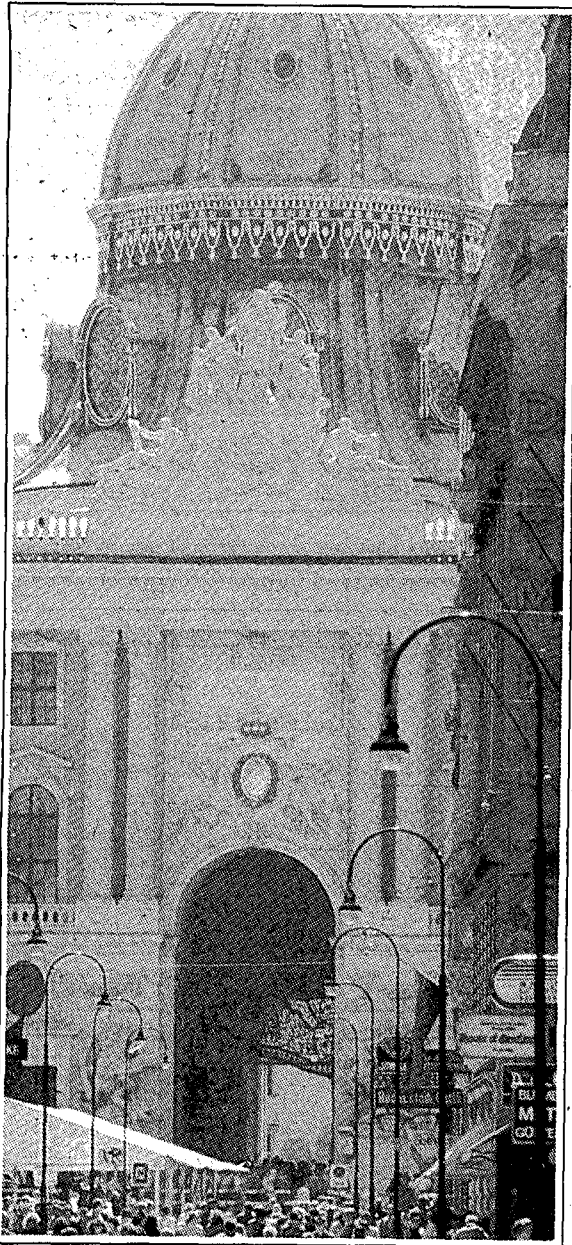
VIENA / PRAGA / BUDAPEST

passant per Bratislava

De l'11 al 22 d'abril de 1994

El Parlament hongarès, a Pest

Palau vienès de Hofburg (palau d'hivern)

■ VIENA:

ciutat que combina,
de sempre,
ingredients ben
diversos
*riu Danubi / pont
Imperial / sant
Wolfgang /
pastisseries*

■ PRAGA:

monuments i
creativitat, «ciutat
de les cent torres»
*riu Moldava / pont
de Carles / sant
Venceslau /
cerveseries*

■ BUDAPEST:

antic enclavament
romà, esdevingut
síntesi de pobles
*riu Danubi / pont de
les Cadenes / sant
Esteve / balnearis*

*Plaça de Praga
amb la
catedral de Tyn*

Podeu demanar-ne informació per telèfon, per correu o bé personalment a l'associació
AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA:

Pelegrinatges i viatges: Plaça Urquinaona, 11 3r. 3a. A. 08010 Barcelona - Telèfon: **301 37 18**

Valentia en l'anunci de la fe

La de Joan Pau II ha estat, una vegada més, l'única veu crítica de ressonància davant la resolució europarlamentària de reconèixer els «matrimonis» entre homosexuals. Cal valentia per afrontar una opinió pública en part adversa i en part feble pel que fa a aquesta qüestió, i per exposar-se a la previsible deformació que alguns faran de la postura del Papa en el sentit de presentar-la com una actitud d'animadversació envers les persones homosexuals. Però estem segurs que un gran nombre d'uropeus se senten confortats i expressats pel coratge del bisbe de Roma.

D'una altra banda, ha estat presentat, aquesta setmana, el document de l'episcopat espanyol «L'Església i els pobres». També aquest text és crític. Diu que ens hem instal·lat tranquil·lament en la pobresa consolidant l'estructura dels tres terços: dos terços són rics o de treballadors amb una feina estable, i l'altre terç és pobre. D'aquest darrer formen part, entre d'altres, els aturats sense subsidi i els jubilats amb pensions insuficients. També per aquest document ha calgut la valentia de sobreposar-se a interpretacions de caràcter polític. Però la seva veu porta el ressò de molts silencis impotents.

La carta encíclica *Veritatis splendor* recorda i lloa la invitació del Vaticà II als cristians de comprendre i d'assumir la vida i als valors dels seus contemporanis.

«Els fidels han de viure molt units amb els altres homes del seu temps, i miraran de percebre perfectament les seves formes de pensar i de sentir expressades per mitjà de la cultura» (*Gaudium et Spes*, 62). Però ens recorda, al mateix temps, els límits que imposa la missió de transmetre un ensenyament que no ens pertany, sinó que ens ha estat donat de més amunt. Per això els

seguidors de Jesús, si bé ens sentim joiosos de trobar sovint punts de convergència entre l'Evangeli i la mentalitat contemporània, com s'esdevé, per exemple, en certs aspectes de la defensa de la pau, de la justícia i dels drets humans, passem també per la creu de la contradicció. No podem dir a tot que sí. No podem ser afalagadors dels gustos de l'època ni de la vanitat dels poderosos.

La clau d'aquesta contradicció ens la dona la mateixa *Veritatis splendor* amb una afirmació senzilla i transparent: «el poder de decidir sobre el bé i el mal no pertany a l'home, sinó a Déu». Ni podem inventar-nos una família ni podem donar per bona la injustícia a fi de no molestar. Ens cal acollir el disseny de Déu sobre la família, que es basa en l'amor entre home i dona obert a la vida. Ens cal acollir el disseny de Déu de fer justícia als pobres.

La valentia per assumir la creu de la contradicció ha de ser un tret bàsic dels cristians. No sempre la tenim en grau suficient. De vegades ens manca per assumir els valors del nostre temps en sintonia amb l'Evangeli. Però moltes altres vegades ens manca més aviat per assumir la diferència que comporta ser testimonis de Jesucrist en el món. Un món que necessita aquesta diferència per salvar-se. Forma part de l'exercici quaresmal la força en el combat a què vam ser iniciats en el Baptisme.

TRIBUNA

Is bisbes de les diòcesis catalanes hem demanat sempre el respecte a totes les formes culturals i hem promogut l'esperit de convivència fraternal entre tots els ciutadans que resideixen a Catalunya.

A començament de l'any 1986 vam publicar el document *Arrels cristianes de Catalunya*, afirmant la identitat nacional catalana amb una cultura i una història pròpies. La cultura catalana té la seva expressió i el principal signe d'identitat, encara que no l'únic, en la llengua que li és pròpia.

La llengua catalana ha conegut èpoques d'esplendor i èpoques de decadència, però el poble sempre l'ha mantinguda viva, l'ha estimada i l'ha defensada.

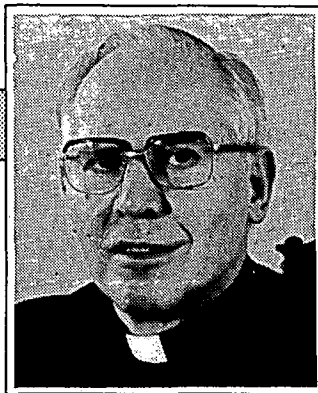
No és gens estrany que a propòsit de les reiterades manifestacions de la cadena Cope els bisbes catalans hàgim reaccionat unànimement expressant el nostre disgust i indignació. En realitat, tots constatem que en l'opinió pública de Catalunya es formà una sensació àmpliament compartida de la qual la Cope havia adoptat enfront del nostre poble i de les nostres institucions una actitud anticatalana de tipus irracional.

Deiem en el document esmentat que entre els nostres deures socials hi ha el de l'acolliment cordial i generós als qui han vingut a compartir la nostra vida des d'altres terres i, per part d'aquests, el de solidaritzar-se amb la seva nova comunitat. Hem posat també especial interès perquè siguin pastoralment ben atesos els catalanoparlants de les nostres comunitats.

La nostra responsabilitat pastoral també ens recorda el deure d'acompanyar i sostenir el lent i difícil camí de recuperació després dels devastadors efectes de les dues dictadores i de les pressions

Profunda queixa i total desacord

■ Ramon Torrella i Cascante

...entre els nostres deures socials hi ha el de l'acolliment cordial i generós als qui han vingut a compartir la nostra vida des d'altres terres i, per part d'aquests, el de solidaritzar-se amb la seva nova comunitat

Tots sabem la complexitat dels mitjans de comunicació i la necessària llibertat d'expressió, però no podem oblidar que l'ètica posa límits que amb més motiu han de respectar les institucions de l'Església

exteriors que rep qualsevol cultura minoritària.

Tots sabem la complexitat dels mitjans de comunicació i la necessària llibertat d'expressió, però no podem oblidar que l'ètica posa límits que amb més motiu han de respectar les institucions de l'Església.

En diverses ocasions expressem la nostra seriosa preocupació en l'àmbit de la Conferència Episcopal Espanyola. Darremament hem fet arribar la nostra profunda queixa i el nostre total desacord al consell d'administració de la Cope.

Confiem que es posarà una ràpida solució al problema i que tindrem la satisfacció de veure com la Cope serveix igualment a la llibertat i a la veritat, respectuosa amb tothom.

L'afer de la Cope, amb les seves actuacions i reaccions, ens ha recordat que quan el tema de la llengua es «polititza» ressorgeix la polèmica i l'apassionament. Un exemple lamentable és l'actitud del diari ABC, que s'ha referit a l'arquebisbe de Barcelona amb un minieditorial titulat «L'error de Carles». El qui ha comès un error de càlcul ha estat el diari madrileny, perquè el Dr. Carles ha parlat conscient de la seva responsabilitat pastoral i conforme a la doctrina social de l'Església.

A tots ens afavoriria un període de silenci, amb un saludable dejuni de comentaris, que faciliti una renovada actitud de comprensió i respecte mutus. Val la pena aquest esforç ascètic, perquè hi ha en joc les relacions entre les diferents autonomies d'Espanya i la positiva i consolidada convivència ciutadana de l'autonomia de Catalunya.

Ramon Torrella i Cascante és arquebisbe de Tarragona i Primat

Director: Manuel Valls i Serra
Director adjunt: Jaume Planas i Pahissa

Coordinació: Josefina Picas i Pauné

Redacció i col·laboradors: Joan Carrera Planas; Núria Albert; Montserrat Albert; Josep M. Aragonès; Jordi Bassas; Pilarín Bayés; Pietat Campmajó; Oriol Camps; Pere Campàs; Salvador Cardús; Miquel Àngel Codina; Rosa Collé; Guillem Farré; Francesc Gamissans; Núria Giral; Joan Guiteras; Jordi Jorba; Pau López; Enric Graupera; Jaume Mora; Antoni Munné; Francesc Nicolau; Núria Oriol; Albert Pera; Tomàs Puntí; Joan Salvador; Pere Tena; David Vidal; Pere Vives; Miquel Estradé; Francesc d'A. Picas; Pere Saumell.

Corresponsals: Leonard Santacana, CERVERA; Carme Frigola, FIGUERES; M. Caballé, GIRONA; Josep Nadal, IGUALADA; Jaume Montaña, LLEIDA; Enric Badosa, ROSES; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Norbert Mirade, TORREDEMBARRA; Joaquim Blanch, TORTOSA; Enric Benavent, VILANOVA I LA

GELTRÚ; Antonio Gil, ANDALUSIA i SUD D'ESPANYA; Glòria Carrizosa i Guillem Farré, BARCELONA; Maria del Pilar Brault, FRANÇA.

Disseny: Josep Samper i Aledo. Compaginació: Carlos Aguado.

Redacció, administració, publicitat i autoedició:

Edifici de la Parròquia de la Mare de Déu dels Àngels, c/ València, 244, 2.

Telèfons: 215 27 39 / 215 27 84. Fax 215 28 05 - 08007 BARCELONA.

Impressora: Publiagraf, S. A. L. Passage Valeri Serra, 30,

Tels. 454 16 30 / 17 77 BARCELONA. D.L. B.14.387/79

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 9.100 Ptes.

Resta d'Europa: 17.732 Ptes. □ Amèrica: 21.892 Ptes. □ Àfrica: 21.892 Ptes.

□ Àsia: 30.732 Ptes. i Oceania: 30.732 Ptes

Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona.

Fundadors i membres honoraris del patronat:

Mn. Joan E. Jarque i Jutjar i Mn. Francesc Malgosa i Riera

President: L'Arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard Me Carles i Gordó

President delegat: Mons. Joan Carrera Planas, bisbe auxiliar de Barcelona

Vice-president executiu: Ricard Foraster i Ruiz

Patrons: Josep-Rafael Carreras, Ramon Casals, Antoni Bascompte, Gaspar Vilarrúbies, Pere Planellas, Pere Fàbregues, Marcel Coromines, mossèn Joan Pujol i mossèn Manuel Valls

Secretari: Jaume Planas

Gerent: Jaume Roigé i Torreniguerós

Difusió controlada per

MEMBRE DE LA UCIP

◆ No estem d'acord amb Alfonso Quintà

Sr. Director:

M'adreço a vostè per expressar inconformisme a les dures paraules subscrites per el Sr. Alfonso Quintà a l'Avui del 24/1/94 sobre el bisbat.

És lamentable la fal·làcia que busca enfrontar el bisbe de la nostra diòcesi amb el seu predecessor en el càrrec, ja que aquesta rivalitat no hi és; sembla ingenu, també, el sofisma que remet a uns altres moments i circumstàncies que ja no són.

No actua amb justícia i honradesa vers els fidels cristians i l'Església universal, la de Déu, que uns certs preveres alimentin rotatius amb esdeveniments més o menys personals que empobreixen el clima d'harmonia fecunda que reflecteix i és la vida del Poble de Déu a Barcelona.

He coincidit, alguna vegada, amb el nostre actual bisbe, i ha estat en circumstàncies no oficials en què la seva presència indueix a pensar en la seva qualitat humana, preocupació i proximitat a les realitats físiques i morals de la diòcesi, tan plural i complexa. Fins i tot en moments molt més oficiosos i compromesos li he sentit el seu interès per aquesta realitat i les seves circumstàncies.

Desconec, en profunditat, la trama administrativa del bisbat, però crec que si hi ha canvis, això evidencia, més que una regressió, un progrés i, novament, una preocupació per la pastoral, pilar i eix de l'Església del nostre temps: una pastoral que viu, en tot cas, els fets centrals del naixement, vida passió i salvació que ens ofereix Jesús, conseqüentment, sense afi-

liar-se en defensa de cap classe d'«-ismes» que sonen i recorden més a risc moral dels encausats («L'Església de Catalunya serà catalana o no serà»), que a objectivitat virtual, raonada i plural del cristianisme.

Unes altres al·lusions de l'article, per vanes, mereixen ser ignorades.

JOAQUÍN VERGÉS CABANZÓN

Barcelona

(Aquesta nota va acompanyada amb un full amb 21 firmes més)

◆ Qüestions històriques al marge

Sr. Director:

Llegia al núm. 749, *El Govern espanyol sembla voler escanyar l'acció social de l'Església*.

I em sembla bé.

I m'hauré d'explicar, cosa que quasi bé mai me'n surto.

Veureu: ¿volem o no volem ser normals? És dir: ¿estem o no estem en una situació de normalitat? ¿Som dependents o independents? ¿Som lliures o no?

Qüestions històriques al marge (i que no deu ser ara l'hora de passar comptes, i si ho és, passem-ne), crec que ja hem de saber i dir el que és nostre, que en fem i amb quin goig ho oferim.

Crec que hem de deixar de fer el «fantasma» o potser millor dit: deixar de fer el joc, o permetre que ens juguin. És clar, però, que com en tota relació i convivència hi han els seus estira i arronsa, defensant

cada part la seva posició sense rigideses absurdes.

¿Volem o no volem que l'Església sigui nostra? (és clar que amb vocació universal). I com a nostra, ho ha de ser amb totes les conseqüències: avantatges i inconvenients. Sentir-nos-en orgullosos i satisfets: ¿tenim o no tenim missatge?

¿Que això val diners? ¿quants?, bé: quantifiquem-ho, parlem-ne i decidim.

¿No ha passat ja el temps de mesurar amb regla i balança? (quants som, quants van a... ens en fan falta... l'Evangeli, poc en parla de l'estadística) la nostra mesura, la de l'Església, la dels cristians, hauria de ser un altra.

Vulgueu «entendre» el que pretenc dir. Perdóneu una mica el desordre en l'exposició. Em sap greu però que qualsevol govern avui dia encara pugui decidir que en fa de les coses de tots els que lliurement som l'Església perquè em pregunto jo: ¿és o no és de tots? (que això ja seria una altra qüestió).

MIQUEL M. FERRÉ I MARTÍ
Falset (Priorat)

◆ En defensa de la COPE

Sr. Director:

Si abans l'Església catòlica era una part d'una de les tres grans religions del llibre, ara podem dir que es l'Església dels dos llibres, la Bíblia i el Catecisme.

I cal recordar que el Catecisme diu: «1738... El dret a l'exercici de la llibertat és una exigència inseparable de la dignitat de la persona humana... aquest dret ha de ser

civilment reconegut i protegit dins del bé comú i de l'ordre públic» i «2229. Com a primers responsables dels seus fills, els pares tenen el dret d'escollir-los una escola que correspongui a les seves conviccions. És un dret fonamental. Els pares tant com sigui possible, tenen el deure d'escollir aquelles escoles que els ajudaran en la seva tasca d'educadors cristians. Els poders públics tenen el deure de garantir aquest dret dels pares i d'assegurar les condicions reals del seu exercici.»

La COPE com a catòlica fa bé de respectar la llibertat d'expressió de llurs comentaristes com tots estem obligats a respectar les opinions dels nostres contraris i que qui llegeixi o escolti tregui les seves conseqüències. Som ben lliures de cercar una altra cadena radiofònica possiblement sotmesa directament o indirectament al poder, que ha de ser conscient que en democràcia no acostuma a ser votat pels ciutadans per la bondat de la integritat del seu ideari, sinó ben sovint per evitar que no el detinguin uns altres.

La nostra benvolguda *Catalunya Cristiana*, mostra planera amb el seu bilingüisme fundacional d'aquest respecte, al meu entendre caldria que insistís més en la defensa de les llibertats personals exigides pel Catecisme. Des d'aquells que defensen la independència de Catalunya, ¿per què no? a quins ho fan de la unitat d'Espanya, sempre que ho facin rebutjant la violència descarada o subtil de les imposicions administratives no imprescindibles pel bé comú i que ara ens ofeguen cada vegada més.

JAUME MIRÓ
Lleida

RETALLS

AVUI (21-II-94)

Carles

Una de les proves que el clima de crispació fabricat sobre la qüestió de la llengua és induït i producte d'una estratègia és que s'han estat aplicant sistemàticament una tècnica que podríem anomenar de xantatge informatiu. Si algú s'ha alineat en contra de les posicions dels qui muntaven la campanya, de sobte li han plogut tota mena de crítiques, relacionades o no amb el seu posicionament. Pujol era un in-

terlocutor respectable i un possible espanyol del any mentre algú confiava construir una alternativa al PSOE amb els vots de CiU, i només es va descobrir que era un perseguidor de castellanoparlants quan va arribar a un acord amb el PSOE. L'endemà de queixar-se de la política de la COPE sobre Catalunya, l'arquebisbe Carles ha començat a rebre acusacions de pancatalanisme i de politització. El president del Constitucional opina que és lògic saber el català a Catalunya i li llancen la peculiar acusació d'estar fent pressió contra ell mateix.

Tot plegat sap molt greu, per-

què és de sostre molt baix. Però sap greu especialment l'intent de desqualificar l'arquebisbe Carles, que no és sospitós de cap mena de radicalismes catalanistes o pancatalanistes ni d'opportunismes polítics. Si l'arquebisbe Carles, que és una personalitat coherent i, si es vol dir així, poc política ha desautoritzat el que fa la COPE en temes catalans és que realment pensa que ho està fent molt malament i és que sap que aquesta és l'opinió general en els mitjans catòlics catalans que representa. I sap greu especialment que l'hagin acusat d'imperialisme catalanista per-

què ell, valencià, ha fet servir l'expressió «Catalans de diverses procedències». L'arquebisbe Carles s'afegeix així a la tradició oberta, integradora, del catalanisme que considera catalans tots els ciutadans de Catalunya, sigui quin sigui el seu origen, valencià, andalús o gallec. Considerar-se català a Catalunya, sense cap necessitat de renunciar a les pròpies arrels, però integrant-se a la vida, a la cultura i a la llengua del país, no és militar en cap mena d'imperialisme, sinó precisament militar en una concepció col·lectiva que va contra els imperialismes, les diferenciacions ètniques i l'apartheid cultural. Volen culpar ara Ricard Maria Carles, i els altres bisbes catalans, precisament d'haver fet ben feta la seva funció.

■ Vicenç Villatoro

ABC (24-II-94)

Aclariment de monsenyor Carles

Senyor Director: Veig en el seu periòdic d'avui (23-02-94) aquest titular «Carles se suma a les tesis de Pujol sobre els "Països Catalans"» acompanyat d'un mapa amb els anomenats «Països Catalans».

Em sap greu que el seu periòdic, amb aquests titulars, hagi tergiversat el contingut de les meves declaracions del dilluns

dia 21 de febrer, en les quals això no és diu, ni apareix l'expressió «Països Catalans». El sentit de l'expressió: «catalans de diverses procedències», pel context està clar que es referix a habitants de Catalunya que procedeixen de molts diversos punts de la geografia espanyola i que conviuen en bona harmonia a Catalunya.

Espero que faci constar degudament en el seu periòdic que em dol i desautoritzo aquesta manipulació de les meves declaracions en les quals he mantingut al marge totes les opcions polítiques concretes.

Atentament, Ricard M. Carles, Arquebisbe de Barcelona.

Nota de la Redacció d'ABC. Monsenyor Carles, col·laborador circumstancial d'ABC, home especialment estimat i admirat a casa nostra, té dret a fer un aclariment de les seves declaracions a *La Vanguardia*. Però calia fer-ho. Essent valencià el que diu en les seves declaracions ho pot jutjar el mateix lector: «Sense voler prejudicar la decisió final dels tribunals, crec que per a l'Església és una qüestió important de reconeixement d'una cultura específica catalana, expressada essencialment en la llengua. Cal que se'n deixi als catalans de diverses procedències, cercar la forma d'aconseguir una veritable comunitat humana a partir de la pluralitat».

L'INSTITUT FILOSÒFIC DE BALMESIANA I LA SOCIETAT INTERNACIONAL TOMÀS D'AQUINO

en la commemoració anyal del patronatge de Sant Tomàs
l'inviten a la conferència

PERSONALISMES ACTUALS I PERSONA EN SANT TOMÀS

dictada pel doctor

JOAN MARTÍNEZ PORCELL

VICE-DEGÀ DE LA FACULTAT ECLESIASTICA DE FILOSOFIA DE CATALUNYA

Presidirà l'acte l'Excm. i Rvdm. doctor

PERE TENA

BISBE AUXILIAR DE BARCELONA

que, a continuació (20.00 h.), celebrarà

L'EUCARISTIA

El dia 7 de març, dilluns, a les 19.00 h. al saló i a la capella de la casa (c/Duran i Bas, 9)

VATICÀ

«La mesura afavoreix la descomposició de la família»

El Papa critica el Parlament Europeu per aprovar l'homosexualitat

«L'aprovació jurídica de la pràctica homosexual no és admissible moralment», digué Joan Pau II, que va manifestar «una enorme tristesa» per aquesta decisió «que no ajuda les persones a alliberar-se de les seves debilitats, sinó

que fins i tot les afavoreix». Amb la resolució del Parlament Europeu, digué el Papa durant l'àngelus, parlant a milers de fidels presents a la plaça de Sant Pere, «s'ha volgut legitimar un desordre moral».

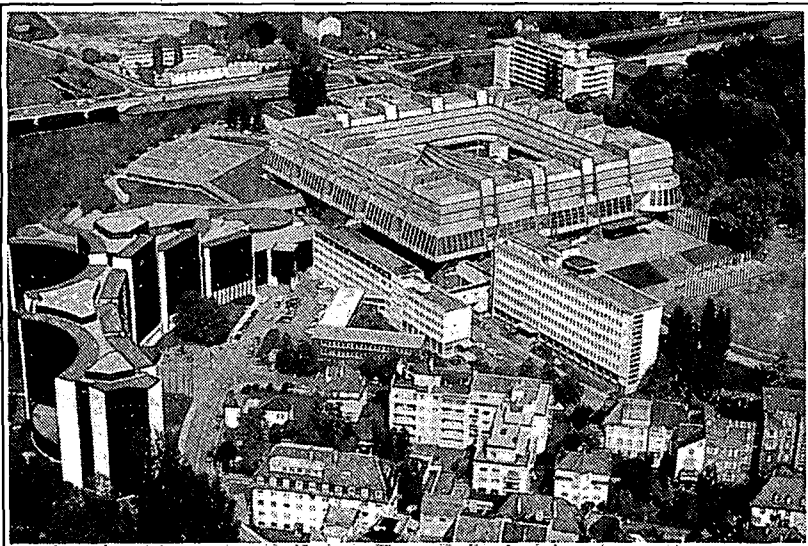
«El Parlament ha donat, de manera errònia, un valor institucional a comportaments no conformes al pla de Déu, afavorint les debilitats de l'home», afirmà el Sant Pare durant el rès de l'àngelus, criticant la decisió del Parlament Europeu a favor del reconeixement legal del matrimoni dels homosexuals.

La decisió, va continuar Joan Pau II, «no s'ha limitat a defensar les persones amb tendències homosexuals, refusant discriminacions injustes contra ells. En això, també l'Església hi està d'acord, ja que cada ésser humà és digne de respecte. El que no és moralment admissible és l'aprovació jurídica de la pràctica homosexual.»

El Pontífex va demanar als Parlaments nacionals que en aquest tema no adoptin la línia de l'Europarlament, i expressà la seva «gran tristesa, perquè tots coneixem el Parlament Europeu, tenim respecte per aquesta institució, reconeixem els seus mèrits, però cal dir que amb aquesta resolució ha aprovat un desordre moral: el Parlament, en comptes d'ajudar les persones a alliberar-se de les seves debilitats, els dona suport».

Citant la frase evangèlica «si no us convertiu, tots morireu», el Papa va invitar a la penitència i al dejuni contra «la terrible temptació». «No són paraules dites en va, ja han tingut moltes vegades confirmació en la història: no sabem ni el dia ni l'hora», afegí el Pontífex.

Joan Pau II digué que la resolució sobre els homosexuals forma part d'una política antifamiliar molt difosa pels mitjans de comunicació. «Són mesures que donen prioritat a allò que afavoreix la descomposició de la família i la derrota de l'ésser humà, home, dona o fills».

Seu del parlament europeu a Estrasburg

«Hom diu bé al que en realitat és un mal: les separacions decidides amb lleugeresa: les infidelitats conjugals, no solament tolerades, sinó fins i tot exalçades; els divorcis, l'amor lliure, són proposats com a models que cal imitar. ¿A qui serveix aquesta propaganda? ¿De quina font neix? Tot arbre bo produeix fruits bons, i tot arbre dolent produeix fruits dolents, diu Jesús. Es tracta d'un arbre dolent que la humanitat porta en ella mateixa, cultivant-lo amb l'ajut d'ingents despeses financeres i el suport de poderosos mitjans de comunicació».

El Papa va tornar per últim a la resolució del Parlament d'Estrasburg: «no s'ha reconegut que el veritable dret de l'home és la victòria sobre si mateix, per viure conforme a la recta consciència». (M.C.)

La diplomàcia de la Santa Seu treballa per una visita del Papa a Bòsnia

La diplomàcia de la Santa Seu treballa, malgrat les actuals dificultats, per la realització d'una visita del Papa a Bòsnia-Hercegovina, segons afirmà Mons. Francesco Monterisi, nunci apostòlic a Bòsnia en una entrevista amb el setmanari italià *Epoca*. La qüestió de la seguretat és el problema principal d'un viatge de Joan Pau II a l'ex-Iugoslàvia, entre altres a Belgrad i Sarajevo.

«Si només hi hagués la seva vida en joc, Joan Pau II no es deixaria aturar», digué el nunci. Però també hi ha risc pels acompanyants, inclosos els periodistes, així com pels fidels que volen trobar-se amb el Papa. Una reunió a Sarajevo seria un blanc fàcil per als francotiradors, subratllà Mons. Monterisi. El portaveu del Vaticà, Joaquim Navarro Valls va declarar el mateix dia que de moment no hi ha previst cap viatge del Papa a Bòsnia, encara que sigui el seu desig.

Referent a un eventual bombardeig de les posicions sèrbies pels avions de l'OTAN, el diplomàtic del Vaticà va subratllar que el Papa considera les intervencions de caràcter defensiu com a legítimes. Aquestes mesures han de servir per a la dissuasió i pels objectius pacífics. Una intervenció ha de procurar protegir el més gran nombre de vides possible. (APIC)

Mes de 50.000 cartes d'adhesió a la Diada d'oració per a la pau als Balcans

El papa Joan Pau II ha rebut aquests últims dies més de 50.000 cartes i tarjes d'adhesió amb motiu de la Diada d'oració per a la pau als Balcans, celebrada el passat 23 de gener. Entre la correspondència hi ha nombroses missives de persones i institucions d'Espanya.

La major part de les cartes són de persones privades, però també han estat molts els col·legis, parròquies, comunitats religioses i altres grups i entitats que han volgut expressar els seus sentiments de solidaritat cristiana pels germans que pateixen, especialment a Bòsnia-Hercegovina.

El desig del Papa seria el de contestar individualment a cada persona i institució, però com que no és possible, la Secretaria d'Estat ha encarregat a la Nunciatura Apostòlica fer arribar a tots i cada u en particular la viva gratitud del Pontífex «per aquest eloqüent gest de comunió i, especialment, per les oracions i sacrificis a favor de la pau als Balcans». (Europa-Press)

FILTRANT LA NOTÍCIA

Una monja fotografia Crist que se li apareix

Diversos mitjans informatius s'han fet ressò de les aparicions i revelacions per part de Crist a la religiosa Anna Hadija, filla de pare musulmà i de mare catòlica. En aquest cas, però, l'impacte és la fotografia que ella mateixa ha fet del rostre de Crist que se li ha aparegut.

Anna Hadija nasqué a Kipkelion, Kenya, l'any 1966. Fou batejada i va fer la primera comunió als 13 anys. Adolescent encara, va caure malalta: sagnava pels dits de les mans i dels peus. Els seus pares, desenganyats dels metges, la dugueren a monsenyor Emmanuel Milingo, un bisbe africà, famós per les innombrables guaricions que se li atribueixen. Monsenyor Milingo curà també aquesta noia. Mai més no ha sagnat d'enlloc. Després d'aquesta experiència singular, Anna Hadija es féu religiosa de la congregació de les *Filles del Bon Pastor*, institut fundat pel mateix bisbe que l'havia curat.

Un cop professa, sor Anna és enviada a Itàlia: primer a Perusa i després a Roma a la casa de la mateixa congregació. I aquí és on l'any 1986 comencen els fets extraordinaris. Un dia sor Anna veu l'hostia consagrada suspesa a la paret de la seva habitació. Els superiors manen que si torna a veure-la li faci una fotografia amb la seva petita màquina Kodak. Així ho fa i queda plasmada en la pel·lícula del rodent de la màquina.

L'agost de l'any 1988 sor Anna Hadija testifica que se li ha aparegut el mateix Jesús, amb uns missatges concrets. Novament rep l'ordre de fotografiar-lo en cas de noves

aparicions. L'avinentsa es presenta l'any vinent el dia de Corpus Christi del 1989. Sor Anna diu: «Quan aquella nit vingué el Senyor, jo que agafo la màquina i li faig una fotografia. Jesús plorava sang». La fotografia impresa i revelada en un laboratori, ha donat la volta al món: apareix el rostre d'un home jueu, amb un esguard ensms trist i amorós.

Fins l'any 1991 són 195 les aparicions, amb els corresponents missatges que fan referència gairebé tots als sacerdots que celebren l'Eucaristia amb deixadesa i poca fe. «Jesús sofreix molt per la manera en què el tracten aquells a qui ha confiat la cura de les ànimes», diu la monja. I en una altra aparició recorda el posat trist de Crist a causa de la vida espiritual dels seus consagrats.

Allò que és més sorprenent i nou, és el fet que les suposades aparicions de Jesús i de la forma consagrada, hagin pogut fotografiar-se.

L'avenç de l'electrònica podrien comprometre més encara la certesa d'aquestes o de semblants aparicions. En futures avinenteses, els vidents podrien rebre ordre de gravar en una cinta magnetofònica la veu i tots els missatges rebuts. Si les fotografies d'ara, i les veus de Crist o de la Mare de Déu de futures aparicions fossin diferents, seria més difícil encara d'esbrinar uns fets presumptament extraordinaris i fer-ne un judici objectiu.

■ Francesc Gamissans

Austràlia: Joan Pau II esperat per una visita el 1995

El papa Joan Pau II és esperat a Austràlia pels inicis de l'any vinent per la beatificació de Mary McKillop (1842-1909), fundadora d'una congregació religiosa. El portaveu del bisbe de Sidney, ha indicat que la cerimònia de beatificació tindrà lloc el 19 de gener de 1995 a Sidney.

Aquesta visita de Joan Pau II a Austràlia es farà en el marc del viatge que el Papa farà a les Filipines per la Diada mundial de la joventut, que tindrà lloc a Manila. Per altra banda, durant el viatge el Papa participarà també en una assemblea dels bisbes de tot Àsia, i visitarà la regió devastada per l'erupció del volcà Pinatubo el 1991. També està prevista una escala a l'illa de Mindanao, on des de fa anys els independentistes musulmans lluiten contra el govern central. Joan Pau II ja havia visitat les Filipines l'any 1981. (APIC)

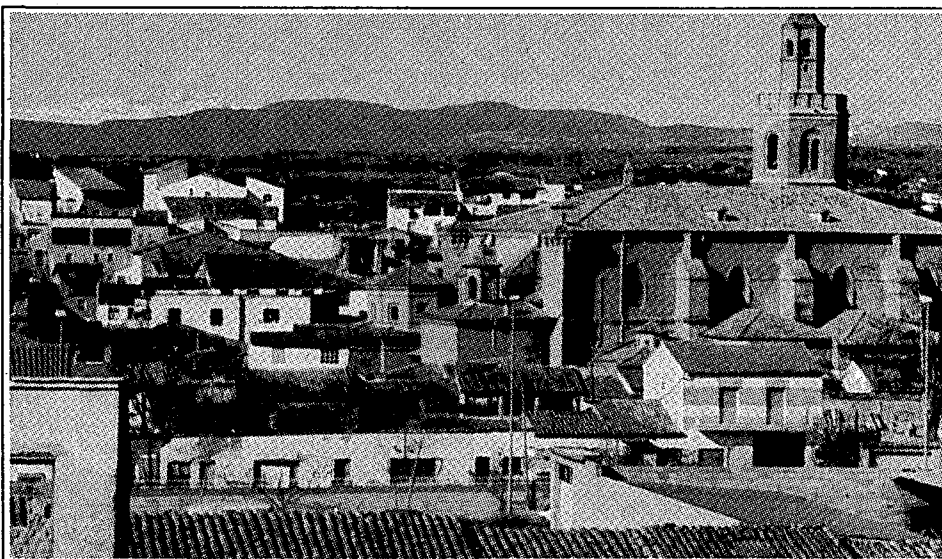
ESPANYA

S'estudien les noves possibles fronteres de les diòcesis

MADRID.— La Comissió Episcopal de Límits, que té per encàrrec definir les fronteres de les diòcesis i també establir les seves agrupacions en províncies eclesiàstiques, es va reunir la setmana passada a Madrid. Monsenyor Cirarda, el seu president, va convocar la reunió que, des del 1989, no havia celebrat cap sessió de treball.

Entre els problemes més importants sobre les fronteres de les diòcesis hi ha els referits a la situació dels diversos pobles d'Osca que pertanyen a la diòcesi de Lleida. Cada vegada que se celebra una reunió de sacerdots aragonesos es planteja la reivindicació que es corregeixi aquesta situació, encara que els interessats —com és el cas de la localitat de Montsó— tampoc no estan gaire animats a passar sota la jurisdicció d'una ciutat veïna d'igual entitat, com és el cas de Barbastro.

Un altre problema seriós és el de la modificació de la província eclesiàstica navarra. Al País Basc es voldria crear una sola província eclesiàstica que agrupés les

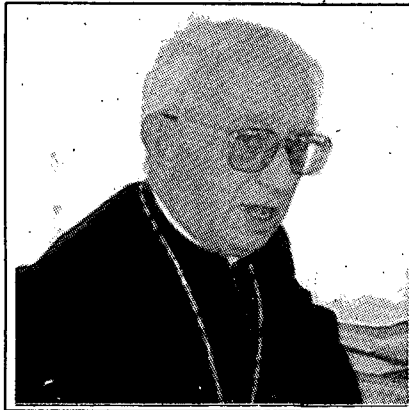
Els veïns de Montsó no estan animats a passar sota la jurisdicció eclesiàstica d'una ciutat veïna d'igual entitat com és el cas de Barbastro. (En la fotografia, església catedral de Barbastro).

tres diòcesis basques juntament amb Navarra i Calahorra-La Calzada-Logronyo. Però aquesta modificació dels actuals límits —Bilbao i Vitoria pertanyen a la província eclesiàstica de Burgos— no és del desig dels riojans i de part dels navarresos, sobretot els de Tudela; en ambdós casos hi ha la temença que aquest pas sigui una

espècie de vènia eclesiàstica a l'annexió de Navarra i La Rioja al País Basc.

També hi ha dificultats, encara que no tantes, a Extremadura. Des de fa anys, els bisbes de les tres diòcesis extremes —Badajoz, Coria-Càceres i Plasència— reclamen la creació d'una província eclesiàstica pròpia i, sobretot, la supressió de quelcom que els fereix vivament: la pertinença del santuari de Guadalupe a l'arxidiòcesi de Toledo. En tot cas, aquesta reivindicació extremenya sembla ser la que més possibilitats té de ser duta a la pràctica en un curt termini de temps.

La política que probablement impulsarà monsenyor Cirarda, un home avesat a afrontar situacions conflictives amb gran tacte diplomàtic, serà la de deixar apartats els casos més difícils i anar donant solucions a aquells altres que no siguin tan complexos. Quelcom semblant al que va ocórrer amb la creació de la diòcesi de Xerès, Getafe i Alcalà. (S.M.)

Declaracions del cardenal Tarancón

L'economia es presta a la coacció estatal

VILA-REAL.— El cardenal Tarancón ha assenyalat que «cal i a més és imprescindible la separació Església-Estat no solament en el camp econòmic sinó en tots els camps», ja que, segons la seva opinió, l'Església no ha de deixar-se coaccionar, «i no hi ha cap dubte que l'assignació pressupostària de l'Estat s'hi presti».

En unes declaracions que publica el Butlletí Informatiu del temple de San Pascual de Vila-real, Tarancón ha assenyalat que «és millor que l'Església no necessiti res de ningú, perquè d'aquesta manera pot ser independent».

Vicente Enrique i Tarancón considera que els polítics, «siguin de la tendència que siguin, sempre tenen la pretensió de manipular els que posseeixen influència social», i segons la seva opinió, l'Església no pot deixar-se manipular.

El cardenal Tarancón ha indicat, malgrat això, que l'Estat ha de pagar l'Església per les seves prestacions socials o sanitàries, encara que ha precisat que, «com qui paga mana, hi ha el perill que les ajudes de l'Estat coaccionin».

«El que és més just —ha afirmat— és que l'Església es valgui per si mateixa i comprometi els catòlics en el seu finançament.

Els creients, segons el cardenal, han de ser «suficientment conscients i responsables per ajudar l'Església». (EFE)

Sacerdot i metge

Luís Moya, tetraplèjic, contrari de l'eutanàsia directa

Al contrari que el tetraplèjic gallec que ha sol·licitat ajuda per treure's la vida, un altre tetraplèjic, Luis Moya, un navarrès de quaranta anys (en la imatge), sacerdot i metge, assegura que «no entenc pas que algú vulgui morir-se si se sent estimat».

Pastoral de monsenyor Ramon Echarren

La presó no ha de ser un lloc de venjança

LAS PALMAS.— Els bisbe de Canàries, monsenyor Ramón Echarren, ha assenyalat que la presó no ha de ser un lloc de venjança, sinó un lloc on els reclusos puguin recuperar-se plenament i es preparin per a un futur en llibertat.

En una carta pastoral, monsenyor Echarren indica que hi ha poques coses tan doloroses per a l'home com veure's privat de llibertat. «Tal vegada —comenta— alguns dels condemnats foren innocents. Els jutges no són infal·libles ni el sistema judicial vigent és perfecte». Tanmateix, la immensa majoria «no se senten víctimes d'una injustícia. És quelcom que honora els nostres reclusos. Saben que van cometre un delictes i el paguen».

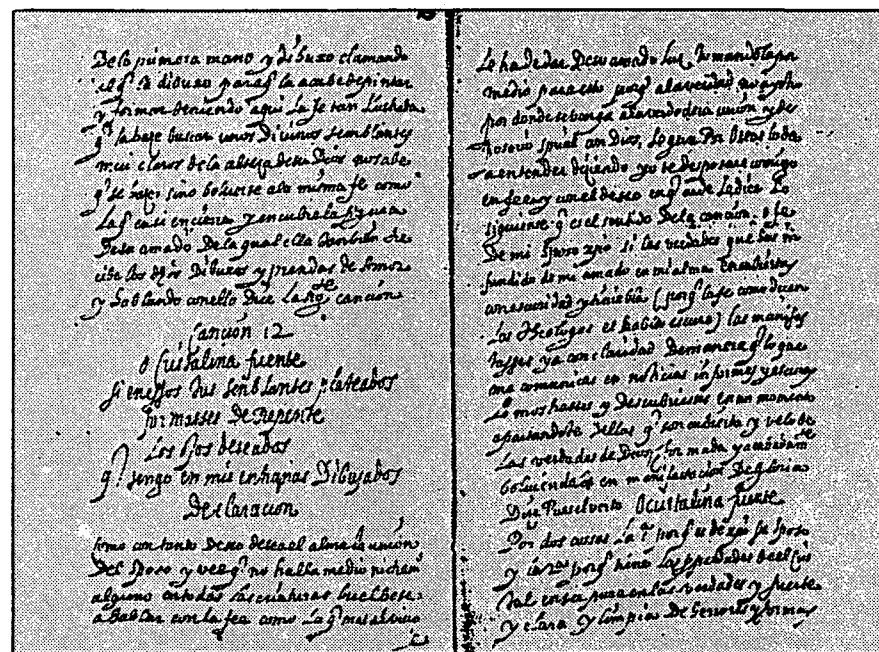
Segons el bisbe de Canàries, la presó no

compta amb mitjans ni instal·lacions suficients ni adequades per regenerar plenament els reclusos. Predomina en molts casos un funcionariat ben preparat, interessat a fer la vida suportable als reclusos.

Subratlla que tot això no és suficient perquè la presó sigui una institució on els reclusos puguin ser fàcilment feliços. Les obligacions funcionals dificulten els permeten desenvolupar plenament els programes i activitats de recuperació humana, psicològica i social, que sens dubte necessita el reclus. Però no hi ha mitjans suficients.

Segons l'opinió de monsenyor Echarren, molts reclusos cerquen Déu i cada u «és un misteri humà que cal ser comprès i desentranat, que ansia el caliu humà. (E.P.)

Trobada d'un valuós còdex del «Càntic» de sant Joan de la Creu

SEVILLA.— L'investigador Luis Vázquez està ultimant l'edició del manuscrit del Càntic espiritual de sant Joan de la Creu, trobat recentment. El còdex, d'indubtable valor, que fou trobat per Vázquez fa ja uns mesos a les prestatgeries d'una habitació retirada del convent de les Clarisses Recoletes de la localitat sevillana de Marchena, és anterior a 1617 i presenta nombroses variants pel que fa al manuscrit de Jaén. Sobre aquestes línies reproducció de dues pàgines del valuós manuscrit.

Havia complert 89 anys

Ha mort d'accident el cardenal François Marty

El cardenal François Marty, antic arquebisbe de París, va morir d'accident el dimecres 16 de febrer, vers les 11 del matí. Tenia gairebé 90 anys. El seu cotxe fou atrapat per l'autorail, quan passava el pas a nivell de Villefranche-de-Rouergue. Amb ell desapareix un dels actors del Concili Vaticà II, un bisbe cordial, i un gran home d'Església.

Les reaccions són unànimes després de la mort accidental del cardenal François Marty a Aveyron, a prop dels 90 anys. Els responsables religiosos i polítics saluden la memòria d'un veritable «Pare» de l'Església de França; els fidels, de París i de tot el país, ploren l'antic arquebisbe que també fou un gran artífex del Concili i el primer president de la Conferència Episcopal francesa. Un home de la terra, simple i profund alhora, que havia estat atent al seu temps.

Les etapes d'una vida

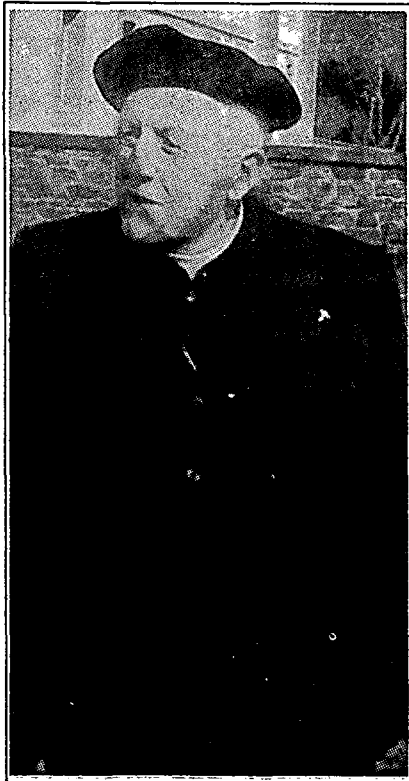
Els orígens i la formació. François Marty va néixer a Aveyron, el 16 de maig de 1904 a Pachins, un caseriu agregat al municipi de Vaureilles. Pertanyia a una família de treballadors forestals. Alumne del seminari menor de Graves, ingressà al seminari de Rodez el 1923. Prevere el 28 de juny de 1930. Preparà el seu doctorat en teologia a l'Institut catòlic de Toulouse, i l'obtingué l'any 1932 amb una

tesi sobre «la *Revue du clergé français* i el modernisme».

Els primers llocs. De 1932 a 1949, exerceix en el seu Rouergue nadiu com a vicari i després com a rector de parròquia: Villefranche-de-Rouergue, Rodez, Bournazel, Rieupeyroux... Arxiprest de Millau, i vicari general de la diòcesi el 1951.

L'episcopat. L'1 de maig de 1952, és «consagrat» bisbe de Saint-Flour, al Cantal. Ocuparà aquesta seu fins al desembre de 1959. El 7 de desembre és nomenat coadjutor de Mons. Marmottin, de Reims, al qual succeeix, a la seva mort, el 9 de maig de 1960.

París. Després de la mort del cardenal Veillot, és nomenat arquebisbe de París el 26 de març de 1968. Arriba a la capital el 26 d'abril i és acollit pels parisencs a Notre-Dame el 2 de maig següent. El 28 d'abril del 1969, Pau VI el crea cardenal. Serà president de la Conferència Episcopal francesa (1969-1975). Cal anotar també el seu compromís amb la Missió de

França des de 1962 i de la qual fou prelat de 1965 a 1975.

La dimissió. El 1979, arriba al límit d'edat, però el Papa el manté a la seu parisenc fins el 1981. Ell també va acollir Joan Pau II en el seu primer viatge a França l'any 1980. S'acomiada de París el 18 de febrer de 1981, després del nomenament del seu successor Mons. Lustiger.

Opinions qualificades

• **Joan Pau II** guarda «el preciós record d'aquest germà en l'episcopat, home de Déu, pastor incansable en els nombrosos càrrecs que ha exercit, figura eminent de l'Església de França»

• **Mons. Roger Etchegaray**, va «aprendre molt» de Mons. Marty, que «tenia el do de fer-vos confiança, i la feia més escoltant que parlant.» Recorda «el seu olfacte de camperol, que captava l'aire d'un temps tan agitat. Aquest «pare tranquil» era un bisbe per un temps de tempesta. La seva força era l'heretatge del Vaticà II que considerava com el més gran do de Déu a l'Església en aquest segle.»

• **Mons. Joseph Duval** recorda haver estat acollit per ell com a bisbe jove: «Quan ens prenia pel braç, sentíem pesar sobre nosaltres tota la seva confiança paternal i el seu desig d'encoratjar. El seu orgull era en temps difícils, haver pogut conduir la Conferència episcopal mantenint la seva unitat i la seva cohesió. No s'imposava. Imposava per la seva saviesa, el seu desig missioner, el seu amor Déu.»

• **Mons. Albert Decourtray** veu en Mons Marty «una mica com el pare de tots els bisbes de França més joves que ell. I era un gran testimoni del nostre temps, un apassionat de Crist i de l'Església (...) M'ha encoratjat constantment i sostingut. Jo el visitava per rebre els seus consells.»

• **Mons. André Lacrampe** evoca els seus «nombrosos lligams personals amb els preveres i els seminaristes de la Missió de França. Compartia amb ells el redescobriments de la vocació missionera del prevere, al servei de tots els homes (...) Mons. Marty ha deixat el record d'un pare, escoltant cada u amb molta tendresa».

• **Jacques Chirac** guarda el record d'un «guia i un exemple pels cristians, i més enllà, per tots els homes de bona voluntat.» I **Valéry Giscard d'Estaing** veia en ell «la figura més representativa del catolicisme francès dels anys 1970».

Reunió dels principals caps religiosos

Crida a la tolerància religiosa

BELGRAD. - Els principals caps religiosos de l'ex-Iugoslàvia s'han reunit a Belgrad a invitació del primer ministre, Radoje Kotic. Aquest ha subratllat que el govern tenia la intenció de prendre noves iniciatives per la realització del desenvolupament de la llibertat religiosa i els drets dels creients. De les comunitats religioses espera una actitud de mútua tolerància.

Segons desig del govern federal, aquestes trobades haurien de tenir lloc més sovint. Permeten l'intercanvi d'informacions de primera mà sobre els problemes de les comunitats religioses a l'ex-Iugoslàvia. El diàleg sembla haver estat força obert entre els responsables religiosos i el cap del govern. L'arquebisbe catòlic de Belgrad, Mons. Peter Perko, es manifestà molt dolgut per l'actitud anticatòlica d'una part de la premsa sèrbia que, segons ell, difon informacions falses.

A més de l'arquebisbe catòlic, han pres part en aquesta trobada el patriarca de l'Església sèrbia ortodoxa, Mons. Pavle, el mufti Handija Jusufpahic, el gran rabí Danon, el bisbe reformat Hodosi, el bisbe evangèlic eslovac Hodsei, el bisbe metodista Hovàn i també el president dels adventistes, Lorencin.

D'altra banda, el patriarca Pavle i el mufti Jusufpahic s'han pronunciat d'acord a favor de posar fi als combats a Bòsnia-Hercegovina i a altres regions de l'ex-Iugoslàvia. Han demanat també l'aixecament de les sancions internacionals contra Sèrbia.

Aquesta crida ha estat llançada després d'una visita del patriarca Pavle i diversos bisbes a la seu del dirigent musulmà de Belgrad. Aquesta visita que havia estat la primera d'aquest tipus des de fa segles, ha estat feta amb motiu de l'inici del mes del Ramadà.

Segons un comunicat, la discussió ha estat oberta i amistosa. El patriarca ha qualificat el mufti de «bon amic» i ha subratllat que els musulmans i els cristians són germans que creuen en un mateix Déu. Segons l'Evangeli i després a l'Alcorà, la fe «no s'expressa solament amb actes de pietat, sinó també amb bones accions».

Assistència sanitària de l'Església en el món

Són 21.757 a 135 països les estructures sanitàries gestionades per l'Església en el món, segons el cens del Pontifici consell de la pastoral pels operaris de la sanitat: el 42,4% a Europa, 19,4% a Amèrica, el 18,9% a Àsia, el 17,9% a Àfrica, i el restant 1'4% a Oceania, però encara no han estat tots censats.

Es tracta generalment d'hospitals (gairebé set mil, un 34%) gestionats per instituts religiosos o per les diòcesis. Però sota la paraula «hospital» hi ha diferents realitats: a Àfrica el 1,8% dels «hospitals» són estructures sanitàries amb menys de 200 llits i el 68% en té menys de 50, mentre als Estats Units el 62% tenen entre 200 i 500 llits i només el 30% en té menys de 200. Als hospitals s'hi afegeixen també la xifra de 2.900 clíniques i els 170 hospitals per llarga estada. En segon lloc entre les estructures sanitàries de l'Església en el món hi ha els centres per a ancians: 4.700, igual al 23% del total, en gran part situats a països desenvolupats (1,81% a Europa). Els ambulatoris representen la tercera estructura sanitària de l'Església (20%), concentrats en gran part als països en vies de desenvolupament: 1.800 ambulatoris a Àfrica (el 44% del total) i uns 1550 a Àsia (37,5%). Les llebroseries són 160: 77 a Àfrica i 61 a Àsia. Per als disminuïts l'Església ja té a punt 430 centres i 290 estructures per a la rehabilitació, que en gran part es troben a Europa. Hi ha 1.100 instituts religiosos dedicats al camp sanitari: 401 ordes religiosos a Europa, 401 a Àfrica, 231 a l'Amèrica llatina i 214 a Nord-Amèrica, 192 a Àsia, 56 a Oceania. «Però no podem oblidar —explica el secretari del Pontifici Consell, el pare José Luis Redrado— un altre tipus de presència de l'Església en el camp sanitari, que es realitza amb la integració de religioses i sacerdots a infinitat d'estructures estatals».

**Conferència
Internacional
Judeo-Cristiana**

Front comú davant un món sense Déu i sense moral

JERUSALEM.— El sacerdot, Esteban Escudero Torres és director de l'Escola Diocesana de Pastoral i professor de Filosofia de la Religió a la Facultat de Teologia de València. Va assistir a la Conferència Internacional Judeo-Cristiana que va tenir lloc a Jerusalem de l'1 al 4 de febrer. Reproduïm una entrevista al pare Esteban que publica *Iglesia-Valencia* en la seva edició del 20-II-94.

—**P. Esteban, ¿amb quin objectiu va tenir lloc la trobada?**

—El mateix títol que figura en els programes de la Conferència expressa molt bé la intenció amb la qual va ser convocada. Es tractava d'estudiar les possibilitats d'una acció conjunta de cristians i jueus davant els grans desafiaments morals que la tecnologia i la mateixa societat moderna secularitzada plantegen als creients en el Déu que s'ha revelat en la història.

—**Però, en concret, ¿de quins desafiaments es tractava?**

—En primer lloc del impacte de l'ateisme i de l'agnosticisme actuals, però també de l'enginyeria genètica, la contracepció i la difusió a escala mundial de la pràctica de l'avortament, del que es denomina «mares de lloguer», inseminació artificial, control del començament i fi de la vida, etc.

—**Els mitjans de comunicació han parlat de més de 500 participants de 97 països. ¿Quins han participat en la Conferència?**

—Sobretot «líders religiosos», bisbes, sacerdots i teòlegs i, per altra banda, homes de ciència de totes les Esglésies cristianes i del judaisme. Realment ha estat impressionant la quantitat i la qualitat de les persones que han intervingut en les ponències i en els grups de treball.

—**Per part catòlica, ¿quines persones de l'Església destacaria?**

—En primer lloc, la presència del cardenal Joseph Ratzinger,

que ha estat, sens dubte, l'«estrella del Congrés». Va destacar també la presència del cardenal de Milà, Carlo Maria Martini, la del cardenal de Nova York, O'Connors, la del patriarca llatí de Jerusalem, Michel Sabah i la dels cardenals indis, Antony Padiyara, de Kerala, i Simon Pimenta, arquebisbe de Bombai. Hi havia també molts arquebisbes i bisbes, representant les diferents Conferències Episcopals dels cinc continents, superiors generals d'ordes religiosos masculins i femenins i el secretari de la Santa Seu per a les relacions religioses amb els jueus, Dr. Remi Hoeckman.

—**¿També les altres confessions cristianes estaven representades al mateix nivell?**

—Sí, certament. Va ser-hi present, per exemple, l'arquebisbe de Canterbury, reverend George Carey, sa eminència Daniel Ciobotea, representant de l'Església ortodoxa de Romania, el metropolita Damaskinos, de l'Església ortodoxa de Suïssa i professors de teologia i pastors luterans.

—**Segons tinc entès, hi va haver un cert boicot per part dels rabins jueus, ¿què hi ha de veritat en tot això?**

—Certament, els rabins ultraortodoxos de Jerusalem van protagonitzar diversos incidents de protesta dies abans d'iniciar-se la Conferència i van recomanar, fins i tot, als seus correligionaris que no hi assistissin perquè, segons deien, no tenien res a parlar amb els *goyim* (gentils). Fins i tot una tendència més modera-

da, com la representada pel rabí, Shlomo Goren, antic gran rabí d'Israel, no va assistir al Congrés. Els vells tòpics de l'expulsió dels jueus d'Espanya, les Croades, la Inquisició i l'Holocaust nazi, degut segons ells, a l'antisemitisme tradicional dels cristians, eren sovint els arguments esgrimits als mitjans de comunicació social per dissuadir els líders jueus a assistir a la trobada amb els cristians. Tanmateix, haig de dir que una gran quantitat de rabins, especialment dels països europeus i dels Estats Units van ser-hi presents i van participar activament en els treballs. I l'ànima de la Conferència, el rabí David Rosen, era de Jerusalem, així com molts rabins més «oberts».

dies». D'ell es diu, que ha estat un dels principals artífexs del recent acord entre la Santa Seu i l'Estat d'Israel. De fet, ha estat rebut pel Papa sis o set vegades en els últims anys. És un gran convençut de la necessitat que les dues grans religions bíbliques s'uneixin en un front comú davant la secularització i desmoralització creixents del món modern. Ell fou el director de la Conferència i en tot moment va fer gala d'un gran esperit ecumènic.

—**¿Quin ha estat, al seu judici, la intervenció més important del Congrés?**

—És difícil contestar aquesta pregunta. La ponència del cardenal Martini va ser molt celebrada per la seva profunda espirituali-

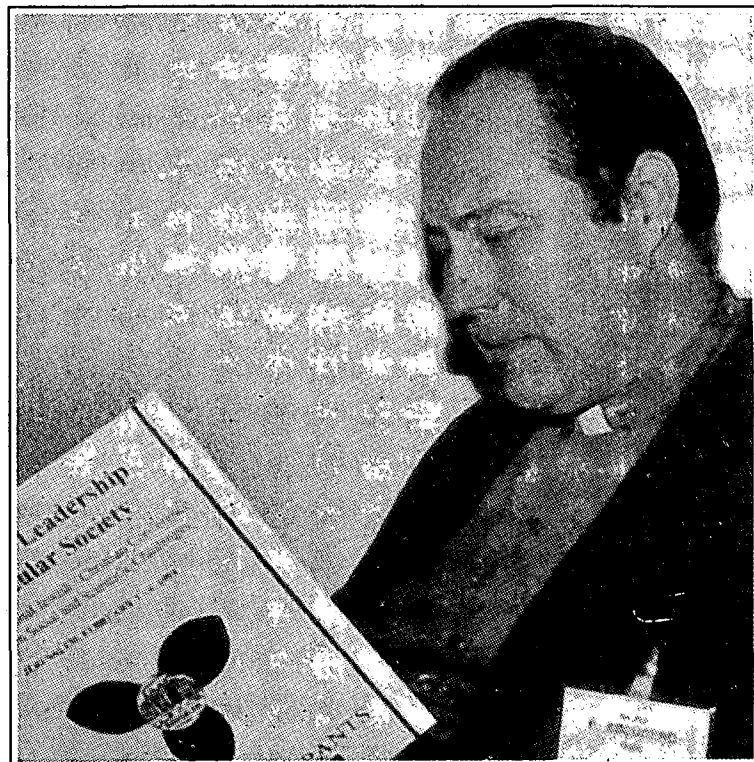
cies que s'han comès al llarg de la història en nom de Déu. Cristians i jueus s'han perseguit i insultat, creient d'aquesta manera defensar la seva pròpia fe i ser fidels a la voluntat de Déu. En segon lloc, creu el cardenal que ha arribat el moment del perdó mutu i de l'eficax col·laboració davant un món secularitzat. I això en virtut de les exigències d'una fe i d'una moral que dimanen de la mateixa font: el Déu que s'ha revelat. En tercer lloc, va fixar la doctrina oficial de l'Església catòlica sobre els jueus i les seves relacions, remetent-se al Catecisme Universal, recentment aprovat, números 574 al 598, especialment quan afirma: «Tenint en compte que els nostres pecats arriben al mateix Crist, l'Església no dubta a imputar als cristians la responsabilitat més greu en el suplici de Jesús, responsabilitat amb la qual ells molt sovint, han carregat únicament sobre els jueus» (n. 598). Finalment va fer un magistral resum de la Cristologia, mostrant com en el jueu Jesús de Natzaret, Déu s'ha revelat plenament i l'ha acreditat com el seu Messies i Fill unigènit, «de la mateixa naturalesa que el Pare».

—**I la Conferència en si, ¿va arribar a algun resultat concret?**

—Sí, certament. Tots vam firmar un manifest molt genèric, expressant el nostre desig de superar els vells prejudicis del passat i desitjant iniciar una nova era d'entesa i d'acció comuna davant els desafiaments del món secularitzat. Però, per mi, l'èxit més gran de la Conferència és que s'hagi fet. El clima de diàleg i de respecte mutu era completament nou.

—**Acabem ja l'entrevista. Una última pregunta: ¿eren molts espanyols al Congrés?**

—La representació de l'episcopat espanyol la tenia l'arquebisbe, José María Cirarda. Hi havia també dos professors de la Facultat de Teologia de València, el professor Luis Oviedo, de la secció dominics i un servidor, de la secció diòcesis. Hi van assistir també dos franciscans, el pare Carlos Sáez, veterà guia de pelegrinatges cristians a Terra Santa, i el pare Roberto Castro, que dirigeix el Col·legi Major de la Concepció. Per part jueva, hi havia diversos representants de l'Institut d'Estudis Sefardites de Madrid, i el professor Muñoz Gala, de la Universitat d'Alcalá d'Henares. I després alguns periodistes, desplaçats especialment per «cobrir» la informació de la Conferència. No érem pas gaires, la veritat.

El professor Esteban Escudero Torres que va assistir a la Conferència

—**Diu que l'«ànima» de la Conferència va ser el rabí Rosen. ¿Va ser ell qui la va organitzar?**

—No exactament. La Conferència va ser organitzada per l'Institut Ecumènic de Tantur, prop de Betlem, un centre internacional per a la investigació teològica i pastoral, fundat per desig de Sa Santedat el papa Pau VI quan va visitar Terra Santa i pel «Bamot Center for Social and Cultural Studies», institució jueva no afiliada a cap branca concreta del judaisme actual i que proporciona un fòrum obert per a la investigació religiosa, científica i social als intel·lectuals israelians.

—**I, ¿qui és, doncs, el rabí David Rosen i quin paper va jugar en la Conferència?**

—Rosen va exercir el seu ministeri primer a Sud-àfrica i després a Irlanda, on va arribar a ser «Gran Rabí». Actualment és catedràtic d'estudis jueus al «Jerusalem Center for Near East Stu-

tat. La del gran rabí Samuel Sirat, president de la Conferència de rabins europeus, també va ser molt aplaudida per la seva valenta denúncia de les injustícies del món actual i del paper que poden jugar en la seva eradicació, tant el cristianisme com el judaisme. El mateix Patriarca de Jerusalem va deixar bocabadades moltes persones per la seva vibrant defensa dels drets del poble palestí, com una exigència de l'amor predicat pels profetes i per Jesús de Natzaret. Però, principalment destacaria la intervenció, molt esperada per cert, del cardenal Ratzinger.

—**¿Podria resumir-nos, almenys, les grans línies de la seva intervenció?**

—No és fàcil resumir en unes quantes frases el contingut d'una ponència molt densa. Voldria destacar les parts principals en les quals va dividir el seu discurs. La primera fou un reconeixement sincer de les nombroses injusti-

LAIC MISSIONER, ¿PER QUÈ NO?

Jornades de reflexió i pregària per a joves de 20 a 30 anys sobre el tema de la vocació missionera.

—Monestir de Sant Daniel - Girona.

—Del 31 de març al 3 d'abril.

—Organització i informació: a les delegacions diocesanes de Missions de Catalunya i Balears.

Els bisbes catalans critiquen la Cope pels seus atacs a Catalunya

El passat dilluns 21 de febrer, unes declaracions de l'arquebisbe de Barcelona, Ricard M. Carles, dirigides a la Cope van provocar diverses reaccions negatives dins la mateixa emissora i en el diari «ABC» —aquest es va permetre la llicència «d'interpretar» les seves manifestacions en un sentit provocador i crispant: «Llamar a los valencianos "catalanes de distintas procedencias" no va a gustar demasiado a muchos valencianos. Además, los ataques de Carles, un hombre que se ha caracterizado siempre por su moderación y prudencia, son absolutamente injustificados». La carta de rèplica de monsenyor Carles explicitava que: «El sentido de la expresión "catalanes de diversas procedencias", por el contexto está claro que se refiere a habitantes de Catalunya que provienen de diversos puntos de la geografía española y que conviven en buena armonía en Catalunya».

En l'origen de les exposicions, l'arquebisbe de Barcelona va dir que «desautoritzo actituds com les de la Cope envers Catalunya, que no són aquelles que vol l'Església compromesa. En la Cope es dona una campanya

Durant aquests dies s'ha revifat la polèmica entorn del català i que ha empès els bisbes catalans a denunciar les crítiques sistemàtiques de la cadena COPE en relació a l'autogovern i la llengua de Catalunya, unes crítiques que, al llarg de tot l'any passat, es van anar destil·lant acuradament i a poc a poc. La jerarquia eclesiàstica ha realitzat manifestacions públiques desaprovant i censurant l'actitud de l'emissora radiofònica, la majoria d'accions de la qual són en mans de la Conferència Episcopal Espanyola.

que va més enllà de la crítica i es converteix en una actitud hostil».

L'episcopat català ha denunciat el foment de tensions

Els diversos bisbes catalans s'han anat pronunciant al respecte. Monsenyor Martí Alanís, bisbe d'Urgell, afirma que aquesta emissora «ha traspassat els límits» de la crítica contra Catalunya i el català. Per la seva banda, el bisbe de Vic, Josep M. Guix, va afirmar que havia tractat aquesta qüestió amb la comissió permanent de l'Episcopat, amb el president de la Cope, Salvador Sánchez Terán, i amb els altres bisbes catalans: «ex-

presso el nostre disgust sincer per la forma en què en una tertúlia (referint-se al programa *La linterna*) s'ha parlat d'algunes coses de Catalunya. Ens dol que d'una afirmació concreta es tregui una tesi».

El bisbat de Girona va fer un comunicat on explicava que «malgrat que els bisbes de les diòcesis catalanes ja van expressar la seva preocupació i queixa sobre aquests fets, en una nota informativa del 4 de novembre de 1993, l'esmentada cadena de ràdio continua amb insistència en la mateixa línia. Aquest tipus de manifestacions lleugeres i clarament tendencioses sobre uns temes tan importants per a un poble, preocupen serio-

el nostre poble i dolguts amb ell pel tracte que se'n dona injustament des d'unes emissores que voldríem continuar considerant com a familiars.»

La Cope afirma que respecta Catalunya

Així mateix, José Sanchez, secretari general de la Conferència Episcopal Espanyola va advertir que «la Cope és moltes coses, els accionistes, el consell d'administració, els professionals, els diversos programes, cal diferenciar». I la Cope, per la seva part, va fer públic un comunicat on puntualitzava que: «És absolutament respectuosa amb Catalunya, el seu Estatut d'Autonomia i el sentiment de tots els catalans» i que «és i continuarà essent un fòrum d'expressió lliure d'idees, sobre totes les qüestions d'interès».

Mentre la situació està d'aquesta manera, els bisbes catalans continuen demanant que els mitjans de comunicació contribueixin a fomentar la bona i harmònica convivència, no pas l'encrespament.

■ Núria Oriol i Palarea

PREGUEM AMB EL SANT PARE JOAN PAU II

Aquest mes de març el Sant Pare ens demana pregàries perquè totes les nacions col·laborin en l'ajut als famolencs i als pobres de la terra.

La narració bíblica de la creació va repetint com una melodia que Déu va posar la terra, les plantes i els animals al servei de l'home. De tots els homes, s'entén, ja que tots són fills del mateix Déu creador.

Pau VI assegurava que el desenvolupament era el nou nom de la pau. La riquesa d'uns pocs resulta provocativa davant de la misèria de molts. No és suficient un desenvolupament material perquè ha d'integrar tots els aspectes de la persona. No podem aspirar a tenir persones felices només en algun aspecte de la vida. Tota la persona ansia la felicitat. Si li manca la solidaritat amb els qui l'envolten tampoc no serà del tot humana la seva felicitat. No apai-vagarà els egoismes, la violència, la fredor en-

vers el sofriment dels altres. Déu vol que tots els homes se salvin. Per això cal que tota la vida sigui compartida tal com ells ens ha destinat a compartir la seva felicitat eterna.

Intenció missional

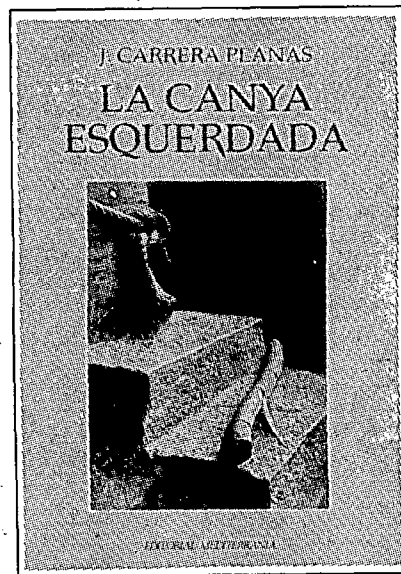
El Sant Pare també ens demana pregàries perquè els fugitius i refugiats trobin a tots els països acollida fraterna i atenció adequada a les seves necessitats.

Les Nacions Unides calculen uns 40 milions de refugiats en el món. Quina vergonya que en alguns llocs grups de incontrolats els ataquin i humiliïn. Són persones indefenses que només han fet que patir i mereixen tot el nostre respecte i amor.

■ Antoni Ma. Serrallonga, s.j.

La canya esquerdada

de Joan Carrera Planas

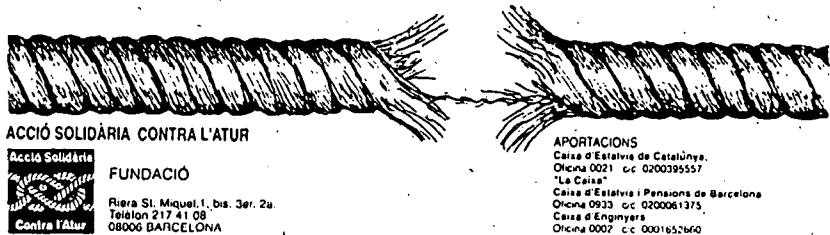

Amb il·lustracions de Josep M. Subirachs.
Una aproximació cordial a la confusa religiositat del poble.

Editorial Mediterrània. 255 pàgines.
1.400 pessetes.

Hi trobareu l'esperit de l'«ara mateix» al llarg de deu anys.
Demaneu-lo a la vostra llibreria.

**MOU-TE
CONTRA
L'ATUR**

ACCIO SOLIDÀRIA CONTRA L'ATUR

FUNDACIÓ

Riera St. Miquel, 1, bis. 3er. 2a.
Telèfon 217 41 08
08006 BARCELONA

APORTACIONS
Caixa d'Estalvis de Catalunya.
Oficina 0021 c/c 020039557
"La Caixa"
Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona
Oficina 0933 c/c 0200061375
Caixa d'Enginyers
Oficina 0007 c/c 0001652660

GIRONA

Celebració del desè aniversari

GIRONA.— El col·lectiu de Professionals Cristians enguany celebra el desè aniversari de la seva fundació. Molts d'aquests són antics militants del MUEC.

Per aquest motiu han organitzat una colla d'actes que tindran la seva cloenda el diumenge 17 d'abril al monestir de Sant Medir de les monges Bernardes amb una trobada festiva, en la qual a més de la celebració de l'Eucaristia, que presidirà el Sr. Bisbe, i haurà una taula rodona en la qual es farà una avaluació d'aquests deu anys i s'elaboraran unes propostes de cara al futur.

● C.C.

Construcció de la residència geriàtrica «Les Vetes»

SALT.— La parròquia de St. Jaume, de Salt de fa temps té el projecte de construir una residència geriàtrica. Sembla que aquest projecte està a punt de fer-se realitat. La residència es dirà «Les Vetes». S'ha constituït una fundació que portarà a terme l'obra i la gestió posterior. El dissabte 12 de febrer es posà la primera pedra de la residència amb la presència del Sr. Bisbe i també del conseller de Benestar Social de la Generalitat i altres autoritats de la ciutat. Està previst que tingui una cabuda per a 45 persones i comptarà amb les tècniques més avançades per garantir un bon habitatge a les persones que hi seran acollides. Una comunitat religiosa tindrà cura de l'atenció material, espiritual i humana dels residents.

● C.C.

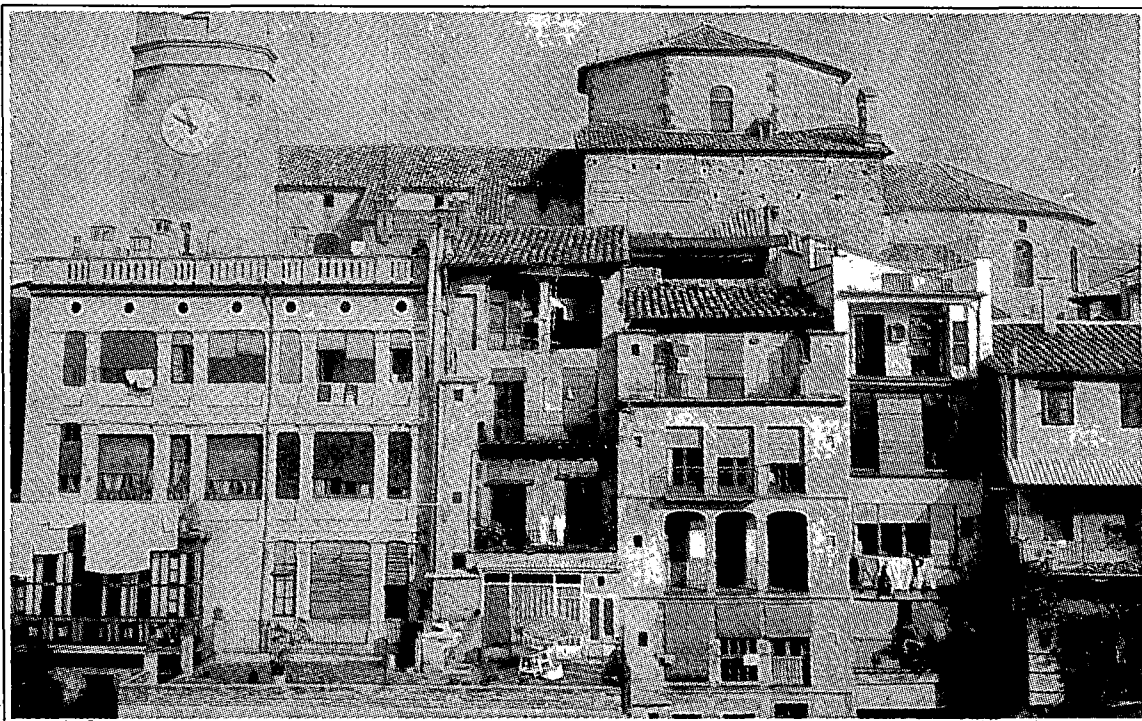
Ha mort a Barcelona mossèn Josep Garriga i Cros

Mossèn Josep Maria Garriga i Cros, nascut fa seixanta-dos anys a la ciutat de Figueres, va morir a Barcelona on exercia des de feia molts anys com a professor de l'escola Costa i Llobera. Mossèn Josep Maria Garriga havia estudiat la carrera sacerdotal al seminari de Girona, on va ser ordenat l'estiu del 1955. Després d'ocupar diferents càrrecs parroquials va traslladar-se a la ciutat comtal a principis dels seixanta per dedicar-se a l'ensenyament.

Mossèn Garriga tenia dues germanes religioses i últimament vivia sol. Això ha fet que ningú no pugui saber les circumstàncies de la seva mort que va ser sobtada. Era una persona que irradiava sempre alegria i bon humor entre els qui l'envoltaven.

● M.C.

Un arxiu comarcal a la Casa Missió

GIRONA.— El doctor Campodon va dir que continuaven les converses amb la Generalitat per instal·lar l'arxiu comarcal del Pla de l'Estany a les dependències de l'antiga Casa Missió. «Fa temps que estem en contacte—va dir el bisbe— però sempre tenim el mateix problema, el dels recursos». Amb tot, va afegir que tant el bisbat com la Generalitat volen tirar endavant aquest projecte.

Respecte a un altre projecte conjunt amb la Generalitat que és el de restaurar el claustre gòtic tardà de la mateixa Casa Missió, el doctor Campodon va afirmar que «encara es molt més verd». «S'havien iniciat unes converses—va dir— però s'han parat per la manca de recursos».

Per la seva part, l'ajuntament d'Olot ha demanat al doctor

Campodon que cedeixi algunes dependències annexes a l'església parroquial de Sant Esteve per dedicar-les a museu. Aquesta parròquia compta amb un fons artístic important que inclou algunes talles i nombroses pintures entre les quals es troba un conegut Crist abraçat a la creu que s'atribueix al Greco, a part d'objectes de culte, com calzes i custodies.

Fins ara aquestes obres d'art han estat repartides per l'interior del temple de Sant Esteve i les més valuoses han restat tancades dins l'anomenada Sala del Tresor. En total, es podrien reunir unes tres-cèntes peces, cinquanta de les quals s'han exposat aquestes setmanes en la mostra d'art sacre instal·lada a la galeria Sant Lluc.

Les obres d'art han d'estar segures

Jaume Campodon es va mostrar obert a la possibilitat de crear el museu dins les dependències parroquials d'acord amb la seva idea d'anar concentrant obres d'art en llocs segurs. En aquest aspecte va recordar en la roda de premsa els recents robatoris de talles a l'església de Porqueres i la imatge de la Mare de Déu del Mont. Aquesta va resistir l'intent dels lladregots perquè estava molt ben soldada a la seva peana, però el bisbat va decidir traslladar-la després al Museu Diocesà i deixar una còpia al santuari.

■ M. Caballé

URGELL

Primeres quotes d'aportacions periòdiques a l'Església diocesana

Vint famílies de la diòcesi d'Urgell han formalitzat subscripcions d'aportacions periòdiques d'ajuda econòmica a l'Església Diocesana. Les col·laboracions oscil·len entre les 1.000 y 10.000 ptes. mensuals i les fan efectives mitjançant domiciliacions bancàries.

LA SEU D'URGELL.— La campanya de subscripcions per fer aportacions periòdiques d'ajuda econòmica a l'Església local va ser endegada per Germanor, l'organització que promou la diada de col·laboració econòmica amb les diòcesis. La campanya trobà ressò a la premsa, els cristians hi han vist un instrument que facilita la seva ajuda a l'Església i, per a les diòcesis, significa la garantia d'uns ingressos periòdics i segurs. Altres diòcesis de Catalunya ja havien endegat anteriorment el programa que ara ha estat acceptat també al bisbat d'Urgell. A part de la campanya promoguda per Germanor, la diòcesi d'Urgell no ha endegat encara cap programa específic d'informació sobre les quotes fixes destinades al sosteniment de la pastoral. El sistema, però, ja ha estat objecte de reflexió i debat.

L'arquebisbat de Barcelona fa cinc anys que fomenta les quotes fixes i ha rebut 130 milions de ptes. de 8.500 subscriptors. Mitjançant el mateix sistema la diòcesi d'Oviedo rep cinc milions de ptes. anuals i els seus responsables opinen que el sistema de quotes fixes «podria representar el dia de demà la font principal de participació econòmica dels catòlics asturians en els ingressos de la diòcesi».

El projecte podria ser decisiu per a l'autofinançament de l'Església de Catalunya. «Si una família catòlica practicant aportés mensualment unes 1.200 ptes. a més del que dona ara a l'Església, les diòcesis catalanes podrien arribar a un autofinançament total», ha manifestat Abel de Ruste, delegat d'economia del arquebisbat de Barcelona.

■ Antoni Mirabet

Vida Creixent arrela fort

ANDORRA.— Vint-i-cinc persones integren el grup de Vida Creixent a les Valls d'Andorra, es reuneixen un cop al mes i estan engrescades portar endavant les seves activitats.

Amb motiu de l'Any Internacional de la Família el grup andorrà de Vida Creixent debat temes relacionats amb la institució familiar. La informació sobre el moviment a Catalunya i a Andorra i la pregària completen la trobada mensual. Volen «compartir amistat, reflexió i pregària» i, a través del Butlletí Informatiu de l'Església de les Valls conviden la gent gran d'Andorra a integrar-se al moviment cristià, fundat a França fa trenta anys.

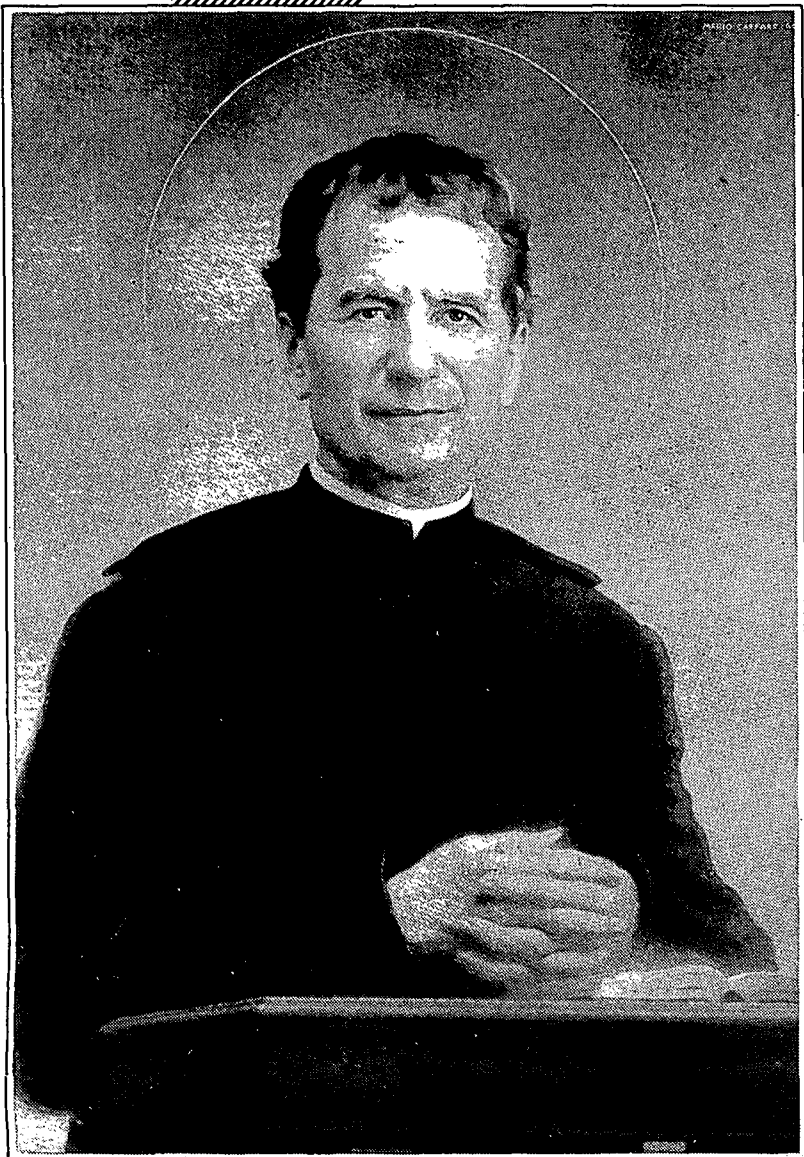
● C.C.

Bellcaire i Andorra reconstrueixen una escola argentina

BELLCALIRE.— El col·legi Urgell, de Bellcaire, i Mans Unides d'Andorra han unit els seus esforços per reconstruir una escola a Ceres, Argentina, centre escolar enrunat per una tempesta. Mans Unides hi destinà els donatius recollits en una exposició d'aquarel·les de Pozanco i l'aportació de Bellcaire era fruit d'una col·lecta realitzada amb motiu dels 25 anys del centre. Tots es congratulen d'un gest educatiu per als infants i profitós per a Ceres.

● C.C.

La setmana dels cinc sants

TORTOSA

L'última setmana de gener per caprici del calendari s'amunteguen, a la ciutat de Tortosa, les commemoracions de quatre sants i un beat. És una mena de setmana santa en to menor, de sants locals:

23 de gener. Sant Francesc Gil de Federich, tortosí, màrtir dominic 1745†.

25 de gener. Beat Manuel Domingo i Sol, sacerdot de Tortosa, fundador dels Operaris 1909†.

27 de gener. Sant Enric d'Ossó i Cervelló, de Vinebre, fundador de les religioses teresianes 1896†.

A més a més, el món dels estudiants de BUP i FP celebra també els seus patrons respectius sant Tomàs d'Aquino i sant Joan Bosco. Aquests col·lectius, per bé que menys en nombre d'assistència a nivell de fe, els commemoren programant actes populars de tota mena. Un d'ells, la missa en la qual participen tres centres: el col·legi diocesà de la Immaculada i els instituts Politècnic i de Joaquim Bau.

Aquest any, sant Gil de Federich, que no acaba de ser popularment tan venerat com es

mereix, va ser honorat per tot l'arxiprestat i la seva imatge presidí l'Eucaristia de l'inici de la visita pastoral.

Del beat mossèn Sol, que té a Tortosa la casa mare i bressol de la Germandat d'operaris diocesans, sempre hi ha un gros col·lectiu que el senten com a proper i entranyable. El bisbe Lluís, en la missa concelebrada per una vintena de sacerdots, digué que el somni de mossèn Sol respecte al conreu de vocacions sacerdotals, és avui més necessari que mai.

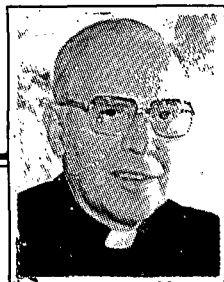
Els habituals a les misses que presideix el prelat, solen constatar que, quan no llegeix l'homilia sinó que mira l'assemblea i usa un llenguatge no verbal, assoleix un grau superior de comunicació. Ho comprovaren, una vegada més el dia de Sant Enric d'Ossó i en la festa conjunta de Sant Tomàs i Sant Joan Bosco. El recurs a l'anècdota viscuda o la referència al ritme obligat d'estudi i l'exposició d'alliberament al cap de setmana, captaren l'atenció d'adolescents, joves i també de professors.

Continua la visita pastoral

Fins el 17 d'abril es practica la visita del pastor a l'arxiprestat de Tortosa. Entre els actes més noticiables i no obligats, voldríem fer esment de la visita de cortesia a les escoles públiques. La direcció convida i el bisbe accepta. El prelat saluda i s'ofereix al claustre de professors. En ocasió li demanen que també parli a tots els alumnes, no únicament als de la classe de Religió. Per les informacions que tenim, monsenyor Martínez i Sistach se'n surt bé i deixa bon gust de boca al professorat, i als alumnes. Sempre estem parlant de centres estatals.

Són set les parròquies de la ciutat que reben el pastor durant un dia i cinc tardes. La resta de parròquies rurals: Benifallet, Tivenys, Bitem i Camp-redó ho faran després de Pasqua.

■ J. Blanc i Bahima

FETS I CRITERIS

Joan Pau II escriu a les famílies

Amb motiu de l'Any Internacional de la Família, proclamat per les Nacions Unides, Joan Pau II ha escrit una Carta a les famílies. És la primera vegada que un Papa escriu directament i exclusiva a les famílies sense servir-se de la mediació dels bisbes.

Aquesta Carta del Sant Pare té un to confidencial com el d'una visita pastoral a les famílies. Ell mateix ho explica així: «Aquesta Carta a les famílies vol ser abans que res una súplica a Crist perquè romangui en cada família humana; una invitació a través de la petita família de pares i fills, perquè Ell estigui present en la gran família de les nacions, a fi que tots, junt amb Ell, puguem dir de veritat: Pare nostre!» (n. 4).

El Papa és ben conscient de com ha evolucionat la família en els nostres temps. El magisteri de l'Església ha insistit sempre en la dignitat i en el paper fonamental del matrimoni i de la família en la societat. El Concili Vaticà II va remarcar les línies fonamentals de la visió cristiana de la família. Pau VI, amb actitud profètica va publicar la «*Humanae vitae*». El Sinode de bisbes de l'any 1980 va tractar el tema d'una manera intensa. Joan Pau II va publicar l'exhortació «*Familiaris consortio*», que actualitza la doctrina de l'Església.

Ara el Papa fa com una catequesi i exposa la síntesi actual en el marc de la civilització de l'amor. Amb actitud pastoral i ferma fa una exposició positiva dels punts més essencials: la indissolubilitat del matrimoni, que és el «fonament del bé

comú de la família»; la «paternitat i la maternitat responsables», explicats amb termes concrets i precisos, segons la veritat moral, evitant així les visions i les tendències errònies difoses actualment.

Els temes de l'espiritualitat i de l'ascètica familiars són exposats en un to de catequesi doctrinal embolcallada de meditació.

No hi manca la referència a la vida quotidiana de la família, a la presència de Jesús —a la llum de la narració de Canà de Galilea— i una invocació suplicant a la Mare de l'amor formós. L'amor formós —diu el Papa— s'aprèn sobretot amb la pràctica de l'oració. El futur de cada nudi familiar depèn de l'amor recíproc dels esposos, dels pares i dels fills, de l'amor de totes les generacions. L'amor és la veritable font de la unitat i de la força de la família.

El Papa acaba amb aquesta afirmació: «He tractat de mostrar, en aquestes pàgines, com la família es troba en el centre de la lluita entre el bé i el mal, entre la vida i la mort, entre l'amor i tot allò que s'hi oposa».

L'estil literari de Joan Pau II no és rectilini, es desenvolupa com per centres concèntrics i de forma reiterativa. Us recomano a tots que, «en família», en feu una lectura reposada.

■ † Ramon Torrella i Cascante
Arquebisbe de Tarragona i Primat

L'Encamisada de sant Antoni

TARRAGONA

FALSET.— S'ha celebrat l'Encamisada, una festa popular en honor de sant Antoni. Però, no és sols en honor del sant la commemoració, sinó que també es rememora la victòria del poble de Falset sobre les tropes franceses a la guerra del Francès, victòria que s'atribuï a la intervenció del sant.

Per això, la imatge del sant és portada en processó des de l'ermita de Sant Gregori on és anada a buscar, fins a l'església, passejant pels carrers de la vila. A la porta de l'església es fa la benedicció dels cavalls i montures diverses.

La gent es vesteix amb una indumentària de festa antiga, de la qual, la camisa és el principal element.

Conta la llegenda que els false-

tans es vestiren amb camisa blanca durant l'atac per distingir-se bé dels francesos. Com que la celebració va tenir lloc tot seguit de la batalla, van anar a la processó encara amb les camises blanques, costum que s'ha conservat.

■ D.M.

AUTOMOBILS ANTONI

Totes les marques

facilitats de pagament

Garantia i servei tècnic

Seat-Volkswagen-Audi-Renault

Citroën-Peugeot-Opel-Ford

BMW-Mercedes-Porsche-Rover

Alfa Romeo-Fiat-Lancia

Honda-Nissan-Mitsubishi-Suzuki

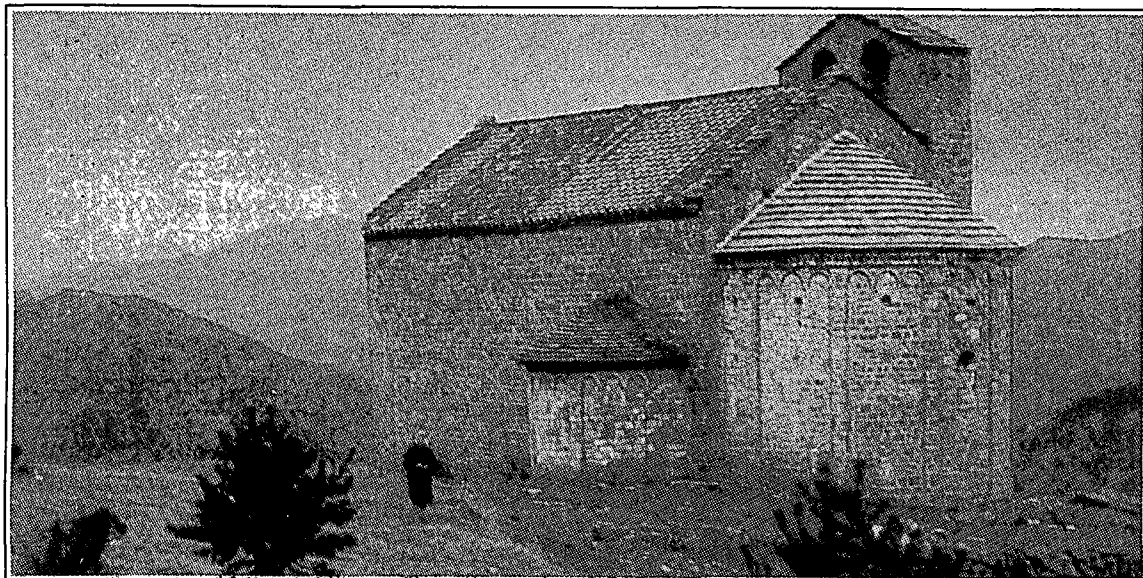
TOT AMB 4X4

☎ 332 99 87

(contestador automàtic)

VIC

Es van fent millores per facilitar la vida religiosa del santuari

Restauració d'un tram de carretera del santuari

MONTGRONY.— Com a resum de les activitats portades a terme per millorar la ubicació d'aquest santuari pirinenc, cal destacar que ja s'ha formigonat un tram de carretera que va des de les Planelles fins al santuari, quasi un quilòmetre, i que un altre tram, un dels més dolents,

es començarà ben aviat. Per subvencionar-ho es comptà amb aportacions del Consell Comarcal, de la Forestal, del bisbat i amb els donatius dels devots de la Mare de Déu. També s'ha comprat un espaiós planell per aparcar-hi cotxes. Tot això facilitarà la vida religiosa del santuari,

que es desenvolupa amb tota normalitat i on cada any fan cap les tradicionals romeries dels pobles del voltant, així com de nombroses famílies que cada diumenge pugen a pregar a la Mare de Déu de Montgrony:

● C.C.

Ordenació diaconal de Josep M. Masnou

SANTA MARIA DE MONTMANEU.— La parròquia de Montmaneu, comarca de la Segarra, va acollir amb goig l'ordenació diaconal del jove vigatà Josep M. Masnou i Pradesaba. Era la primera vegada que s'hi feia una ordenació de diaca, i els feligresos, conscients d'aquesta singular efemèride, prepararen en gran mirament l'església i la celebració. En són un botó de mostra l'estrena, aquell dia, de l'altar i el setial de la Paraula, dues peces la solidesa i la dignitat de les quals foren ben admirades pels nombrosos assistents. D'altra banda, una coincidència històrica s'afegia al relleu de la festa: Mn. Joan Valls, fill de Montmaneu, feia aquell mateix dia trenta-vuit anys que hi cantava la missa nova.

En Josep M. Masnou, des del setembre passat, exerceix activitats eclesials i pastorals en diferents parròquies de la comarca: Argençola, Carbassí, Jorba, l'Espelt, Montmaneu, Rubió-Maçana i Santa Maria del Camí, i això explica que, tot i celebrar-se l'ordenació a l'església de Santa Maria de Montmaneu, en la cerimònia es fessin presents, d'una manera representativa, feligresos de les diverses comunitats.

L'ordenació, presidida pel bisbe de Vic, Mons. Josep M. Guix, fou concelebrada per un bon nombre de sacerdots i participada molt joiosament.

● C.C.

Servei de visitadors de baptisme

MANRESA.— Entre els diversos serveis que els responsables de l'arxiprestat de Manresa ofereixen a la comunitat cristiana de la ciutat ignasiana, hi ha també el de visitadors de baptisme. Aquest servei té com a finalitat preparar els pares que volen batejar els seus fills i ajudar-los a descobrir les exigències del sagrament. El calendari de les xerrades per a aquest any 1994 és el següent: 12 de març, 14 de maig, 11 de juny, 9 de juliol i 8 d'octubre. Aquestes xerrades es fan al Casal de l'Església, ctra. de Vic, 25, 1r., Manresa. Els organitzadors del servei també han previst d'organitzar un curs d'orientació familiar, de tres o quatre sessions, on es parlarà de diversos aspectes del desenvolupament integral de l'infant fins a tres anys. El telèfon del Casal de l'Església és el 872 44 01.

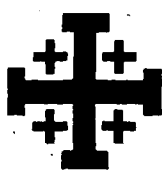
Recopilació d'escrits referents a sant Pere Almató

SANT FELIU SASSERRA.— Mn. Lluís Freixa, rector d'aquesta parròquia del Lluçanès, ha fet una recopilació de diversos escrits publicats amb motiu de la canonització del màrtir diocesà, sant Pere Almató, natural de Sant Feliu Sasserra. A més d'aquests escrits, l'opuscle transcriu també la vida i el martiri del sant escrita pel canonge Jaume Collell l'any en què Pere Almató fou beatificat.

Benedicció de la nova església de la parròquia de Sant Pere Apòstol

MANRESA.— Estant ja molt avançades les obres de construcció de la nova església de la parròquia de Sant Pere Apòstol —l'església usada fins ara era provisional, de reduïdes dimensions, i restarà com a capella auxiliar— el 13 de febrer, a les cinc de la tarda es va fer la seva benedicció, conjuntament amb la consagració de l'altar major, coincidint amb la visita pastoral del senyor bisbe, Dr. Josep M. Guix, a la ciutat de Manresa. Tothom va ser convidat a aquest solemne i joios esdeveniment, ja que es preveu que el nou temple farà un gran servei a la populosa barriada manresana de la carretera de Santpedor. També seran ben rebuts els donatius per sufragar les costoses obres.

● C.C.

TERRA SANTA

**Pelegrinatge al país de Jesús
amb els franciscans
- custodis dels Sants Llocs -**

VISITANT: Jerusalem, Betlem, Jericó, Qumrán, Mar Morta, Tabor, Llac de Tiberíades, Natzaret, Cafarnaüm, Haifa, etc.

Vol regular - Hotels 1a. categoria - Pensió completa

DATES: del 20 al 27 abril	Ruta de St. Pau
del 18 al 25 maig	del 20 al 30 set.
del 15 al 22 juny	
del 6 al 13 juliol	Ruta de l'Èxode
del 3 al 13 agost	de l'11 al 22 oct.
de l'1 al 8 setembre	

INSCRIPCIÓ I INFORMES: Delegació de Terra Santa
C/. Santaló, 80
08021 BARCELONA

TELÈF.: (93) 209 20 90 / 209 23 88
TEL./ FAX: (93) 202 27 57

Atorguen els premis de la Fraternitat Cristiana de Malalts i Minusvàlids

LLEIDA

La Fraternitat Cristiana de Malalts i Minusvàlids de Lleida va atorgar els premis del concurs de narracions a Salomé Bolaño Avalos, de Girona, per la seva composició *El doble exili*, a Josep Pagès, de Torroella de Montgrí, per la seva narració *El dret d'estimar* i a Santi Serra Espauella, de Vic, per *El rept del vent*.

El jurat va atorgar tres premis, pel que fa a l'apartat de narració juvenil, a R. Jurgell Funollet, de la Seu d'Urgell, per *L'esperança*, Mercè Quesada Pàmols, de Manresa, per la composició *Que felix ets Maribel*, i Ares Zanuy Fontanet, de Lleida, per una narració que duu com a títol *Una sonrisa más*.

Fraternitat Cristiana de Malalts i Minusvàlids de Lleida, és una associació que vetlla per la integració d'aquest col·lectiu dins la societat. Entre altres activitats, aquesta organització lleidatana, organitza un concurs de narracions que se celebra des de fa tretze anys.

● C.C.

El Full arriba a 10.800 exemplars

SOLSONA

El *Full Diocesà* de Solsona es va mantenint en un tiratge de gairebé 11.000 exemplars setmanals (la mitjana de 1993 ha estat exactament de 10.800; entre els tres bisbats, de 38.000). Alguna parròquia se'n dona de baixa de 5 o 10 i una altra d'alta de 10 o 5. I això ja fa uns quants anys que dura. En aquest sentit podríem dir que la normalitat és bona com és bo de saber que enguany, malgrat les crisis, no s'augmentarà de preu. El que no és tan bona cosa és la rutina que fàcilment pot apoderar-se de nosaltres: la nostra parròquia té tants fulls, i au, anem tirant, sense plantejar-nos mai, almenys un cop l'any, la possibilitat de demanar-ne més per tal de difondre'n més. Qui sap, potser, amb una mica d'imaginació i d'esforç, podríem augmentar-ne poc o molt el nombre d'exemplars. ¿Per què no? Pensem que, a fi de comptes i per modest que sigui, *Full Diocesà* és l'instrument pastoral i popular de més abast, de caire formatiu i informatiu, de què disposa l'Església de Solsona per difondre l'Evangeli i és al mateix temps el símbol màxim de la seva comunió eclesial cara endins i cara enfora.

● C.C.

Malfiem-nos dels enunciats verbals que ens volen definir amb massa claredat. Els mots no són pas sempre *paraula* —escriu Evangelista Vilanova, monjo de Montserrat—. La veritable paraula neix en el silenci intens d'Aquell qui viu. En fi, tractant-se d'una vida, que demana el temps i el desig, les lentes maduracions de tot l'ésser en

l'Esperit i en el foc de Déu, ¿no ens caldrà abans consentir al secret, al misteri, en la penombra de la nostra pròpia vida? ¿I no ens caldrà també, tal vegada, consentir a una «iniciació» que, sempre renovada, invitaria el tot de l'home a entrar en la vida divina? A partir d'aquí podríem esbossar la definició de la nostra «identitat» religiosa.

Passes del Congrés de Vida Religiosa

Tres qüestions clau: identitat, comunió i Missió

BARCELONA

La primera etapa del Congrés de Vida Religiosa de Catalunya ha consistit més aviat en un moment de «Veure», mentre que la segona etapa respondrà més al «Jutjar» i l'etapa conclusiva i posterior al mateix Congrés continuarà l'«Actuar». La matèria de la revisió és la pròpia vida dels religiosos i de les religioses catalanes, les seves il·lusions i esperances, les seves pors i angoixes, la seva actitud davant el futur, els seus «irrenunciables», les seves respostes a les demandes de la societat, la seva relació amb el Crist, la vida fraterna...

Els objectius, doncs, d'aquesta primera etapa que durarà fins al juny són implicar tothom en el Congrés; escoltar la veu de tots els religiosos i les religioses que vulguin parlar; atendre les reflexions d'altres persones relacionades o no amb la vida religiosa; analitzar la realitat actual de la vida religiosa a Catalunya. La manera pràctica de dur-los a terme és responnent uns qüestionaris, personals i comunitaris. Aquest

últim vol ser una eina de dinamització comunitària, un instrument que faciliti el diàleg en el si de la comunitat sobre qüestions de fons de la vida religiosa, unificades en tres mots clau: Identitat, Comunió i Missió.

Ara per ara, s'està elaborant un qüestionari personal que permeti fer una descripció de les actituds, formes de pensar i maneres de viure, entre altres, dels religiosos i les religioses de Catalunya. Aquesta tasca ha estat encomanada a un equip de psicòlegs i sociòlegs de la Fundació «Vidal Barraquer», que està vinculada a la Unió de Religiosos del nostre país.

La identitat de la vida religiosa

Mercè Ruiz, clarissa de la fraternitat de Vilobí d'Onyar, ha volgut explicar què és allò de més fonamental que constitueix la identitat de la vida religiosa i ha respost: «El fonament de la vida religiosa i el que li dona la seva identitat és fer de l'Evangeli la nostra forma vitae. Això ens constitueix en homes i dones lliu-

res d'esperit, signes i alhora enunciadors del Regne, compromesos amb Jesucrist i continuadors (per la pregària, l'exemple i l'apostolat) de la seva obra salvadora.»

Per la seva banda, Francesc Xammar, jesuïta de pastoral obrera a Tarragona explica: «L'opció, al més radical possible, per la solidaritat entre els homes de la terra, com a conseqüència de l'exigència del missatge de Jesús; solidaritat que comporta la defensa de la justícia dintre d'un món fonamentalment configurat pels interessos dels poderosos».

I, acabant amb Evangelista Vilanova, amb el qual obriem aquesta informació, ell s'expressa i afirma: «Concreto alguns punts decisius que ara sols apunto: recerca de Déu i passió per Ell, seguiment de Crist, obertura a la contemplació, fer sentir el que s'escolta al «desert» (i primerament al si de la pròpia comunitat), desbordar d'atenció i de misericòrdia envers tots els nostres germans».

■ Núria Oriol Palarea

Premi «Sant Andreu» per Francesc Torrebadella

Treballar amb deficients: ser vulnerable a la tendresa

Francesc Torrebadella i Esquerda és feligrès de la parròquia de Sant Pius X de Barcelona i està plenament vinculat al barri del Congrés. Casat amb Rosa Mestres i pare de quatre fills, dels quals el gran és deficient psíquic, ha rebut un dels

premis «Sant Andreu» 1993 per la seva dedicació i entrega al camp dels disminuïts. El rector de la parròquia, amb el suport del consell pastoral, va presentar la petició davant del regidor del districte, Antonio Santiburcio.

BARCELONA— Des dels primers anys seixanta, Francesc Torrebadella treballa per trobar el camí i els mitjans adequats per atendre l'educació especial dels nens i nenes, nois i noies, que es troben en tal situació. Amb molta constància i il·lusió ha aconseguit crear la fundació OSAS, la qual s'encarrega de tres col·legis i un taller ocupacional.

Francesc mai no ha ocupat un càrrec de direcció ni és membre del Patronat OSAS, sempre s'ha mantingut en un lloc de base, fent la feina que es presenta. També ha organitzat una cate-

quesi setmanal, els dissabtes, per a deficients, a la vegada que atén els pares dels assistents. La filla tercera del matrimoni és catequista d'aquest grup.

Una llar perquè no es trobin sols

En aquests moments, ell amb la seva esposa es plantegen crear una llar per als disminuïts psíquics que sobrevisquin als seus pares i es quedin sols.

D'altra banda, assenyalar que el segon dels seus fills i la seva muller han adoptat un nen defi-

cient, que és l'alegria de la família.

L'arquebisbe de Barcelona, Ricard Maria Carles, els va escriure una carta de felicitació en la qual deia: «He tingut l'ocasió d'anar coneixent les seves activitats, sempre treballant des de la base, com ara es diu, fent feina i bona feina, mirant no pas el lluitament personal, sinó la més gran eficàcia en el servei a aquestes persones que mereixen una atenció particular i que sempre ens donen molt més d'allò que els puguem donar».

■ N. O.

CARTA DOMINICAL

L'any millor de la meua vida

Centenars de persones omplien el local. A la meua dreta, s'alça un home jove per dirigir la paraula a l'auditori. «Ha estat l'any millor de la meua vida», foren les primeres paraules. Es podia referir al balanç econòmic del 1993, a un èxit personal... Res d'això. Es referia al primer any de la seva ordenació sacerdotal. A l'esquerra, un altre jove, ordenat el mateix dia.

No sabia pas que ells haguessin decidit agrair a Déu la gràcia del sacerdoci concelebrant al mateix altar on l'havien rebuda. I ells tampoc no sabien que aquell dia, el 9 de gener, era el primer diumenge que jo començava a realitzar la meua decisió de celebrar cada diumenge que pugui la missa de les set del vespre a la catedral. Una coincidència ben joiosa. Tots dos manifestaren el goig del seu primer any sacerdotal. Són dos dels dotze ordenats l'any 1993. Aquest nombre —que és la mitjana dels darrers anys— és extraordinari per a algunes diòcesis, però per a la nostra és força insuficient.

Constituïen el grup més jove d'aquest col·lectiu d'homes generosos que són els sacerdots diocesans. Són homes consagrats a Déu, que per tots els indrets de la diòcesi es lliuren amb goig a manifestar l'amor que té Déu pels homes. Aquest més celebrarem el Dia del Seminari, i els agraeixo un cop més, avui des d'aquestes línies, la destinació noble i no sempre reconeguda que han volgut donar a la seva vida. Faig també una crida als joves que es podrien consagrar a aquest seguiment del Senyor.

Perquè és tota la vida el que els sacerdots ofereixen al Senyor. I continuen servint-lo, a ell i als germans, encara que les malalties o l'edat podrien donar motius a molts d'ells per deixar ja l'arada al camp del Senyor.

Un escriptor del segle XIX descriu aquesta escena: «El noble fou avisat a l'instant; es presentà, tremolós de cap, perquè era vell i estava malalt, però recolzat en la seva neta, que era jove i airosa, fins al punt que, en veure'ls, haurieu dit que era una paret ruïnosa sostinguda per una mareselva florida.»

Vaig llegir un bon dia aquesta frase, i la vaig recordar poc després. Anava a un poble a visitar un sacerdot retirat, amic de fa molts anys. És el paradigma de molts sacerdots més. Pateix tres malalties; el volia veure i me'l vaig trobar sortint de la parròquia, recolzat en una noia que l'acompanyava a casa. Havia estat confessant fins a mig matí. L'efecte que feien era el que abans citava: una paret ruïnosa sostinguda per una mareselva florida; però jo vaig pensar que la realitat —perquè ella havia estat la darrera penitent d'aquell matí— era justament el contrari: la paret, ruïnosa en aparença, sostenia la mareselva florida. Ell em va dir amb senzillesa: «Ara només puc confessar.» Aquest «només» suposa un gran ajut per a molts fills de Déu. Em va agradar molt poder abraçar un germà a qui havia vist treballar en profunditat a totes les parròquies on va ser enviat.

No m'oblido pas d'aquells que, sense poder treballar ja pastoralment, són com les pedres amagades a l'interior de les columnes d'un temple; ningú no les veu, però mantenen la solidesa de la construcció amb la pregària, amb el sacrifici acceptat i amb l'exemple fins a la fi de la seva vida.

■ † Ricard M. Carles
Arquebisbe de Barcelona

IMPROMPTU

Vist a la tele...

La notícia d'aquests nois de menys de quinze anys que col·locaren una cinta de plàstic dur de vora a vora de carrer, a un metre i mig d'altura, que va causar la mort d'un motorista que tornava a la seva llar després de la jornada de treball, ha ocupat molt espai als mitjans de comunicació. No n'hi ha per menys. Els nois han confessat que veieren el «truc» en una pel·lícula emesa per no sé quina emissora; ni m'importa saber-ho.

Però em sembla que el fet hauria de fer-nos pensar una mica sobre l'abundància de violència i de sexe que normalment ens serveixen les televisions, i la manera d'evitar la intoxicació pels nostres fills i néts, i, potser fins i tot la dels que ja som grandets... Ja sé que el més radical sistema és exiliar l'aparell a les golfes amb els trastos vells. Però em sembla que poca cosa en treuriem, i fóra millor que intentéssim conscienciar els directòries de programació perquè hi posessin més cura, i que pensessin que ells també poden ser víctimes de la mala llavor que sembren.

■ Oriol Camps

A mitjan febrer, se celebrà un acte en el Seminari Major Diocesà on es va dur a terme la presentació oficial del document «Per una societat que no margini», elaborat pel Secretariat Diocesà pels Marginats. El director d'aquesta entitat, Mn. Josep Oriol Xirinachs, fou un dels ponents en aquella ocasió. Parlem ara amb ell sobre aquest document en particular i sobre el món de la marginació en general.

—Arran del «Pla Pastoral» per a l'arxidiòcesi de Barcelona del setembre de 1992, han nascut dues realitats pel que fa a l'àmbit de la marginació: el fulletó *L'Evangelització dels Marginats* —fa sis mesos— i el document *Per una societat que no margini* —fa un parell de setmanes—. ¿Són unes eines de treball i reflexió complementàries?

—Són dues publicacions que es troben en la mateixa línia però que no estan lligades entre si, no tenen una relació directa. El fulletó és més pràctic mentre que el document és molt més teòric. La pauta bàsica la va marcar el Consell Pastoral que parlà de la pobresa en una de les seves ponències. A partir d'aquí, van sortir una sèrie de concrecions: d'una banda, per ajudar que les propostes del «Pla Pastoral» quedessin ben definides, concises i concretes i, d'altra banda, per evitar la dispersió en cas que allò suscités moltes respostes i accions. Nosaltres vam presentar aquestes eines de treball que conviden a aquells que es plantegin respondre, aplicar o treballar l'esmentat «Pla Pastoral».

—¿De quina manera va sorgir la iniciativa de dur a terme el document *Per una societat que no margini*?

—Nosaltres constàvem la realitat del fet marginal que hi havia en aquell moment a Barcelona. Tenia molta entitat, un gran pes específic, que no podíem ignorar tant des del punt de vista dels afectats (els que patien la marginació) com des del punt de vista de la gent que hi treballava, ja sigui des de l'Església o des de diversos organismes. Fèrem una petició al bisbe Joan Carrera perquè ens semblava que s'havia de fer quelcom al respecte. Pensàvem que una paraula autoritzada podria endegar unes certes pautes, un determinat to a la problemàtica de la marginació. Fou llavors quan el mateix bisbe Carrera ens va comentar si erem capaços de fer alguna cosa sobre el tema i ens vam posar a elaborar aquest document. Directament, han estat quatre persones les que han confeccionat el document, ara bé, cal assenyalar que s'ha recollit l'experiència de moltes altres persones.

—¿Ha estat difícil l'elaboració d'aquest document?

—Bé, això és molt relatiu perquè depèn de cada persona. N'hi ha que es posen davant la màquina d'escriure i omplen un grapat de folis en un moment, en canvi, unes altres persones —on jo m'hi trobo— ens costa més. Però, al marge de la part subjectiva que hi pugui haver, sí ha estat difícil en el sentit de voler intentar que sigui una eina útil, didàctica, profitosa, ben estructurada i concreta, que serveixi a la gent. L'objectiu essencial és, doncs, que la gent el llegeixi, el treballi i que ajudi a reflexionar col·lectivament sobre la greu situació de la marginació a la nostra societat.

—A l'acte de presentació del document, va afirmar-se de manera contundent més d'un cop que el problema principal no era la marginació sinó la societat que la generava. Mn. Xirinachs, ¿per què la societat és l'arrel des d'on grifola la marginació?

—Perquè cadascú va a la seva. En principi, no és que hi hagi una voluntat expressa de marginar, tot i que en alguns moments sí que es dona el cas. Si anem a filar prim, jo diria que la marginació és fruit de l'egoisme de la societat. Es constitueix una societat pensant en els interessos d'uns quants individus, des d'uns principis, des de la competència... però, lògicament, hi

bon treball i un bon sou; els que tindran una feina per viure/sobreviure i, finalment, els que no trobaran un lloc de treball.

—¿Ha desaparegut, en certa manera, la classe mitjana?

—Sí, certament és un fet esverador.

—¿L'atur, un creixent tipus de marginació, mena a l'alienació de l'esser humà?

—Sí, sobretot en el moment actual en què el mercat del treball està força malament. Per exemple, la robotització i la informatització de les especialitzacions en el treball comporta que cada cop es necessiti menys personal per fer la mateixa tasca. En aquest procés laboral allò més agreujant és que, de mica en mica, els pocs treballadors que hi queden es troben anímicament en una situació de desavantatge respecte als explotats de fa temps. Cal recordar que sentir-se explotat comportava, com a mínim, una reacció de

com a conseqüència d'un greu procés de degradació social, la causa fonamental del qual és l'atur, existeix el que se'n fa, de marginat.

—¿La drogaaddicció és un element causant de marginació?

—El tema de la drogaaddicció no es pot considerar en general una causa —malgrat que en algun cas pugui ser-ho— sinó un factor coadjuvant, paral·lel i simultani en el procés de la marginació. És a dir, la droga s'hi afegeix, s'hi suma, amb un resultat funest per a l'individu. Cal assenyalar també que hi ha gent que és droga i que no pertanyen al món marginal, com és el cas de molts empresaris, etc.

—El document *Per una societat que no margini* està adreçat als professionals que exerceixen la seva tasca en el camp de la marginació però, ¿de quina manera hi podem col·laborar els ciutadans?

—Depèn de cadascú i d'una sèrie de factors que són al voltant. Hi ha, però, unes actituds primeres a l'abast de tothom, com poden ser una certa austeritat de vida i l'estalvi ja que vivim en un món que cada vegada posseeix menys mitjans.

Pel que fa al camp professional, encara que depèn, òbviament de l'ofici, les persones poden donar a la seva feina una orientació o una altra. Per exemple, un advocat pot anar a defensar «Marios Condes» o anar a defensar persones que per haver robat un pollastre es passen 10 anys a la presó.

Mn. Josep Oriol Xirinachs,
director del Secretariat
Diocesà pels Marginats

Tothom pot col·laborar com a voluntari en alguna de les nombroses entitats que contribueixen a resoldre situacions d'injustícia, necessitat o integració social. També es poden agrupar i muntar una d'aquestes entitats tan útils i imprescindibles. Una de les propostes que

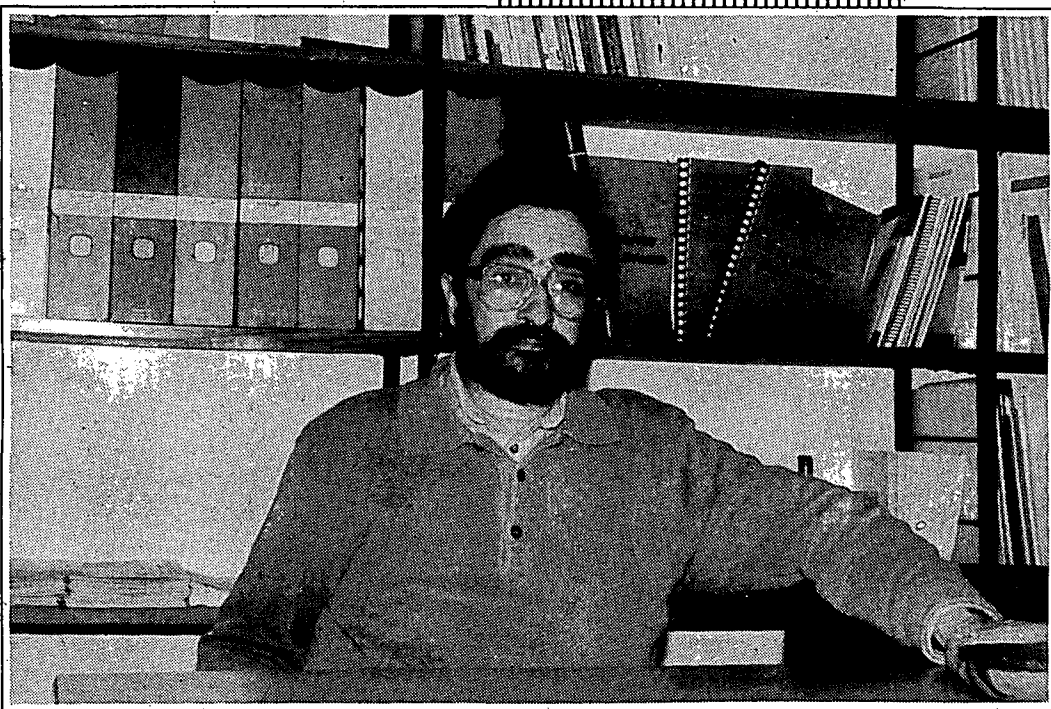
poden dur-se a terme consisteix a acollir persones que són a la presó i que, per estar en situació de tercer grau, tenen permisos de caps de setmana. Però, dissortadament, aquestes persones no poden sortir perquè no poden anar amb la família ni tenen lloc on anar-hi. Malgrat tot, hi ha gent que fa aquesta mena de serveis. Quan una persona vol fer quelcom pel proïsme, sens dubte, ho pot fer. De vegades, la gent s'imagina que totes aquestes tasques socials i humanitàries només les poden desenvolupar el jovent, amb determinades qualitats i facultats. Això no és cert. Jo conec gent gran, religiosos i laics, tant se val, que col·laboren amb força coratge en aquests serveis de voluntariat.

—Per finalitzar, Mn. Xirinachs, ¿quins són els objectius del Secretariat Diocesà pels Marginats?

—Els objectius del Secretariat són fonamentalment tres: sensibilitzar els cristians de la diòcesi de cara a la realitat de la marginació; promoure i convocar la trobada de la gent que treballa en el món de la marginació, ja sigui per l'àmbit geogràfic o pel tipus de feina, i oferir serveis i ajuts a les persones que hi treballen com, per exemple, un recés trimestral o eines per poder treballar i reflexionar en la seva tasca. No cal dir que el document *Per una societat que no margini* n'és una d'aquestes eines.

■ Miquel Àngel Codina

Entrevista amb mossèn Josep Oriol Xirinachs, director del Secretariat Diocesà pels Marginats a Barcelona

«La marginació és fruit de l'egoisme de la societat»

ha gent que en aquest tren no hi pot pujar. Dins d'aquest procés, existeixen persones que els pot interessar que hi hagi marginació —suposo que molta gent no ho entendreà o ho negarà— perquè viuen directament o indirectament de la marginació.

—Actualment, els rics tenen progressivament més riquesa i els pobres, més pobresa. ¿S'assolirà algun dia l'ansiejada igualtat entre les diferents classes socials o estem abocats irremediablement vers un desequilibri socio-econòmic cada cop més gran?

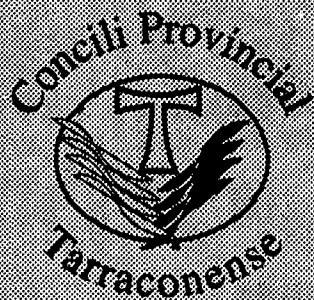
—Bé, jo no sóc un expert en aquest tipus de matèries però, si més no, els estudiosos de les estadístiques socio-econòmiques, de les «xifres fredes», així ho constaten. Diuen que cada vegada els desnivells són més grans i que anem encaminats envers el que s'anomena «la societat dels tres terços»: els individus que posseiran un

lluita i superació mentre que els treballadors de l'actual engranatge laboral es troben innecessaris, que no compten amb ells per a res; ni tan sols tenen el coratge suficient per dur a terme una possible revolta col·lectiva. Estan alienats.

—¿El marginat neix o se'n fa degut a tot un seguit de circumstàncies i factors socials?

—N'hi ha que neixen marginats i d'altres esdevenen marginats a causa de diverses condicions socials. És el que els tècnics del tema anomenen «cicles de la pobresa». Per exemple, un nano del Raval o un nen gitano del meu barri de Sant Cosme, evidentment, neixen com a marginats perquè són dins un ambient marginal. Un noi o una noia que manquen d'un mínim de possibilitats o que pertanyen a famílies degradades estan condemnats irremediablement a ser uns marginats. Actualment,

CONCILI AL DIA

número 16

En la consulta sobre els temes del Concili Provincial Tarraconense les dues qüestions més valorades plantejaven la preocupació per la missió dels laics: els laics, homes i dones, en l'Església diocesana i un laicat més compromès en el món.

Juntament a la necessària participació i fins i tot protagonisme dels laics en l'Església, es palpa també la necessitat d'impulsar la missió dels laics en el món, tal com, des del Vaticà II fins avui, s'ha anat posant en relleu en diferents ocasions i pronunciaments de l'Església.

Continuant la *Lumen Gentium*, el nou catecisme explica

paraula dels cristians, en tant que cristians; sobre els problemes del nostre temps han costat de fer-se sentir, i encara avui no sembla aconseguir-se un nivell òptim de comunicació i de presència cristiana a la societat.

Hem tendit a fer de la fe cristiana una religió privada, un afer particular o fins i tot un remei psicològic, però és precisament missió dels laics demostrar que la fe és un esdeveniment total que capgira totes les dimensions de la nostra vida fins i tot les més humanes o les més mundanes. Un esdeveniment que no ens fa abandonar la societat en què vivim però sí que ens exigeix la construcció del Regne dia a dia.

ci dels drets humans. I a escala planetària, les injustes relacions Nord-Sud semblen perpetuar-se i fins i tot aprofundir en el seu caràcter d'injustícia.

Doctrina social de l'Església

Davant d'aquesta situació, el pensament social cristià i la doctrina social de l'Església està resultant profètica i més necessària que mai, tenint en compte també que l'impuls donat a aquestes qüestions per Joan Pau II ha permès enriquir-la i actualitzar-la notablement. No es tracta d'un sistema social, polític o econòmic alternatiu, ni és una

de manera més directa i immediata a les condicions generals més comunes en el nostre món. El testimoni del laic és més proper, viscut en les mateixes circumstàncies, enfrontat a les mateixes dificultats de tots els germans. La nostra vida sencera, i no la resposta retòrica, esdevé el veritable testimoni: les nostres actituds envers nosaltres mateixos o envers els altres, les prioritats en la nostra vida (no allò que diem valorar molt sinó allò al que dediquem temps), la vida de parella, l'educació dels fills, el treball, la nostra convivència veïnal, el nostre compromís cívic, polític, nacional i universal amb la comunitat i amb la

La missió dels laics en el món

Carles Armengol i Siscarès

de manera molt clara una radical unitat de missió de tots els batejats, però n'assenyala també les especificitats i un dels aspectes més propis de la missió laica és l'acció en les estructures del món.

Aquestes estructures ja siguin polítiques, econòmiques, socials, jurídiques o culturals són realitats temporals de les quals el laic s'ocupa com a vocació específica. Els laics han de sanejar-les per tal que la pràctica de les virtuts sigui afavorida i no impedida, perquè la cultura i totes les realitzacions humanes estiguin impregnades de valors morals.

Presència pública dels cristians

Aquesta acció implica sens dubte una presència pública dels cristians. Les especials vicissituds històriques viscudes pel nostre país i la sana preocupació per deixar ben clarament delimitats els camps de l'Església i de l'Estat, han provocat un retraïment en aquesta presència i l'Església i la

La nostra fe no és un puritanisme. Vivim barrejats en el món perquè en el món hi ha els nostres germans i el missatge de salvació té vocació d'universalitat, és per a tots els fills de Déu.

A més, després de l'esfondrament del comunisme, vivim moments en què la reflexió sobre els sistemes i estructures que han de regir i ordenar el món i les societats, necessita noves aportacions. La fi del comunisme no és el triomf del capitalisme.

L'economia social de mercat és, avui per avui, l'únic sistema que garanteix uns nivells mínims de llibertat i de respecte a la dignitat humana, però això no treu que estigui ben lluny encara de possibilitar una ordenació de la vida més d'acord amb els valors evangèlics o, ni tant sols, de possibilitar el real i positiu exerci-

nova ideologia sinó d'una àmplia recerca de criteris i punts de referència per sanejar les estructures del món a fi que la dignitat de tota persona humana sigui no ja respectada sinó promoguda.

La missió essencial de l'Església i per tant de tots els batejats és l'evangelització: fer sentir l'evangeli, fer conèixer Jesucrist. Tal com ens deia Pau VI: «portar la bona nova a tots els ambients de la humanitat i, amb el seu impacte, transformar des de dins i renovar la humanitat mateixa». Evangelitzar és fer homes nous i per poder evangelitzar cal esdevenir també homes nous. El mateix Pau VI posava en relleu la importància primordial del testimoni de la pròpia vida, com a mitjà per proclamar la Bona Nova.

La vida dels laics es correspon

humanitat sencera, les tasques més directament apostòliques en què participem, la pregària, la participació en l'eucaristia i en els sagraments, la festa.

Tant de bo, quotidianament fòssim testimonis d'un encontre amb Crist que capgira la nostra vida, que ens fa mirar l'altre com a germà, que ens fa veure la persona com a finalitat, que ens fa viure amb tensió perquè la conversió és una tasca diària.

I tant de bo que la participació dels laics en el Concili Provincial sigui una ocasió d'aprofundir aquesta presència i aquest testimoni.

■ Carles Armengol i Siscarès

Director de l'Escola de l'Esplai i vice-president de la Comissió Diocesana de Barcelona del Concili Provincial Tarraconense

CURSOS DE MONITOR I DIRECTORS A LA VOSTRA ZONA O POBLACIÓ

L'Escola de l'Esplai està ultimant la programació de cursos per a l'estiu.

Pel que fa a **Monitors** hi haurà una oferta de **més de 20 cursos** a Barcelona i cursos residencials en una casa de colònies.

Encara hi ha la possibilitat d'organitzar cursos de monitors o directors en altres poblacions, fins i tot en algun barri o zona de Barcelona.

Si esteu interessats en aquesta possibilitat, sigui quin sigui el nombre de possibles alumnes del curs, poseu-vos en contacte quan abans millor amb el Cap d'Estudis (Ramón Terrassa-horari: tardes de 15 a 20h.) o amb la Secretaria.

En conveni amb:

Generalitat de Catalunya
Departament de Presidència
Secretaria General de Joventut

Amb el suport:

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social

ESCOLA DE L'ESPLAI
Animació • Gestió • Educació Social i Ambiental

Escola de l'Esplai. Numancia 149-151. 08029 Barcelona. Tel. 93 410.16.02 - Fax. 93 419.62.63.

BARCELONA

• ACCIÓ DELS CRISTIANS PER L'ABOLICIÓ DE LA TORTURA.

- Recital, dissabte 5, a les 18h, al Monestir de Sant Pere de les Puel·les (c/ Anglès 55, 08017 Barcelona), amb Francesc Garrigosa i Massana (tenor) i Alan Branch (piano) interpretant obres de Schubert, Strauss, Schumann, Fauré, Debussy i Poulenc.

• FESTES DE SANT OLEGUER.

- Se celebren aquest cap de setmana a la parròquia titular (c/ Nàpols 137, 08013 Barcelona), i continuen: **divendres 11**, a les 19.30h, concert de la Banda Municipal de Barcelona; **dissabte 12**, a les 21.30h, cantada d'havaneres pel Grup Marinerada; **diumenge 20**, a les 18h, II trobada de joves de l'arxiprestat, i a les 21h, balls populars d'arreu del món amb el Grup «els Cosins del Sac».

• **A LA CATEDRAL.** - Cada diumenge, en la mesura que les seves obligacions li ho permeten, el Sr. Arquebisbe presideix la missa de les 19h a la catedral.

• **CONFERÈNCIES AL C.I.C.** - Activitats dels dilluns, de 17 a 18.30h; **dies 7 i 14**, conferències sobre «La crisi econòmica», a càrrec de Francesc Cabana; **dia 21**, diàleg en la fe i celebració de l'eucaristia, amb el P. Josep Massana, caputxí. El C.I.C. és a Via Augusta 205 (tel. 200-11-33).

• **BALMESIANA** (c/ Duran i Bas 9, 08002 Barcelona). - Conferència sobre «Personalismes actuals i persona en sant Tomàs», **dilluns 7**, a les 19h, a càrrec de Joan Martínez i Porcell, seguida de l'eucaristia, que presidirà el bisbe Dr. Pere Tena.

• **«ÉTICA DE LAS PROFESIONES SANITARIAS.»** - Conferència del prof. Diego Gracia, dins el cicle «Les ètiques professionals», organitzat per la Fundació Joan Maragall i el Moviment de Professionals Catòlics de Barcelona, **dilluns 7**, a les 19.30h, a la sala d'actes del Centre d'Art Santa Mònica (la Rambla 7, 08002 Barcelona).

• **COL·LEGI DE RECTORS DE LA CIUTAT DE BARCELONA.** - Sessió sobre «Seminari i pastoral vocacional», a càrrec del bisbe Dr. Joan-Enric Vives, **dimarts 8**, a les

11.30h, a la sala Sant Jordi del Seminari Conciliar.

• **VIDA CREIXENT, MOVIMENT CRISTIÀ DE GENT GRAN.** - Trobada amb motiu de l'Any Internacional de la Família, **dimarts 8**, a les 17h, a la cripta del temple de la Sagrada Família. Hi parlaran Mn. Lluís Bonet, sobre el temple, i el P. Lluís-Antoni Sobreroca, consiliari diocesà. Acabarà amb la celebració de l'eucaristia.

• **EL CLERGAT: SITUACIÓ I PERSPECTIVES.** - Sessions del cicle «Un concili pastoral per a Catalunya», del Centre d'Estudis Pastoral (c/ Rivadeneyra 6, 3r, 08002 Barcelona), **dijous 10 i 17**, de 17 a 18.45h, a càrrec de Mn. Joan Busquets. Més informació: tel. 317-48-58.

• **CONFERÈNCIES QUARESMALES DEL CARDENAL JUBANY.** - Sobre la família, a la Parròquia de Sant Ramon de Penyaforat (Rbla. Catalunya 115, 08006 Barcelona), en dijous, a les 19.30h, el **dia 10** (La família avui: ¿Una crisi?) i el **dia 17** (La família cristiana: ¿Essencialment diferent?).

• **«INSTITUTO DE TEOLOGÍA Y HUMANISMO.»** - A la sala Penyaforat, dels pares dominicans, **dijous 10 i 24**, de 20 a 21h, sessions del curs de teologia; **divendres 11 i 25**, de 19 a 20h, sessions del curs de formació permanent per a religiosos i religioses. Més informació a c/ Bailèn 10, 08010 Barcelona; tel. 246-33-00.

• **ESTACIONS QUARESMALES.** - Divendres 11 de març; a Vilafraça del Penedès, a les 20h; a la Parròquia de Santa Maria (c/ Santa Maria 12), presidida pel Sr. Arquebisbe; a Barcelona, a les 20h; a la Parròquia de Sant Ramon Nonat, presidida pels bisbes auxiliars de la demarcació; a Granollers, a les 20h; a la Parròquia de Sant Esteve, presidida pel bisbe Dr. Soler i Perdigó.

• **LES PRIMERES COMUNITATS CRISTIANES.** - Sessió oberta, **divendres 11**, a les 20h, a la residència de Filles del Cor de Maria (c/ València 273 pral, 08009 Barcelona), a càrrec del prof. Josep Riusi Camps. Informació: tel. 268-23-42.

• **COM ENS PREPAREM PER A LA PASQUA.** - Al Centre Cristià dels

Universitaris (c/ Villarroel 81 bxs, 08011 Barcelona): **divendres 11**, a les 20h, tema d'aprofundiment teològic a càrrec de Mn. Josep-Maria Domingo; **dijous 24**, a les 20h, celebració del sagrament de la Penitència; **diumenges 6, 13 i 20**, a les 19h, temps de pregària; del **dijous sant** (dia 31) fins al **diumenge de resurrecció** (3 d'abril), celebració de la Pasqua al Brull. Més informació: tel. 323-33-68.

• **UNA VISIÓ NOVA DEL MATRIMONI EN UN CAP DE SETMANA.** - Aprofundiment en la relació d'esposos i en el sagrament, mitjançant la tècnica del diàleg, del **dia 11** (21h) al **13** (18h), a Begues. Hi poden assistir sacerdots, religiosos i religioses, seguint un temari adient, i el fet de ser d'orientació catòlica no exclou pas altres religions o creences. Informació als telèfons: 232-38-77, 349-75-87 o 213-45-42.

• **RECÉS PER A MATRIMONIS.** - Amb el P. Cristóbal Sarrias, s.i., de l'11 al 13, a la casa d'exercicis Sant Ignasi, de Sarrià (c/ Carrasco i Formiguera 32, 08017 Barcelona). Més informació: tel. 203-88-62.

• **III SIMPOSI DE JOVES «PENSA-MENT EN LA FE».** - Sobre el tema «Interculturalitat, la nova frontera», del **dissabte 12** (10h) al **diumenge 13** (14h), al Casal Borja (c/ Llaseres 30, 08190 Sant Cugat del Vallès). Més informació: Cristianisme i Justícia (Fund. Ll. Espinal), c/ Roger de Llúria 13, 1r, 08010 Barcelona; tel. 317-23-38.

• **CONCERT D'ORGUE.** - A l'església de Maria Auxiliadora i Sant Josep (c/ Sepúlveda 68), **dissabte 12**, a les 20.30h, a càrrec de Tarsici Roma, organista a Stuttgart.

• **APLEC DE GREGORIANISTES.** - Convocat per l'Schola Cantorum de Terrassa, **diumenge 13**, a les 10.30h, amb la celebració de l'eucaristia presidida pel bisbe Dr. Pere Tena.

• **«RETIRO PARA RELIGIOSAS.»** - Dirigit pel P. Pedro Galofré, s.i., **diumenge 13**, a partir de les 10.30h, a la Casa d'Espiritualitat Maria-Antònia París (c/ Major de Sarrià 169, tel. 203-72-12 i 203-74-04).

• **PROGRAMA DE QUARESMA.**

PRESA DE POSSESSIÓ A LA SEU DE BARCELONA

Dissabte 5 de març, a les 13h, a la catedral de Barcelona, prendran possessió del seu càrrec els nous canonges de la seu barcelonina. Figura entre els nomenats el fundador i primer director de Catalunya Cristiana, Dr. Joan E. Jarque i Jutglar, així com el col·laborador Mn. Josep M. Aragonès, junt amb Mn. Josep A. Arenas, Dr. Xavier Bastida, Dr. Pere Farnés i Llic. Josep-Ramon Pérez i Sánchez.

- Trobades de reflexió al Monestir de Sant Pere de les Puel·les (c/ Anglès 55, 08017 Barcelona): **diumenge 13**, a les 18h, amb Pilar Malla, sobre «La sol·licitud de les nostres Esglésies pels més pobres i marginats» (tema 3 del Concili); s'acaba amb la pregària de vespres, que és a les 19.30h.

• **«UNIÓN EUCARÍSTICA REPARADORA.»** - Dia universal de l'obra, **diumenge 13**, convivència a partir de les 11h, dirigida per Mn. Francesc Vergés i Mn. Francesc de P. Sala, a la casa d'exercicis Sant Ignasi, de Sarrià (c/ Carrasco i Formiguera 32, 08017 Barcelona). Es clourà a la tarda amb la celebració de l'eucaristia. Per a informació: Missioneres Eucarístiques de Nazaret (c/ Mare de Déu de la Salut 26, 08024 Barcelona); tel. 213-01-82.

TARRAGONA

• **SETMANA DE REFLEXIÓ.** - Organitzada pel Carmel Seglar de Tarragona, sobre el tema: «L'esplendor de la veritat en la caritat»; **dies 14 al 19**, a l'església dels Carmelites (c/ Assalt 11); a les 10.15h, laudes, eucaristia i homilia, i a les 17.30h, vespres, conferència i meditació. Obert a tothom.

GIRONA

• **XIIa TROBADA DE PROFESSIONALS DEL TURISME.** - Convocada per la Delegació de Pastoral del Turisme, presidida pel bisbe Dr. Jaume Camprodon i amb l'assistència del bisbe d'Eivissa Dr. Xavier Salinas, **dimarts 8**, de les 10.30 a les 17h, a l'Hotel Don Juan, de Tossa de Mar (c/ Barcelona 22, tel. 34-02-44 i 34-07-62).

• **RECÉS PER A RELIGIOSES.** - Dirigit pel P. Jaume Roig del Camp, s.i., **diumenge 13**, a la casa

d'espiritualitat de les Escolàpies a Arenys de Mar (c/ Andreu Guri 54); tel. 792-03-86.

• **PREMIS RECULL 1994.** - 30a festa de concessió dels premis convocats per aquesta revista de Blanes, **diumenge 13**. Més informació: tel. 33-02-98.

LLEIDA

• **ESCOLA DE L'ESPLAI.** - Cursos monogràfics sobre com educar els valors cristians a l'esplai, **diumenge 13**, de 9 a 14h i de 16 a 20h, i sobre els disminuïts dins l'esplai, **dies 19 i 20**; també curs d'iniciació al voluntariat, els **dies 13, 20 i 27**, de 9 a 13h, a l'Escola de l'Esplai de Lleida (Av. Blondel 11, 3r, 25002 Lleida; tel. 27-28-64).

• **EXERCICIS ESPIRITUALS PER A JOVES.** - Organitzats per la Delegació de Pastoral de Joventut, del **divendres 25 de març** (a les 19h) al **dimarts 29** (tarda), al Col·legi Claver, de Raimat, i dirigits per Mn. Josep Escòs, de Vic. Inscripcions: tel. 26-00-51, de 18 a 20h (dilluns a divendres).

• **XIII PELEGRINATGE DIOCESA A FÀTIMA.** - Del 5 al 15 de maig. Informació: Cúria Diocesana, Apartat 29, 25080 Lleida; tel. 26-86-28.

SOLSONA

• **CURS D'APROFUNDIMENT LITÚRGIC.** - Amb temes doctrinals i temes pràctics, els dies 18-20 de març, 22-24 d'abril, 20-22 de maig i 17-19 de juny (de les 19h del divendres fins a les 16h del diumenge), a la Casa d'Espiritualitat del Miracle; tel. 48-00-45.

URGELL

• **CONGRÉS DE VIDA RELIGIOSA: TROBADES DE PREGÀRIA.** - La de Quaresma, amb el tema «Vocació de solidaritat (Lc 10:33)», **dissabte 12**, a la Poble de Segur: al Col·legi Sagrada Família (Av. Catalunya).

VIC

• **AJUDA A L'ESGLÉSIA NECESITADA.** - Conferència-col·loqui, a Vic, amb el delegat a Catalunya, Mn. Pau Cazeneuve, **dijous 10**, a les 20h, a la sala d'actes de la Caixa de Manlleu (Rbla. Hospital 11). Més informació: tel. 237-37-63.

• **GRUPS D'ORACIÓ I AMISTAT.** - Recés de Quaresma, **dissabte 12**, a can Cerver.

• **EXERCICIS ESPIRITUALS PERSONALITZATS.** - Oberts a tothom, del 15 de març (a les 20h) al 15 d'abril (matí); amb el P. Valentí Prat, s.i., a la casa d'exercicis Cova Sant Ignasi, de Manresa. Informació i inscripcions: tel. 335-03-57. Per a joves: del 18 al 20, amb el P. Toni Riera, s.i.

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 500 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

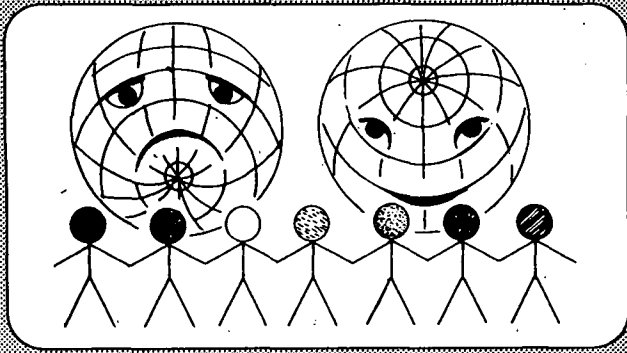
"Catalunya Cristiana arriba cada setmana i és una finestra que deixa veure una mica l'Església de Catalunya que és una part de l'Església del món." **Albert Jou. ÍNDIA**

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRÍ:

ROSER DE JESUS CARMEL MOUNDASSO BP 35. DEDOUYOU BURKINA FASO.....	21.892 Ptes.
P. RAMON VICANS PB 280 DAR ES SALAAM TANZANIA.....	21.892 Ptes.
COTTOLENGO P ALEGRE C/7 A N66-30 AP AEREO 912 BAR. LAS AMERICAS/BUENAVENTURA COLOMBIA.....	21.892 Ptes.
MARIA BRANCHADELL APARTADO 173 2100 GUADALUPE COSTA RICA.....	21.892 Ptes.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms.....	Tel.....
Direcció.....	Província.....
Població.....	D.P.....
subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner..... (nom i cognoms)	
L'import el faré efectiu mitjançant:	
☐ taló que adjunto	☐ gr postal
☐ domiciliació segons l'adjunta autorització:	
Domiciliació: Banc / Caixa.....	
Sucursal nº.....	
Nº. compte corrent.....	
Població.....	
Província.....	
Prego al Banc / Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.	
Població.....	Data.....
Signatura.....	
"CATALUNYA CRISTIANA" c/. València, 244, 2º. - 08007 Barcelona - Tel.: 215 27 39	

OBERTS AL MON

La vocació missionera i la Quaresma

Durant aquests darrers mesos totes les delegacions de Missions de Catalunya i Balears, conjuntament, han enviat dos equips de cristians joves a missions: un primer equip, que va marxar a finals de novembre format per quatre persones, està en un barri de Santo Domingo treballant en el camp de l'educació i la catequesi; un altre, format per tres persones col·labora en el camp de la salut a Burundi. Tant un com l'altre equip estan treballant amb esperança, il·lusió i sentit d'Església.

Allò que ha mogut aquests set joves cristians a anar a fer un treball d'evangelització a terres de missions per un mínim de tres anys ha estat la seva fe cristiana. Molts d'ells l'any passat per Quaresma i Setmana Santa van fer llargues reflexions i pregàries sobre la seva pròpia vocació cristiana. La seva decisió no és doncs, ni fruit de l'atzar, ni de l'engrescament d'un moment, sinó que van descobrir que seguir Jesucrist exigeix major generositat.

Va ser una reflexió i pregària seriosa que també està oberta aquest any a una altra vintena de joves per Setmana Santa a Sant Daniel, de Girona. ¿Què és la vocació cristiana? ¿Què em demanen Jesucrist i l'Església? ¿Com concretar la crida de la fe fent de laic missioner?

Els delegats de missions de Catalunya i Balears, doncs, a l'hora de convocar una altra trobada de reflexió i pregària per Setmana Santa ho fan creient que és una de les millors maneres de celebrar la Quaresma reflexionant i pregant sobre la pròpia vocació cristiana i de viure la Pasqua descobrint el manament de Jesucrist: «aneu i proclameu l'Evangeli».

Els Delegats de Missions de Catalunya i Balears

La Montserrat Rodríguez —estiu del 1991— a Costa d'Ivori

Missionera laica al Brasil

La tasca missionera començada pels apòstols no s'atura mai. Fins fa pocs anys, els missioners eren els religiosos i les religioses. Després vingueren els preveres diocesans. Ara va creixent el nombre de laics cristians que han sentit la crida de l'Esperit per anar a anunciar l'Evangeli alliberador enmig dels germans del «Sud».

A mitjans de febrer, una noia barcelonina de la comunitat parroquial de St. Andreu del Palomar, la Montserrat Rodríguez

Ortiz, professora d'EGB, se n'ha anat per tres anys a treballar com a missionera laica a la parròquia de Marcionilio Souza, diòcesi de Jequié, a l'estat brasiler de Bahia.

La Montserrat ja va fer una breu experiència missionera l'estiu de 1991 en un camp de treball a Costa d'Ivori, organitzat pel SETEM.

Ara ella i un matrimoni maridleny, faran equip a l'esmentada parròquia del nord-est brasiler, de la qual és rector un sacerdot diocesà de Sigüenza-Guadalajara.

Junts potenciaran l'educació i la capacitat professional dels adolescents i joves que han abandonat l'escola tradicional. També col·laboraran en l'organització de l'estructura parroquial sobretot en la recerca i formació de líders nadius.

El darrer trimestre de 1993, la Montserrat va participar en el curs de formació missionera que organitza cada any l'OCASHA —«Cristians amb el Sud»—, organització de servei missioner laical a les diferents diòcesis d'Espanya.

BÈLGICA

Propera beatificació del missioner «apòstol dels leprosos»

El pare Damian, apòstol de l'illa de Molokai, serà beatificat a Brussel·les el 15 de maig

El pare Damian de Veuster, «sacerdot missioner» segons li agradava posar en les seves cartes després de la signatura, serà beatificat per Joan Pau II el proper 15 de maig en el curs d'una solemne litúrgia al Parc Osseghem, de Brussel·les. Aquell mateix dia, el Papa visitarà el sepulcre de l'anomenat «apòstol dels leprosos» que és a Lovaina. Allí es reunirà amb 800 religiosos i religioses de la congregació dels Sagrats Cors, institut al qual va

pertànyer el missioner de l'illa de Molokai.

Des de l'any 1873 fins al 1889, el pare Damian va viure en aquesta illa dedicada exclusivament als malalts de lepra, incurables en aquella època. Va morir el 15 d'abril del citat 1889, malalt de lepra, cosa que li va merèixer el títol de «màrtir de la caritat». En el Capitoli de Washington se li ha erigit un monument. El seu testimoni ha estat sempre un despertador de vocacions missioneres. (OFIM)

EL SUDAN

Una triple discriminació

Des que s'independitzaren d'Anglaterra el 1956, els diferents governs islàmics del Sudan han produït una triple discriminació amb les poblacions negres del sud.

En primer lloc, una discriminació racial. El negre africà és considerat pels integristes un ciutadà de segona classe. En l'argot de la gent àrab «negre» equival a «esclau». Per poder gaudir d'igualtat de drets, un negre del sud ha d'abjurar de la seva religió animista o cristiana i islamitzar-se.

Discriminació religiosa. La constitució, que defineix el Sudan com a República islàmica, oblida que les regions del Sud no tenen res a veure amb aquestes creences. La sahària o llei al·corànica és llei civil i penal i al seu redós s'han comès nombroses violacions de drets humans: segrests, assassinats de sacerdots, catequistes, tancament d'escoles

cristianes i tots els abusos imaginables contra la llibertat religiosa, naturalment no reconeguda en aquest codi.

Discriminació econòmica. El nord del Sudan, arabitzat i islamitzat, és pobre i semidesèrtic. La riquesa del país es troba en les regions del sud: petroli, or i urani (matèries encara no explotades). El nord vol modificar les fronteres amb el sud, que té reconeguda una autonomia administrativa, per apropiar-se entre altres, la rica zona petrolera descoberta en la zona septentrional del sud el 1982. El sud és ric en recursos, però paupèrrim en infraestructures. L'absència de carreteres, hospitals, indústries, etc., no han aconseguit commoure suficientment Khartum com per estudiar un pla de desenvolupament.

Vida Nueva
5-II-94

Vida Creixent

MOVIMENT CRISTIÀ

«És possible i desitjable el benefici de creure. O sigui, convertir-se a la fe per fer CRÉIXER la humanitat.»

(Cardenal Paul Poupard,
a «CATALUNYA CRISTIANA», n.º 742)

Conclusions del III Encontre de Vie Montante, a Montserrat

1 - La riquesa de suggeriments per enriquir l'actuació dels animadors, com també les precisions referents al treball dels consiliaris i la constatació de l'esperit de llibertat i solidaritat que comporta el nostre Moviment.

2 - La importància de fer-nos ressò de la celebració de l'Any Internacional de la Família, donant-li a més del seu contingut humà, una projecció transcendent i eclesial. Els nostres grups poden ser suport en situacions difícils de la família, estímul per viure els valors que la consoliden.

3 - La conveniència de preparar amb el millor esperit i ajuda logística el pròxim Congrés Internacional que se celebrarà per Pentecosta a la ciutat de Miami. Demanem a l'Esperit Sant que vessi àmpliament els seus dons per encetar les directrius que s'obren a Vie Montante Internacional per al nou mil·lenni.

Finalment, ens plau haver rebut la benedicció de Sa Santedat i la seva exhortació a no considerar-nos marginats, ans al contrari, molt vinculats al nucli familiar per enriquir-lo amb la nostra experiència de testimonis del passat i inspiradors de saviesa per a les noves generacions.

Els assistents al III Encontre Internacional de Vie Montante ens comprometem a no solament atendre el nostre benestar humà i espiritual, sinó també a treballar al servei dels altres, particularment els més necessitats, per tal que tots puguin experimentar el goig de viure en l'esperança de la plenitud.

Montserrat, 30 de gener 1994

Vida dels grups

BARCELONA

La VI DIADA DE LA GENT GRAN, festa de la Candelera, es va celebrar solemnement a la parroquial basílica de Sant Josep Oriol, presidida per Mons. Ramon Daumal, bisbe auxiliar emèrit de Barcelona. Era un goig veure l'ampli temple barceloní ple de gom a gom, i com el goig es reflectia en els assistents.

Els dies 15 i 16 de febrer tingué lloc a la Casa d'Exercicis de Sant Ignasi, de Sarrià, la XVI Trobada de Coordinadors Diocesans dels vuit bisbats de Catalunya, de Mallorca i Menorca. S'aprovà el tema proposat per al curs vinent: «Esperit Sant i Confirmació».

URGELL

Andorra.- Vint-i-cinc persones integren el grup de Vida Creixent a les Valls d'Andorra. Es reuneixen un cop al mes i estan molt animades per avançar en les seves activitats. Amb motiu de l'Any Internacional de la Família, es debaten temes relacionats amb la institució familiar. La informació sobre el Moviment a Catalunya i a Andorra, i la pregària completen la trobada mensual. El seu desig és compartir amistat, reflexió i pregària. Per això a través del Butlletí Informatiu de l'Església de les Valls fan una crida a la gent gran d'Andorra per tal que s'integrin al nostre moviment cristià.

MENORCA

El 2 de febrer prop passat, festa de la Candelera tingué lloc al Centre Cultural d'Alaior una trobada de germanor i afirmació de Vida Creixent. Hi assistiren representacions de tots els grups de l'illa, i el saló d'actes del Centre estava ple de gom a gom. L'acte fou presentat pel president del Club de Jubilats d'Alaior, seguidament el cor de jubilats

LA FESTA DE LA GENT GRAN. A dalt, aspecte del temple de Sant Josep Oriol durant la celebració eucarística. A baix, la festa a Andorra la Vella.

Migjorn Gran interpreta escollides peces del seu repertori. Seguidament es representaren unes escenes de l'obra «Xec d'Ullastrar», d'Àngel Ruiz i Pablo. Va cloure l'acte el doctor Mateu Seguí, el qual recordà que feia just un any que s'havia constituït Vida Creixent a Menorca, recordant que si l'any passat fou l'Any Europeu de la Gent Gran, aquest any és l'Any Internacional de la Família, i que els grans han d'assumir les seves responsabilitats en un món en canvi.

Finalment, a l'església de Santa Eulàlia se celebrà l'Eucaristia presidida pel senyor bisbe de Menorca Mons. Xavier Ciuraneta.

ESPAI DE L'ANIMADOR

N'hi ha prou amb ser creient?

Encara que no en tinguem l'exclusiva, els cristians, en general, tot sovint —no sempre, gràcies a Déu!— solem ser persones més inclinades a «adoctrinar» i a teoritzar que no pas a posar en pràctica de manera constant i explícita la doctrina que prediquem.

No som pas, és clar!, els únics que obrem així. En trobaríem pertot arreu; des dels que exalcen determinats valors, patriòtics, ètics, de justícia, de fraternitat, de solidaritat, i que, en canvi, a l'hora de la veritat actuen, o deixen de fer-ho, segons els convingui.

Per això és remarcable i és necessari, que els que desitgen ser conseqüents amb els principis que confessen, mirin de trobar-se, i ajudar-se mútuament per tal que, tota vegada que s'ha de lluitar per aconseguir-ho, el combat els resulti més suportable, més encoratjador i els doni major confiança per sortir-se'n airosos.

Com a cristians tenim prou clara la doctrina i el missatge evangèlic que hem de saber guardar i proclamar. I, per la seva part, el nostre moviment —que no pretén pas ser cap font de miracles!— també té ben clar quins són els principis i el mètode per fer-nos presents en el món i en l'Església, que també n'és part. La raó del nostre moviment és la de facilitar a les

persones grans un lloc d'acollida, on poder trobar el suport d'altres persones que, en les seves mateixes condicions, senten també la necessitat d'estar al dia en tot el que afecta el seu total afermentament, tant pel que fa a les seves creences religioses com en tot allò que aporten els esdeveniments en el món i que influeixen, vulgui's o no, en el propi comportament i en tot el context social.

Tot això ja els consta, òbviament, als nostres animadors i animadores de grup. Però no serà de més recordar-ho, i tenir-ho sempre present, perquè la seva missió desvetlli i susciti entorn seu comportaments i actituds que facin ben visible que l'amistat no pot limitar-se a donar copets a l'espatlla; que l'espiritualitat no ha de ser capo evasió, sinó un compromís solidari amb totes les febleses i nafres humanes, i que el desig d'evangelització s'ha de materialitzar en el seguiment fidel a la persona de Jesucrist i treballar, com ell feia, per al bé i la felicitat de tothom, més enllà, fins i tot, de les possibilitats materials.

Ell ens té dit: «Ho creus això? Doncs, vés, i actua en conseqüència!».

■ J. N. C.

Llum, purificació i glòria

Al llarg de la Quaresma ens preparem per rebre la llum del Crist, que resplendeix amb la Pasqua i poder ser també nosaltres llum... Jesús ens diu que som llum del món (Mt 5,14). Sant Pere ens exhorta perquè els homes, en veure les nostres bones obres, glorifiquin Déu (1P 2,12). El focus il·luminador a vegades està entelat o brut..., cal netejar-lo, purificar-lo... Isaïes (58 5-12) ens parla de quin és el dejuni i la purificació que Déu vol de nosaltres...

Els simbolismes de la llum i del dejuni volguts per Déu, poden resumir-se en un mot que cal fer-lo vivència: *Testimoniatge* enmig d'unes realitats que, d'entrada, cal acceptar, per poder després superar-les...

La misèria ens molesta... i en el nostre entorn i ha un tercer i un quart món..., drogues..., sida..., fam..., prostitució...

Les diversitats ens resulten incòmodes... i al voltant nostre hi trobem una gran diversitat de cultures i de races, i a l'interior d'elles, diferents religions, que s'han introduït en el nostre món fugint de la misèria que troben en el seu...

El miratge d'un món secularitzat vol temptar-nos: consumisme, ateisme pràctic..., recerca hedonística de la vida... El nostre món viu o pretén viure al marge de Déu i ens contamina moralment no menys que físicament, amb l'ambigüitat i la pèrdua de sentit del pecat...

La llum il·lumina les realitats que cal purificar... ¿En serem capaços?

■ Lluís Antoni

Ha estat una gràcia del Bon Déu haver compartit la vigília del comiat d'Andorra del Jordi i de la Judit—a Nicaragua, avui 12 de gener estan en plenes vacances d'estiu—. La Judit Ribas i el Jordi Corominas fa cinc anys que optaren de servir com a professors al poble de Nicaragua. Tenen dos fills, el Quetzal de 4 anys i la Diriana que el 4 de febrer féu el seu primer anyet. El Jordi és l'autor del text de filosofia que imparteix a la UCA. La Judit és la creadora i directora de la Coral del barri. El matrimoni Jordi i Judit són membres de la Comunitat Catòlica de Managua, espai humà

que els facilita aprendre i donar. Tenen cura de l'acció social: menjador popular, animació dels Delegats de la Paraula, iniciadors del projecte assumit per Mans Unides d'Andorra... Amb el poble nicaragüenc els uneix la lluita contra tota mena de pobresa, a favor de la dignitat de la vida humana. «Del poble nicaragüenc —em confessen— hem après a creure en el futur, a ser observadors de les possibilitats que té la humanitat». El seu tarannà és l'intercanvi. «És el poble que ha de trobar les seves pròpies fórmules».

Durant tota la jornada els he acompanyat en el seu acomiadament de la neu andorrana. Hem

lliscat per totes les pistes del Pas i del Grau Roig mentre el Quetzal rebia la seva primera lliçó a la pista dels barrufets. Els dolia dir adéu a la muntanya andorrana. El perxer de torn ho ha intuït i, a l'hora de tancar, encara ens ha permès una nova baixada pel Coma 1 i Coma 2. La neu ens ha ajudat a conversar de les seves enriquidores vivències. Al captard, distesos i, ells, un xic nostàlgics, m'han acceptat un té a AINA per enregistrar les respostes a les preguntes que el seu testimoniatge em desvetllaven. A la fi, volia que contagiessin un granet de la seva insurrecció a favor de la solidaritat.

Insurrectes per la solidaritat

—Davant una societat que aigaleix el missatge revolucionari de l'Evangeli, ¿què ens és més urgent, l'evangelització o una recristianització dins l'Església?

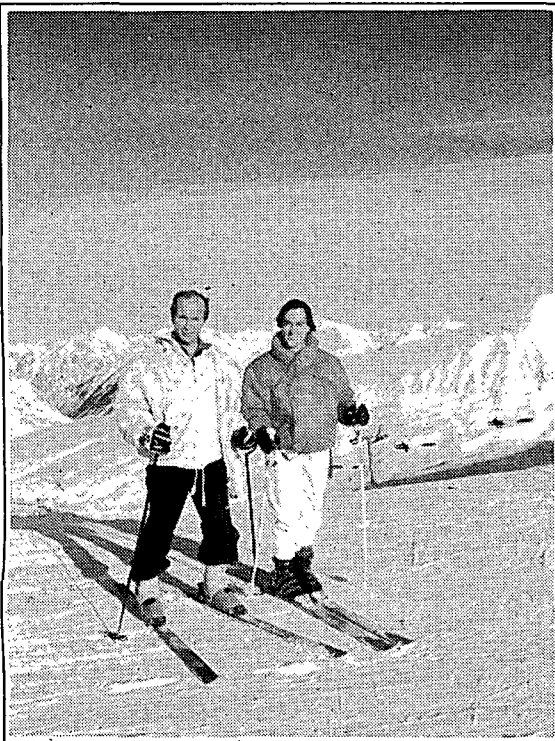
—A mi, em sembla que es tracta sobretot d'actualitzar el missatge cristià perquè tingui l'eficàcia i vigència que ha tingut al llarg dels segles. Allò que avui està en crisi, no és el cristianisme. En tot cas, la crisi rau en una determinada manera d'entendre'l, de viure'l, el cristianisme. Gosaria dir que a Europa està en crisi una determinada institució d'Església. Però a d'altres llocs, Nicaragua és un d'ells, sorgeix una Església amb una gran vitalitat. En aquest moment penso en la causa de la justícia i sobretot en l'obertura a l'altre; a l'altre que una ha de reconèixer-lo com a germà. Aquí a Europa aquest altre podria ser els emigrants. Per als cristians europeus, aquest altre, podria ser l'obertura a les altres cultures de les quals en podria rebre la saba nova que necessita el cristianisme d'Europa.

—Davant el repte Nord-Sud, motivat per un abisme que d'any en any es fa més ample i profund, ¿quina ha de ser la resposta del cristià?

—Jo diria que avui estem en un sol món. No té gaire sentit parlar del Tercer Món. El Segon Món ja ha desaparegut. A més, això que fa més de 60 anys que s'anomena Tercer Món, es troba totalment dependent de l'altra part de món. De fet, avui, no hi ha país que pugui sobreviure aïllat. Els cristians hem de mirar el planeta com una gran barca on tothom hi està embarcat i hem de ser persones convençudes que la vida en aquesta barca depèn de tots i com a creients en l'Evangeli, hem de creure que depèn molt de nosaltres sobretot pel que fa a salvar el valor més important d'aquest món, el de la vida humana.

—Us he d'agrair el vostre optimisme, la vostra pau que respireu en cada un dels vostres mots, digueu-me, si us plau, ¿on poseu tanta esperança?

—No ho sabem. Nosaltres n'hem passat de totes. No es pot pas dir que la nostra esperança sigui fruit de la ingenuïtat. Les coses són dures. La realitat és molt costeruda. Si et parlem en termes polítics, et direm que estem convençuts que Nicaragua la propera dècada anirà molt pitjor tant econòmicament com políticament. Fins i tot preveiem malauradament que hi haurà més violència. Però, malgrat tot, creiem que hi ha possibilitats al món, que val la pena apostar per elles. Les possibilitats són reals. Tenim símptomes bons com el fet que estem en un món global on tots som interdependents; el fet de plantejar-nos alguns límits, el fet que a Europa tothom veu que està en una societat decadent, ferida per l'individualisme i que ecològicament s'està destrossant etc. Quan venim a Europa ens trobem amb

En Jordi Corominas i la Judit Ribas gaudint el darrer dia de vacances nicaragüenques a Andorra, de la neu que tan enyoren

problemes que allà no ens ho semblarien, de problemes.

—Vosaltres també em contageu. Us confesso que sentint com viviu l'Evangeli, m'adono que no el sé llegir correctament. ¿Quines són les pàgines amb les quals feu més pregària?

—És una qüestió molt personal. Allò que més ens impressiona de l'Evangeli és la tendresa, és a dir, l'amor, l'afany de reconciliació. Les paràboles amb les quals més puguem són la del fill pròdig, l'escena de la prostituta, la del criminal. Aquest afany de reconciliació de Jesús ens marca profundament. El fet mateix que Jesús mor a la creu i acull el lladre, ens ensenya com en el lladre, en el dolent, hi ha Déu. Per aquí passa una mica la nostra opció per la pobresa, per la misèria. La gent ha de reflexionar, ha de preguntar. Jo diria que això és la fe, una voluntat de fonamentar la creença; el fonament últim de totes les coses és l'Amor. Un Déu que ens estima i ens vol salvar a tots, no sols els qui vivim bé, sinó sobretot els qui més malament s'ho passen, els amics nostres tenen una fe molt viva. No parlen de la fe, però te la transmeten. Per exemple, en Pere Casaldàliga que ens visita cada any, és una persona amb un sentit de l'humor increïble. Ara, ens explicava que volen de nou assassinar-lo i han posat altra vegada preu a la seva vida. Però ell ho viu amb molta tranquil·litat. Ens deia «el preu que em donen és el d'un siscent, 3.000 dòlars». Nosaltres li dèiem seguint el seu humor, «un 600 de fa 20 anys, perquè ara costaria molt més». Un assumeix la mort no amb ganes de martiri sinó amb unes ànsies de vida que no et permeten abdicar. Allà hi ha gent, milers de persones

com els Delegats de la Paraula, gent senzilla, que potser dogmàticament són una mica heretges, però amb un esperit foll per l'Evangeli.

—La vostra reflexió espontània i sincera, em fa preguntar, ¿quin és el camí que els cristians hem de retrobar per ser fidels a l'Evangeli?

—Els camins de sempre, que és el de deixar casa teva una mica, que és el de la tendresa envers tothom, que és el de la llibertat d'esperit per parlar clarament, per denunciar les injustícies... La institució és necessària però aquesta no pot mai apaivagar l'esperit. La jerarquia és necessària però com un servei a l'Església. El món necessita una Església servidora, una Església que estigui sobretot al costat de les víctimes que aquí a Europa, voldria dir, fer costat als immigrants, als malalts de sida, als sectors marginats, als drogadictes, fer costat als joves que busquen alguna cosa que valgui la pena de ser viscuda, més enllà de l'acumular diners o de malgastar-los. D'aquesta manera l'Església faria el que ha fet sempre. D'aquesta manera

El seu fill Quetzal preparat per a la seva primera classe d'esquí

l'Església no perdria el nord i es rejuveniria com passa a Llatinoamèrica.

—¿Quins valors trobeu allà que no tenen els joves «rics» d'aquí?

—Els valors més importants allà a Nicaragua són la solidaritat i la col·lectivitat. Allà no et deixen sentir-te mai sol. Tot el barri som una família. L'alegria és impressionant perquè es viu en situacions d'autèntica misèria. La gent té ganes de viure encara que la mitjana sigui 54 anys. La paradoxa rau en el fet que es viu en un món sense futur però la gent creu en el futur perquè el futur depèn de la gent. A vegades comparem amb els nostres alumnes les

cançons que es canten a Europa i les que canten ells a Nicaragua. A Europa, com les de Sabina, són cançons pessimistes, sense futur, malenconioses. Les d'allà, com les de Guerra, són cançons que canten el futur, l'esperança, l'alegria. Tota l'esperança de llatinoamèrica està en el futur, a construir aquest futur. I a Europa moltes vegades l'esperança està a no canviar les coses, per mantenir el passat, perquè amb el futur podríem perdre privilegis o viure sense tantes comoditats.

—Faré compartir als meus amics la nostra conversa durant la Campanya contra la Fam que mena Mans Unides. ¿Lluitar contra les causes de la pobresa és utòpic? ¿Cal quedar-nos en l'ajuda al Tercer Món assumint els projectes que ens ofereix Mans Unides d'Andorra?

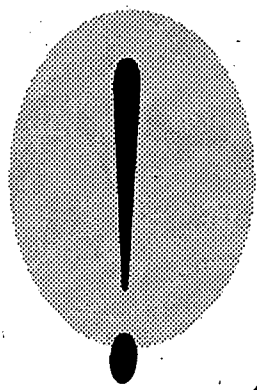
—Ambdues coses es complementen. Lluitar per la justícia sense un compromís concret pot portar-nos a perdre'ns en una feina abstracta. Acontentar-nos només amb els projectes pot fer-nos perdre el nord i privar-nos de veure l'eficàcia de la nostra generositat. No és utòpic lluitar contra la pobresa perquè el nostre futur depèn d'aquesta lluita, el futur d'Europa, i no solament el futur moral que és molt important sinó també econòmic. Els problemes de la immigració creixent sols es poden solucionar essent solidaris perquè la gent estigui bé al seu país. Però no podran estar millor si no els donem alguna ajuda.

—Mans Unides d'Andorra assumi un projecte del vostre barri...

—A nosaltres ens féu una il·lusió que no us podeu imaginar. La solidaritat de la nostra Andorra ens feia sentir units a vosaltres d'una manera que no es pot explicar a la vegada que ens refermava a ser conseqüents a la nostra opció d'humil servei al poble nicaragüenc. El vostre gest fou molt oportú perquè les malalties per manca d'higiene representa un greu problema per al desenvolupament del barri. Fins ara la comunitat catòlica del barri no s'ha posat mans a l'obra de portar clavegueres als carrers i aigua a les cases. Hem hagut d'esperar perquè moltes vegades, amb les presses, hi ha gent que s'aprofita de la pobresa. La vostra ajuda ens permetrà de fer crèdits a les famílies per portar l'aigua a casa. Esperem recuperar un 60% amb el qual puguem endegar un altre projecte. Un cop més ens sentim orgullosos de Mans Unides d'Andorra amb l'entusiasme amb què estudià el nostre projecte i amb la generositat amb què l'ha assumit. Ara només falta que el dia que inaugurarem l'obra, hi siguin presents perquè la comunió sigui total.

Us prometo que em faré pesat fins aconseguir el vostre desig. Gràcies i bona tornada a la vostra estimada Nicaragua.

■ Mossèn Ramon de Canillo

la vostra aportació

Catalunya Cristiana

CAMPANYA D'APORTACIONS POPULARS AL NOSTRE SETMANARI

Adquirint les butlletes podeu optar als premis.

1r. premi: *Un cotxe
SEAT IBIZA,
1,3i CL - 3 portes.*

SORTEIG TRADICIONAL: 2 DE JUNY

2n. premi: *Viatge a Terra Santa (2 places), en qualsevol dels nostres pelegrinatges.*

3r. premi: *Un joc de cafè, de producció artesanal.*

I també, a més:

10 lots de llibres amb 6 títols de la nova col·lecció «ÀLBUMS DISNEY», de Walt Disney (Ed. Beascoa).

BUTLLETA DE COMANDA

Per participar en el Tradicional SORTEIG 1993 en suport de CATALUNYA CRISTIANA

☐ Talonaris a 6.250 ptes. ☐ Butlletes a 125 ptes.

Nom i cognoms.....
Adreça.....
Població..... DP.....
Tel..... Província.....
Trameto l'import per ☐ xec barrat ☐ gir postal

NECESSITEM EL VOSTRE AJUT

PODEU ADQUIRIR LES BUTLETES A LES SEGÜENTS LLIBRERIES:

- La Formiga d'Or, Av. Portal de l'Àngel, 3.
- Balmesiana, Duran i Bas, 6
- Signe, Mallorca, 301

Podeu demanar-ho per correu enviant aquesta butlleta de comanda.

ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

Plaça Urquinaona, 11, 3r. 3a. A, tel. (93) 301 37 18. 08010 Barcelona

ELS CRISTIANS HEM DE SOSTENIR LA NOSTRA PREMSA. GRÀCIES PER LA VOSTRA APORTACIÓ

Potser tot consisteix a saber viure amb tendresa... Permetre que l'intel·lecte compregui i que el cor estimi, perquè tot l'ésser de la persona reconegui l'evidència que el món només és un de sol... Apropar-se al Tercer Món és una gran experiència, i sobretot una experiència de rendició interior —escriu una poetessa africana.

Potser sí que és així de simple i així de màgic. És molt diferent conèixer sobre el terreny uns països, unes persones, unes circumstàncies determinades, que únicament haver-ne sentit parlar.

Aquells que s'hi han acostat amb la voluntat de descobrir l'essència d'una nació diferent a la pròpia, d'acceptar altres realitats, per diverses que siguin, encara que no coincideixin amb les pròpies idees preconcebudes, d'oferir qualsevol mena d'ajut, n'han tornat enriquits i amb la llibertat de valorar més objectivament allò que en veritat ocorre en aquests països.

El SETEM (fundat per l'Escola Pia de Catalunya), conscient d'això, des de l'any 1968 treballa en el camp de la sensibilització de la joventut sobre els problemes de la cooperació i el desenvolupament, i en la formació de voluntaris i cooperants per als països del Tercer Món. En aquests moments, aquesta entitat està potenciant també, les estades de solidaritat per a persones més grans de 35 anys, «ja que conèixer de prop aquesta realitat, és una oportunitat de créixer molt gran, i no pot limitar-se a les persones que estan estudiant o no han adquirit responsabilitats familiars o laborals —explica Joan Cortadella, coordinador econòmic de la Universitat Politècnica de Barcelona i promotor d'aquesta nova iniciativa. Amb ell hem volgut conversar en què consisteix l'última proposta del SETEM.

El SETEM organitza estades per a més grans de 35 anys a diversos països

Apropar el Tercer Món a persones adultes

Joan Cortadella ens informa del projecte

—Aquesta activitat és fruit d'una coincidència entre algunes reflexions personals que m'anava fent i la possibilitat que alguna organització no-governamental s'interessés per un projecte d'aquestes característiques: Apropar la vivència del Tercer Món a les persones adultes. El SETEM va agafar la idea al vol i va oferir la seva infraestructura per organitzar diversos grups de gent més gran de 35 anys que volguessin participar d'una estada en algun país del Tercer Món. Aquesta entitat aportava el coneixement de diverses zones on ja venia realitzant accions concretes de col·laboració entre joves del nostre país i comunitats i pobles de països en vies de desenvolupament.

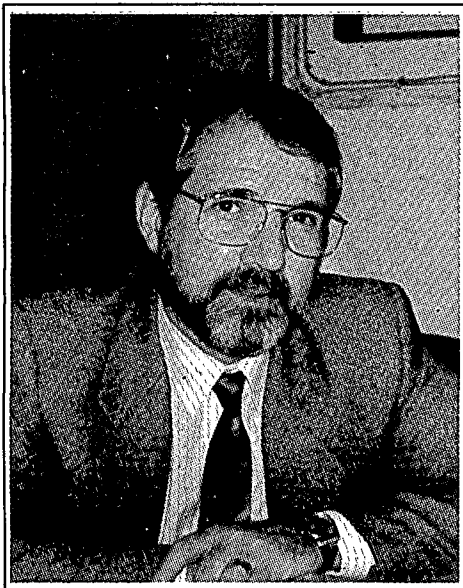
La idea, doncs, va agradar i la vam posar en marxa. Creiem que possibilitar que els adults, en estades de tres setmanes a un mes, ofereixin els seus coneixements en alguns d'aquests indrets (ajuntant esforços amb els camperols, o sentint com a pròpies les dificultats d'un campament de refugiats), enssem que entrin en contacte amb la gent que està treballant per millorar les condicions de vida de la seva comunitat, amb el suport d'altres organitzacions no-governamentals, i que convisquin a l'interior d'una família, és una experiència molt interessant.

—Però per poder anar a aquests països, caldrà abans una preparació.

—Efectivament, aquesta iniciativa s'adreça a persones sensibilitzades amb la problemàtica del Tercer Món i que si bé tinguin un cert bagatge intel·lectual, en especial estiguin oberts a saber aprendre d'aquella gent, a saber viure... Perquè cal veure com gaudeixen de la vida, malgrat que es trobin en unes condi-

cions tan míseres!

D'altra banda, s'ha pensat establir una llarga etapa de preparació que consistiria en 50 hores, repartides en cinc diumenges, per aprofundir en les causes socio-econòmiques i estructurals de la situació del Tercer Món, la cultura i la religió d'alguns d'aquests països, respostes i actuacions per al desenvolupament, la cooperació nord-sud i l'educació per a la solidaritat. Sempre a partir de reunions de grup, amb activitats per obtenir fons i amb contactes amb persones d'alguns països en vies de desenvolupament.

Joan Cortadella creu que és molt positiu obrir un diàleg de comprensió amb altres cultures

I, posteriorment al viatge i a l'estada en un dels indrets receptors, es farà un acompanyament als participants per ajudar-los a canalitzar i a integrar l'experiència, quan s'ha retornat a Catalunya. Perquè després d'una vivència com aquesta, a vegades se susciten molts interrogants...

—somriu lleugerament—. Interrogants que ens hem plantejat tots i que tenen respostes des de la responsabilitat, la solidaritat i la creativitat. Creiem que si hom no pogués compartir a fons les

emocions suscidades, es trobaria o es podria sentir una mica perdut.

El fet que es convidi les persones perquè participin en activitats de difusió i sensibilització a partir de l'experiència viscuda, tanca un cicle d'aprenentatge i formació i n'obre un altre de promoció de la sensibilitat d'altres persones del mateix país sobre el Tercer Món.

—Veig que en els programes previstos, s'han escollit alguns països que estan patint reconeguts conflictes interns, com ara Perú.

—Sí, hi estic d'acord. Amb tot, garantim que els grups enviats no estaran en cap zona de perill. Certament, escollir anar a fer un servei a un país del Tercer Món implica riscos de per sí, ja que suposa adaptar-se a una altra alimentació, a un altre clima, a un entorn diferent i pobre. Tanmateix, puc assegurar que l'estiu passat vaig ser a Lima i la guerrilla està vençuda. No nego que la misèria provoca una inseguretat o una incertesa que agreuja el problema social, així i tot, el camp de treball que està previst fer en plena regió rural, és totalment segur. El SETEM porta 25 anys treballant en el Tercer Món i sap que, malgrat els riscos, existeix seguretat.

A més, els adults viuran en locals comunitaris, mai no estaran sols i compartiran qualsevol esdeveniment amb el grup. M'agradaria afegir que encara que es vagi per realitzar un servei puntual, també es coneix (forma part important del mateix programa) la realitat general del país. No sols s'està en un punt en concret, sinó que es viatja per tenir una idea més general.

El SETEM en un principi ha treballat amb gent de 21 a 35 anys a fi d'apropar el Tercer Món

Estem en un sol món i el problema d'un país afecta també els altres

amb realisme i responsabilitat. Primer ofereix una fase de formació que dura des del mes de febrer a juny de cada any, amb l'objectiu d'aconseguir la preparació adequada. Inclou reunions de grup, activitats per obtenir fons i el curs formatiu pròpiament dit. La segona fase consisteix en l'acció directa i abraça el mes de juliol i/o d'agost a fi de compartir la vida d'un poble del Tercer Món, convivint amb joves i famílies d'aquell lloc i col·laborant amb organitzacions locals en el desenvolupament d'un projecte social. En la tercera fase es divulga allò que s'ha après, contribuint a sensibilitzar l'opinió pública sobre la problemàtica d'aquells països.

També fa possible que alguns joves del Tercer Món, després vinguin aquí i contribueixin en la sensibilització de la realitat dels seus països. D'igual manera, aquesta entitat promou processos d'agermanament permanent entre grups de Catalunya i del Tercer Món, a fi de donar continuïtat a la relació nascuda en els camps de treball. Els joves que han participat en aquestes estades tenen la possibilitat

d'incorporar-se més endavant com a voluntaris i voluntàries en programes de llarga durada (1 any mínim) en un d'aquells països.

A més a més, l'Escola de Formació de Cooperants del SETEM ofereix cursos especialitzats a totes aquelles persones que desitgin capacitar-se professionalment en l'àmbit del desenvolupament i de la cooperació internacional.

Segons Joan Cortadella, coordinador del Programa d'Estades per a majors de 35 anys al Tercer Món pel SETEM: «Es una gran experiència. Aquell que la visqui, podrà dir que hi ha un abans i un després de la seva vida. La iniciativa és oberta a homes, dones, solters, casats, que vulguin compartir la realitat profunda del Tercer Món, obrir un diàleg de comprensió amb altres cultures, continuar evolucionant, que siguin sensibles, responsables, i que, en definitiva, vulguin obrir-se a la vida, "aquella vida", que en el fons és la de tots, perquè estem en un sol món i el problema d'un país afecta també els altres».

■ Núria Oriol Palarea

Cada vegada és més clar que escola i família han de treballar plegades i en la mateixa direcció, perquè el fill rebi una educació coherent.

Tanmateix, avui dia l'escola ha de resoldre problemes d'aprenentatge de l'infant que, en molts casos, tenen el seu origen en mancances familiars. Al mateix temps,

la imatge de la família que es transmet a l'escola pot comportar una visió contraposada a la que s'inculca a la llar. Aquest va ser un dels temes abordats en el simposi internacional sobre «Família i educació: nous reptes del canvi social», organitzat per la Facultat d'Educació de la Universitat Complutense de Madrid.

Família i educació

Les mancances familiars i la seva repercussió en l'aprenentatge

La intervenció del professor, Charles L. Glenn, professor de l'Escola d'Educació de la Universitat de Boston, va aportar una visió nord-americana de la situació de la família, amb trets que en part coincideixen amb els d'altres països d'aquest entorn cultural.

Quan falla la família

Glenn, va adduir tres motius pels quals la societat té un legítim interès en el desenvolupament positiu de les famílies.

El primer és simplement que les nombroses ruptures familiars són símptomes de malaltia social i tota malaltia requereix curació.

«Al cap i a la fi —va dir— per a la majoria dels americans, aconseguir una vida familiar feliç és una de les fites més desitjades. Les enquestes confirmen que una gran part de gent jove encara avui declara com a principal i últim desig aconseguir una relació conjugal durable, monògama i heterosexual que inclogui la procreació de fills».

La segona raó que justifica una preocupació per la família és que els nens viuen millor en les

famílies que funcionen bé, amb dos pares biològics que formen un matrimoni estable.

Un tercer motiu d'interès de la política familiar és quelcom «menys global però no menys important»: l'èxit o el fracàs escolar. «L'èxit dels nens a l'escola està directament relacionat —tot i que no d'una manera necessària— amb el tipus de vida familiar».

Manipulació estadística

Als mitjans de comunicació es repeteix fins als límits que el model «tradicional» de família desapareix i dona pas a una gran diversitat de formes sense dubte familiars. No hi hauria, doncs, un model ideal de família, fonamentat en el matrimoni, sinó diferents tipus tan vàlids els uns com els altres.

I en un país on les radiografies socials es fan amb números, és inevitable acabar donant-los atenció. Però algunes estadístiques es manipulen per treure rellevància social a la família qualificada com a «tradicional». «Per exemple, —va assenyalar Glenn— es diu que menys del 10 per cent de les famílies d'avui

No hi ha pas cap dubte que els nens viuen millor en les famílies que funcionen bé, amb dos pares biològics que formen un matrimoni estable

continuen el vell model de mare mestressa de casa i pare que guanya el sou fora. Però s'arriba a aquest resultat comptant com a «família» cada llar de la nació, incloent-hi els ancians i els estudiants que viuen sols, i negant l'etiqueta de «tradicional» a qualsevol família en la qual la mare treballi fora de casa alguna hora setmanal en qualsevol època de l'any».

En el fons, la discussió sobre les estadístiques amaga un desacord sobre com definir la situació de la família als Estats Units. Si la majoria de les famílies són clarament «tradicional», en el sentit que estan dirigides per dos adults casats que comparteixen en certa manera els sous i la cura dels fills, les polítiques públiques haurien de sostenir aquest model mitjançant subsidis per fill i altres compensacions perquè les mares romanguin a la llar durant els primers anys de vida dels seus fills. Però si, al contrari, el matrimoni i l'educació dels fills compartida no són la norma, ja és hora —així argumenten algunes

feministes— d'excloure expressions com *single-parent family*, que comporten una situació de anormalitat».

El paper de l'escola

El tercer motiu que va aportar Glenn per mantenir una política familiar tracta de la mútua influència entre l'escola i la família, sense dubte important. Però un estudi dirigit pel psicòleg, Paul Vitz, a mitjans dels anys 80, va descobrir curiosos silencis en les referències a la família en els llibres de text dels escolars nord-americans. «En 40 llibres de text sobre ciències socials de quatre graus de 1er. a 4t., no hi ha cap referència al matrimoni com a fundació de la família. De fet, ni tan sols la paraula matrimoni o casament apareix una sola vegada en els 40 llibres (...) ni surten tampoc les paraules marit i muller. Els professors de les escoles públiques poden lamentar constantment els embarassos d'adolescents o la freqüència de fills il·legítims, però els seus pro-

pis llibres de text promouen la noció de família sense matrimoni en els quatre primers cursos. Cap de les nombroses famílies descrites en aquests llibres no presenta pas una mestressa de casa —això és, una esposa i mare— com a model. No hi ha cap menció que indiqui que l'ocupació de la mare o esposa representa un treball important, amb integritat, amb satisfaccions reals».

Glenn va donar raons perquè professors i responsables de la política educativa reflexionin seriosament sobre la influència de les escoles en la salut familiar. «Almenys, hi ha tres maneres que els col·legis hi contribueixin positivament: a) assegurant-se que comuniquen als seus alumnes el missatge que la vida familiar és important, b) mostrant respecte al dret dels pares a prendre decisions sobre els seus fills i c) promovent lligams i col·laboració entre les llars i l'escola».

■ J.M. Garrido
(Aceptensa)

**CASA
GAY**

Servei de lloguer per
a festes i banquets.
Cadires, taules,
cristalleria, vaixel·la, etc.

Roger de Liúria, 12 i 14
Tels. 318 14 95 - 301 67 31

Les inscripcions a les campanes

Fer una exposició de les inscripcions a les campanes fóra un tema de mai acabar. Per resumir-ho direm que la majoria duen textos idèntics més o menys ben transcrits i ben sovint a gust del mateix fonedor fins al punt que quan els textos no cabien al volt de la campana no tenien manies per abreviar-los sense cap norma i sovint la feina ha estat interpretar-los. Les formes literàries de cada època és reflectida en les inscripcions de les campanes. Passa com als epitafis sepulcrales. Segons les regions i el temps s'hi projecten unes formes literàries que fan realment «època». Moltes campanes del segle passat porten una càrrega de literatura impressionant, entre patrons, donants i versos dels poetes locals que emplen l'espai disponible.

Als monestirs, hi figuren textos bíblics, normalment en llatí, sovint molt extensos. A tots els països trobem la clàssica inscripció de «*crído els vius, ploro els morts i allunyo les tempestes*» que té una forta implantació a Catalunya. La data no hi figura sempre i és una llàstima.

Una de les campanes datades més antigues d'Europa, a la Baviera, és de l'any 1144 i té la inscripció abreujada com esmentàvem abans:

Anno. M. CXLIII (ab). Incar (natione) D (omi) Ni. Fus (a) E (st). Ca (m) P (an) A. (Campana fosa l'any 1144 de l'Encarnació del Senyor). Les minúscules en parèntesi, són les lletres inexistentes. Un jeroglífic.

A l'església del Llor a la Segarra existeix una campana amb un text expressat i distribuït com segueix i veureu com no filaven gaire prim.

Pregam-adem-nos-asistesea-ab-totes-necesita-TS-Feta en Calaf el any 1730.

En instal·lar el nou campanar de Santa Maria d'Igualada es va retirar una campana, avui exposada en lloc adequat, estimada del segle XVII amb la següent llegenda: «*Libementem: sanctam: sponta-Deum: honorem: deo et patrie.*»

Alguns llatínistes s'hi han estrellat ja que hi ha paraules sense sentit. Les abreviacions de consuetud.

El Dr. Don Silverio Cerra, professor del seminari d'Oviedo, erudit historiador i excel·lent amic, em va donar la clau de l'enigma que transcriu per l'interès que té sobre aquest tema. El text amb diferents formes es troba a tot Europa i té la següent explicació:

En les actes martirials de Santa Àgata (en llatí Agatha) s'hi llegeix que en anar a enterrar-la, després del seu martiri i la seva mort, va aparèixer al sepulcre un adolescent desconegut, (se sobreentén que era un àngel) i anava seguit per una munió com ell. Arribat al lloc on es donava sepultura al cos de la màrtir, col·locà a la capçalera una petita làpida de marbre amb la inscripció:

Mentem sanctam, spontaneum honorem dei, et patriae liberationem.

L'àngel restà allí fins que van tancar la sepultura i després desaparegué i amb ell, els altres.

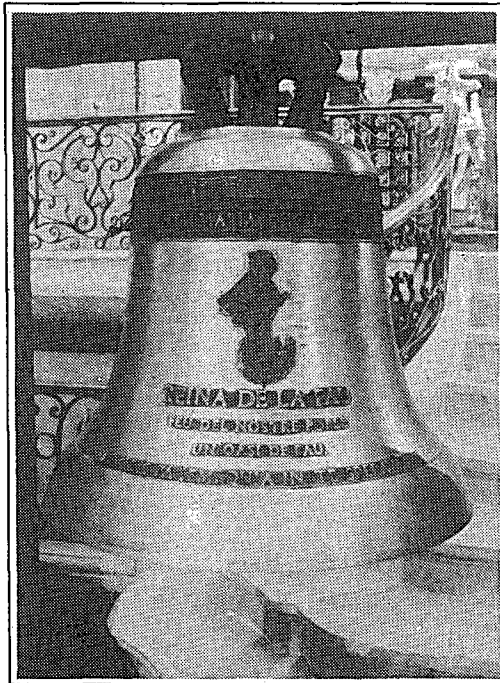
En una altra acta recollida per Simeó Metafrasto la inscripció de la làpida consta així:

Mens sancta, spontaneus honor dei, et patriae liberatio.

En un sermó de sant Metodi sobre santa Àgata s'esmenta d'aquesta manera:

Mens sancta spontanea, honor dei, et patriae liberatio.

Probablement el text més autèntic sigui el primer en el qual els acusatius en llatí tardà es traduïen com a

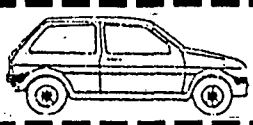

Inscripció i imatge en una campana actual

incendis, aquesta santa fou elegida com a patrona dels constructors de campanes. D'aquí ve que la inscripció del seu sepulcre passà a les campanes i que en successives transcripcions sofrí modificacions importants com és el cas de la campana d'Igualada en què abrevien «*spontaneum*» per «*sponta*» i «*liberationem*» per «*libe*» que per altra banda ho col·loquen al principi de la inscripció i no al final com a l'original. Una curiosa manera d'incloure textos en poc espai i endevina qui t'ha tocat!

■ Gaspar Vilarrubias Codina

Igualada (Anoia)

L'«ànima urbanística» d'Orleans és Joana d'Arc. M'havia proposat no tornar a parlar mai més d'ella, per qui sento una gran predilecció i gran devoció, però casualment aquests dies ens han ofert per TV una de les diverses pel·lícules que s'han fet sobre la seva vida i que és d'una sobrietat i rigor admirables. Un altre fet també fortuït ha estat trobar entre els meus papers la còpia d'una fotografia de Sta. Teresa de Lisieux als 22 anys, disfressada de Joana d'Arc per a una representació teatral en el convent. Tot seguit vaig buscar les obres completes de la carmelita i vaig trobar que havia dedicat nou escrits a l'heroïna d'Orleans. ¿D'on li venia la devoció envers una noia que va morir molt jove i que l'Església encara no havia canonitzat? (Teresa va morir l'any 1897 i Joana d'Arc fou beatificada l'any 1909 i canonitzada l'any 1920).

Joana, deixeu-me que parli una altra vegada d'ella, té el valor d'ensenyar-nos com la santedat pot residir en una noia jove, seglar i ignorant, però amb enginy (justament el Catecisme de l'Església cita l'aguda resposta a l'últim descobriment teològic dels catedràtics de París en el núm. 2.005, a més d'altres tres cites més). Evidentment, una jove donzella no sempre és una temptació.

Deia que l'«ànima urbanística» d'Orleans és el nostre personatge amb motiu que el setge anglès a la ciutat va ser trencat pel seu exèrcit el maig de 1429 i aquest triomf militar va ser molt important. La ciutat sembla que encara avui dia se sent agraïda, com si la victòria fos un fet esdevingut abans d'ahir.

Així doncs, en el centre urbà que és la plaça de Martroi hi ha una estàtua equestre de la noia; el carrer que ens condueix cap a l'ajuntament

Orleans

resisteixo a transcriure-la, perquè aquí també hi ha el costum de portar espelmes a certs santuaris sense saber exactament el significat simbòlic. Potser no sigui exactament la mateixa, ja que han passat molts anys, però veureu que bonica que és.

«Deixo cremant una espelma davant Ntra. Sra. dels Miracles... Que aquesta espelma que deixo sigui LLUM perquè tu m'il·luminis en les meves dificultats i decisions. Que sigui FOC perquè cremis de mi tot l'egoisme, orgull i impuresa. Que sigui FLAMA perquè tu reanimis el meu cor i li ensenyis a estimar. Senyor: no puc estar gaire temps a l'església. En deixar cremant aquesta espelma, és una mica de mi mateix que jo et vull donar. Ajuda'm a perllongar la meua pregària en les meves activitats diàries».

■ P-J Ynaraja, capellà de La Llobeta

De viatge

porta el seu nom i davant hi ha una imatge de Sta. Joana pregant, la més bonica de les que jo conec. A la catedral, la façana blanca de la qual adquireix una suau tonalitat rosada, també es repeteix una altra imatge i les vidrieres són una descripció de la seva vida.

En una església propera es venera la imatge de la Mare de Déu dels Miracles, on va anar la donzella a donar gràcies a la Verge per la victòria, tot seguit després de la seva entrada a la ciutat. Valentia i pietat van sempre juntes en ella, potser perquè la valentia sola és temeritat i la pietat sense res més és beateria. I Joana va ser per damunt de tot, una santa.

Precisament en aquesta església vaig trobar per primera vegada fa anys, una pregària que amb un contingut semblant he trobat posteriorment en altres esglésies de França. És una pregària que es resa en oferir un ciri. No em

El Jardí Botànic organitza un itinerari per Montjuïc

El Jardí Botànic de Barcelona ofereix la possibilitat de descobrir un dels espais més rics en diversitat d'espècies vegetals en un entorn urbà i de fer un repàs a la història recent de la ciutat. I això és pot fer passejant per Montjuïc.

La muntanya de Montjuïc, actual pulmó verd de Barcelona, mostra diferents estils d'enjardinament a través dels quals es poden anar resseguint els grans esdeveniments que ha viscut la ciutat durant el segle. En resum: botànica i història es donen la mà per explicar les transformacions d'un dels espais més emblemàtics.

Ara, el Jardí Botànic posa a l'abast de tots els ciutadans la realitat natural vegetal que envolta Barcelona mitjançant un itinerari guiat pels voluntaris del centre. Una passejada relaxada, que es fa a peu en dues hores i mitja, temps suficient per aprofundir en el coneixement d'aquest parc tan proper als barcelonins.

● C.C.

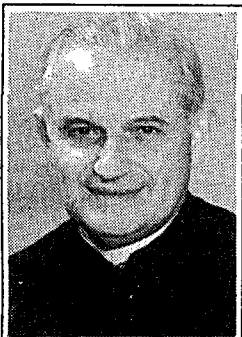

Els astres i l'astrofísica

*El cel parla de la glòria de Déu,
l'estelada anuncia el que han fet
les seves mans.*

(Salm 18)

■ Francesc Nicolau

Quan George Smoot anuncià els resultats del satèl·lit COBE, conformes amb la teoria del Big Bang, afegí: «I el que em meravel·la és que els éssers humans hagin tingut l'audàcia de concebre una teoria de la creació»; i certament és meravellós que la intel·ligència dels homes hagi estructurat la manera com s'ha format el cosmos des dels seus primers instants i després s'hagin anat trobant tantes dades d'observació que s'hi ajustin admirablement. Tanmateix, serà capaç la ciència humana de predir com serà el futur de l'univers? Ja sabem que és més fàcil esbrinar sobre el passat que no pas sobre l'esdevenidor, però les mateixes observacions del cosmos que

de l'univers», però també serà bo parlar-ne ara, que tenim noves dades al propòsit. Només hi ha dues alternatives a considerar en el desenvolupament còsmic: que segueixi expandint-se indefinidament sense mai parar (univers obert), o bé que la força de gravetat deturi l'expansió i arribi un moment que les galàxies es frenin i comencin a tornar enrere fins a convergir en un punt, fent un «Big Crunch», procés invers del Big Bang (univers tancat). Arrencar del mateix cosmos el secret de quin dels dos camins seguirà és el que han intentat molts astrofísics durant els últims anys:

Dues són les principals maneres de fer-ho: mesurar tota la massa de l'univers i veure si la força de gravetat que origina és prou intensa per frenar l'expansió a la distància i velocitat a què es troben les galàxies, o bé observar si les galàxies molt llunyanes tenen una velocitat notablement més alta que les properes, cosa que ens diria que la velocitat d'expansió està minvant i pot acabar invertint el sentit. Aquesta segona manera, indirecta, de veure si l'univers és tancat no ha donat per ara cap resultat: no hi ha manera de saber si la velocitat de les llunyanes és superior a la suposada perquè només podem saber la seva distància per la seva mateixa velocitat d'allunyament, i un càlcul estadístic de distàncies de quasars que s'ha intentat fer no ha donat resultats fiables. Ens haurem de limitar al primer mètode més directe:

tat de separació de les galàxies i la gravetat existent entre elles per saber quina de les dues guanya. Ara bé, tots tres valors presenten problemes. La massa de l'univers serà el producte de la massa d'una galàxia pel nombre de galàxies que hi ha; però el problema de saber la massa d'una galàxia no és fàcil de resoldre: no sabem la quantitat de matèria obscura que conté cada galàxia; les estrelles brillants no són tota la galàxia! La velocitat d'expansió es calcula amb la constant de Hubble de què ja vam parlar, i fins ara, després de les últimes precisions, hem de confessar que només podem dir que ha d'estar compresa entre 50 i 100 km/s per megaparsec de llunyania. I les distàncies entre galàxies només es poden saber amb la mateixa aproximació que la constant de Hubble. Com solucionar tot això?

Posant els valors més probables d'aquelles tres quantitats resulta que la massa de l'univers està compresa entre l'1 i el 4% de la que faria falta per a un univers tancat, o sigui per al valor que s'anomena crític. Però el càlcul és fet prescindint de la matèria invisible de l'univers. Les recerques més recents han apuntat cap a obtenir valors aproximats d'aquesta matèria obscura.

Una manera de saber-ne alguna cosa és a partir dels amassos o aglomeracions de galàxies: si trobem un conjunt de galàxies unides gravitacionalment és clar que la velocitat de cada una ha de ser inferior a la velocitat de fuga del grup (velocitat de fuga és la que ja la faria escapar de l'amàs) sempre que l'aglomeració sigui molt antiga, de poc després del Big Bang com es pot suposar raonablement, i aleshores es pot mesurar la massa total del grup observant la velocitat de les galàxies que la componen, prenent estadísticament per mitjana el 71% de la velocitat de fuga. Aquest mètode, doncs, ens pot donar amb una certa aproximació la massa mitjana de les galàxies, i això és el que s'ha aplicat a l'amàs que hi ha a la constel·lació «Coma Berenices». El

resultat és que les galàxies que la componen han de tenir una massa pels volts de sis vegades més gran que l'obtinguda per l'observació visual de les seves estrelles; si no fos així la seva velocitat seria gairebé el triple de la corresponent velocitat de fuga i el grup ja faria temps que s'hauria desfet. Així, doncs, la matèria fosca d'una galàxia (estrelles apagades, matèria interestel·lar, forats negres,...) és el quintuple de la que brilla. Uns resultats semblants han obtingut J. Ostriker, P.J. Peebles i A. Yahil, de Princeton, estudiant estrelles perifèriques de certes galàxies espirals: el seu moviment demostra que estan atretes per una quantitat de massa molt superior a la de les estrelles que es veuen, i més gran és quan més perifèric és l'estel considerat, cosa que ens diu que a l'entorn de la galàxia és on més matèria obscura s'acumula.

Ara bé, si hem de multiplicar per 6 les masses galàctiques, o potser encara per un valor més alt (perquè hi ha astrofísics que posen més probable per 10), resulta que s'obté fins al 24% (o el 40%) del valor crític de la massa del cosmos. Això encara ens diu que l'univers és obert. Però, per la imprecisió de totes les dades no podem pas dir que la qüestió ja estigui totalment resolta. A més falta afegir-hi el valor de la massa dels àtoms que estan vagant pels espais intergalàctics i interestel·lars, si bé sembla que la intergalàctica no arriba ni a 1% (i potser ni a 0,1%) de la massa de les galàxies i poc influirà. La interestel·lar (o intergalàctica) pot arribar al 10% de la matèria visible de la galàxia encara que no siguin gaires, són ben interessants; en parlarem la setmana que ve.

Resumint, doncs, direm que el futur de l'univers és amb força probabilitat d'una expansió il·limitada. I nosaltres, creients, hi haurem d'afegir: fins que Déu vulgui.

*Francesc Nicolau és Professor de la Facultat
Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya*

106. El futur de l'univers

ens han suggerit el que va succeir abans ens apunten la línia que seguirà el seu futur. Els cosmòlegs tenen un avantatge sobre els historiadors: coneixen les lleis que governen el món físic que no són com les dels actes lliures humans. De moment podem assegurar que les galàxies cada dia estan més lluny unes de les altres, però: què passarà més tard?

Univers obert o tancat

Ja en vam parlar en «Origen i estructura

Noves dades que no resolen del tot la qüestió

Per determinar directament si l'univers és obert o tancat cal saber tres coses: la seva massa, la velocitat d'expansió i les distàncies de les galàxies. Només coneixent amb exactitud aquests tres valors es pot fer el càlcul de la relació que hi ha entre la veloci-

Catalunya Cristiana

València 244, 2n.
08007 Barcelona

CATALUNYA CRISTIANA nasqué ara fa 15 anys i, malgrat les dificultats, ha esdevingut un fet i una realitat amb què molts ja comptem, i no en podem prescindir.

CATALUNYA CRISTIANA actualment Fundació de l'Arquebisbat de Barcelona, no es vol limitar a aquesta diòcesi, sinó que vol aprofundir la seva vocació de servei a totes les diòcesis catalanes.

CATALUNYA CRISTIANA se sent cridada a esdevenir vincle d'unió de tots els catòlics de Catalunya, i mitjà informatiu indispensable del proper Concili Català, obrint-se a tots els sectors de la nostra Església.

CATALUNYA CRISTIANA per tant, no es vol quedar on és. Vol renovar-se amb el vostre ajut. Us demanem la vostra subscripció.

SUBSCRIVIU-VOS A CATALUNYA CRISTIANA!

Nom Adreça
Població D.P. Província Tel.

☐ Se subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" català/castellà per l'import semestral (26 números) de 4.550 ptes.

El pagament de l'esmentada subscripció el farà mitjançant

☐ domiciliació bancària
(en aquest cas empleueu l'ordre de domiciliació)

☐ xec nominatiu que adjunto

Data

Signatura del subscriptor

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Banc / Caixa Agència
Adreça

Senyors,

Els prego que, a partir d'ara i fins a nou avís, paguin els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA" amb càrrec al meu compte corrent/líbreta

Entitat

Oficina

Compte

Data

Signatura del titular del compte/líbreta

Segons afirma l'abat de Silos, Clemente Serna

«El cant gregorià ens ajuda a aprofundir en l'oració»

L'èxit del cant gregorià és degut en gran part al fet que el públic torna a valorar l'harmonia sobre el ritme que ha prevalgut en els últims anys, manifestà Ismael Fernández Cuesta, director del cor de Silos en una conferència de premsa celebrada a Madrid.

La recopilació del cant gregorià dels monjos de Silos, que recentment va rebre el Premi Castella-Lleó de les arts 1993, fou llançat el mes de novembre, ha assolit ja unes vendes de 300.000 exemplars i va ser llançat al mercat internacional.

Fernández Cuesta, musicòleg especialista en cant gregorià, precisà que la preferència pel ritme responia en gran part al «tempo» o moviment ràpid dels últims esdeveniments de la societat, però ara sembla que s'inicia un nou camí cap al món interior.

El conductor del cor de Silos afegí que, en qualsevol cas, el gregorià que canten els monjos de Santo Domingo de Silos no sols intenta interioritzar la música per dur l'home a la seva realització, sinó que està molt centrat en l'expressivitat per exprés desig dels monjos del monestir.

L'abat de Silos, Clemente Serna, comentà que els monjos optaren pel manteniment del gregorià en llatí després del

concili Vaticà II conscients que significava la conservació d'una riquesa que els ajudava a aprofundir en l'oració.

El cant és per nosaltres, digué l'abat, el nostre primer treball «perquè forma part de l'oració que realitzem set vegades al dia, però mai no ens ho plantejem com una manifestació artística sinó com una forma d'apropament a l'oració».

«Per aquesta raó invitem els que acuden a la nostra missa dominical a participar en el cant, encara que no el practiquin, i no oferim concerts», afegí.

Clemente Serna afegí que, al marge de l'interès suscitat per aquesta música, el monestir de Silos ha detectat un major interès de la gent, sobretot la joventut, per un camí cap al món interior que no està relacionat amb la professió d'una religiositat concreta.

Pel que fa al destí dels fons recaptats per l'enregistrament, el percentatge i recaptació del qual no ha estat precisat per la casa discogràfica, Clemente Serna declarà que, encara que el monestir té importants despeses de manteniment, Silos canalitzarà aquests fons, com els que obté habitualment, a les necessitats d'altres monestirs

L'abat de Silos creu que l'èxit del cant gregorià respon al fet que el públic torna a valorar l'harmonia sobre el ritme

de clausura i de persones necessitades.

Rafael Gil, president d'EMI Music, puntualitzà que la casa discogràfica esperava un èxit encara que no tan gran, però que ara creuen que la reacció del mercat internacional serà similar a l'espanyola.

En aquest sentit, Gil precisà que «això acaba de començar tant en l'aspecte artístic com en l'econòmic» i que el projecte de la casa discogràfica es distribuir el gregorià no solament arreu d'Europa sino a Estats Units i Iberoamèrica.

● L.L.

Commemoració del centenari de Josep M. de Sagarra i de Josep Obiols

La Generalitat commemora aquest any el centenari del naixement de més d'una dotzena d'artistes i intel·lectuals catalans, als quals dedicarà un reconeixement institucional. Entre aquestes personalitats hi ha l'escriptor Josep Maria de Sagarra i el pintor Josep Obiols, pare del primer secretari del Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC), Raimon Obiols.

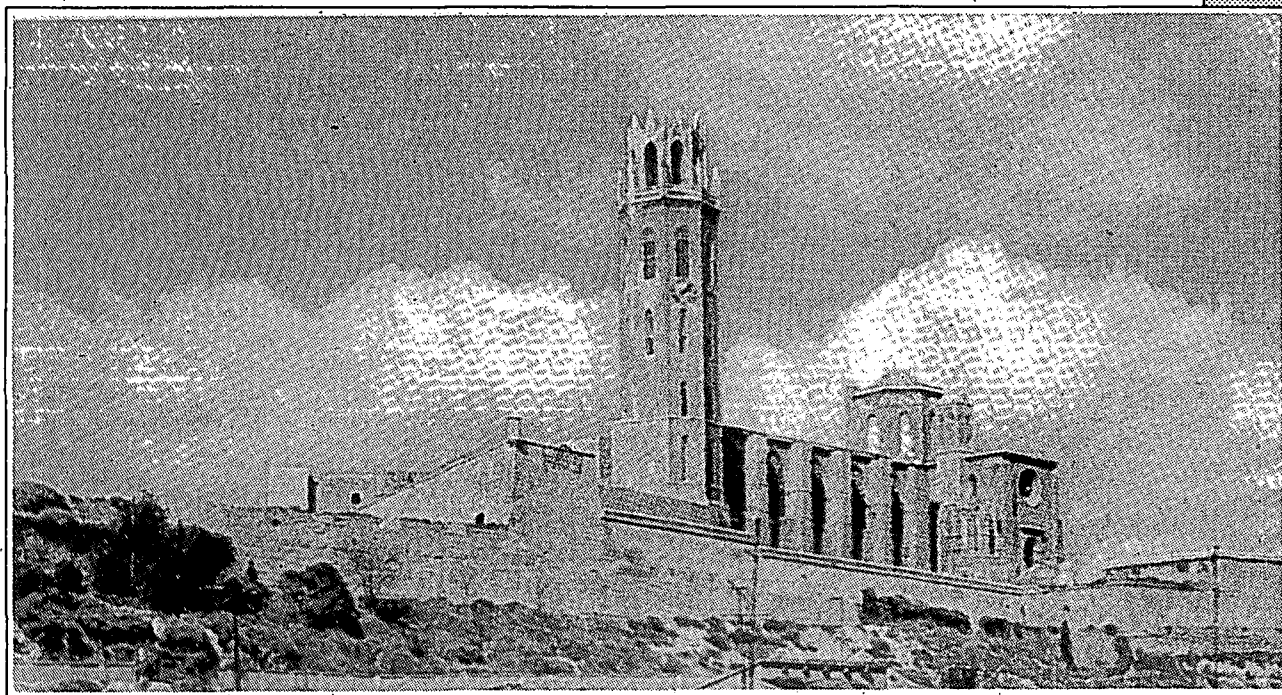
La Generalitat homenatjarà els escriptors Josep Maria de Sagarra, Joan Salvat Papasseit, Ferran Soldevila, Miquel Llor i Domenec Guansé; el filòsof i historiador Joaquim Carreras Artau; l'escultora Maria Llimona, els pintors Emili Bosch, Josep Obiols, Francesc Vidal i Antoni Vila-Arrufat, l'arquitecte Joan Bergós i el pedagog Artur Martorell.

El conseller de Cultura, Joan Guitart, ha manifestat que aquestes celebracions tindran com a finalitat contribuir a un millor coneixement de la figura i obra d'aquests artistes, però «la finalitat última dels diferents centenaris no és memorialista». Segons Guitart, «aquests reconeixements han de servir per aprofitar els valors del llegat d'aquestes figures per a l'estímul i projecció de la nostra realitat cultural actual i de futur».

● E.P.

XCIII Viatge Cultural

13 de març de 1994

Visita a la ciutat de Lleida

**LA SEU VELLA,
EL MUSEU CAPITULAR
I EL MUSEU DE
LA PAERIA**

Preu: 3.800 ptes., comprénent viatges, visites, propines, sorteig de llibres i dinar al restaurant. Per reserves de places truqueu al tel.: 215 27 84 Sra. Roser. La sortida serà a les 8 en punt del matí, carrer de València, xamfrà Balmes.

DINAREM

Restaurant CAL NENET

Partida de Butsenit Nº 38
Tel. (973) 26 00 16 LLEIDA

Preguem els participants en els viatges culturals de CATALUNYA CRISTIANA, que assisteixin a la missa vespertina del dissabte en els seus llocs de costum, ja que no podem garantir la tornada en hora hàbil per complir el precepte dominical

AVÍS: La direcció del Viatge Cultural es reserva el dret d'anul·lar l'excursió i de modificar l'itinerari anunciat, durant el viatge, si les circumstàncies ho aconsellen.

És un dels directors de cor més carismàtics del panorama actual

Sergi Riera, batuta amb accent propi

Sergi Riera i Roig, nascut a Barcelona l'any 1944, no és només un dels directors de cor més carismàtics del panorama actual; és, a més, una autoritat reconeguda en el terreny de la logopèdia i fonoteràpia. Ha dirigit cursos, ha pronunciat conferències, ha participat a nombrosos seminaris i ha publicat articles tant a publicacions especialitzades com de divulgació. Entre 1973 i 1983 va dirigir la Coral Gavina, de Barcelona. L'any 1983 va fundar el cor de cambra L'Estro Vocale, a Barcelona, que continua dirigint actualment. Així mateix, des del 1988, dirigeix la coral Ars Nova, de Martorell. Forma part de l'equip directiu de la delegació del Barcelonès de la Federació Catalana d'Entitats Corals, és membre del moviment coral europeu «A Coeur Joie» i és Vice-President de l'Associació Musical de Mestres Directors.

—Amb L'Estro Vocale, feu un repertori que va des de finals del Renaixement fins al Neoclassicisme; per què va triar precisament aquest període, i amb quin criteri?

—Senzillament, perquè és el que més m'agrada. Vaig preguntar a una sèrie de persones si estaven interessades a tirar endavant un grup nou que faria música de Renaixement, Barroc i Neoclassicisme. S'hi va afegir la gent que va voler —i que jo vaig acceptar, és clar— i aquí estem. Sé que l'estil del meu grup no és gaire comparable al d'altres, hem anat creant una mena d'estil propi. Per això m'he sentit judicat durant molts anys, patia l'opinió de la gent del medi. Però tot això cada cop ha tingut menys importància. La meua línia és no casar-me amb ningú, però alhora, si crec que m'equivoco o que he estat equivocat durant anys, rectifico sense cap problema.

—Els cors catalans, en general, inclouen poca música contemporània en els seus repertoris; és que els compositors actuals escriuen poc per a cor, o bé sí que ho fan però es tracta d'obres molt difícils d'interpretar?

—La música contemporània no és el meu camp, per tant els meus judicis sobre aquest punt s'han de posar una mica en quarantena. A mi, en general, la música contemporània m'interessa poc. N'hi ha que m'ha agradat, però han estat moments aïllats. En canvi la plenitud harmònica que, segons la meua sensibilitat, assoleix la música barroca, per exemple, no me la dona cap altre tipus de música, ni tan sols la romàntica. I això que hi ha obres romàntiques sensacionals... En fi, la major part de les peces contemporànies que escolto no

m'acaben d'arribar. Ni tan sols la música coral nòrdica. Hi ha obres espectaculars, però a mi em semblen poc expressives. Jo, que sóc mediterrani pur, aquella música la transformaria, la intentaria fer viure, no sé com... Tot hi és perfecte, tècnicament, però no em diu res. Això em passa molt amb Schönberg.

—En el cant coral hi ha potser com un procés de depuració gradual, des d'aquells orfeons de finals del segle passat, amb cent cinquanta cantaires, fins als cors de cambra actuals, formats per gent de conservatori?

—En certa manera potser sí, però en tot cas jo matisaria que hi

altres vam fer un intent fa un parell d'anys, en un Maig Coral, de fer unes peces catalanes del disset. Hi ha Cererols, que és molt bonic, però no per aguantar-lo en repertori durant cinc anys.

—Quins directors t'han interessat especialment, d'entre els que has conegut? Ja sigui per la seva preparació tècnica, o per la seva personalitat, o pel seu esperit innovador...

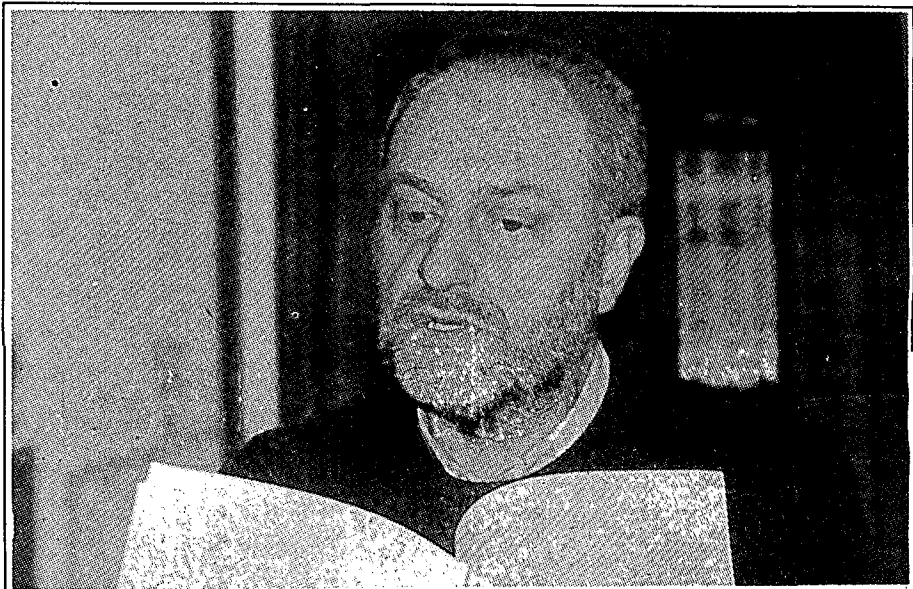
—Sobretot, Pierre Cao. L'he conegut força, per a mi és un gran director. Del país? Home, n'hi ha hagut, és clar, però jo sóc bastant crític... No tothom m'agrada. Enric Ribó és molt tècnic, vaig estar dos anys treballant amb ell. Se'n poden aprendre

tar quinze o vint milions de pessetes. Fa poc vaig llegir a la premsa que Espanya havia passat a ocupar el tercer lloc a nivell mundial en qualitat de vida... No sé quins factors van tenir en compte, però segur que la cultura no.

—Ja per acabar, quina valoració fas de la funció de la Federació Catalana d'Entitats Corals i quines perspectives li augures de cara al futur?

—La FCEC, per definició, hauria de ser un organisme aglutinador i dinamitzador... Es van fent coses, però no hi ha recursos per poder destinar gent, professionals que treballin assiduament, promovent coses, no n'hi ha prou amb la secretària, que fa molt

Afirma que el cant coral està discriminat respecte a d'altres activitats i lamenta que no es destinin més diners a la cultura

ha cors per a tots els nivells. De cantaires, em sembla que a la Federació n'hi ha uns tres mil dos-cents de llistats. Després hi ha els cors de Clavé, les corals infantils, els cors de gent gran... El que hi ha, també, és la necessitat de guanyar en qualitat per part de certs cantaires. De vegades, algú s'adona que la coral en què està no li dona allò que n'espera, perquè voldria anar més endavant i no s'avança prou... Davant d'això, té tres opcions: la primera és plegar; la segona, convertir-se en un «militant de coral», que és una figura que també existeix: són aquells que als assaigs badallen molt, però no se'n perden ni un, peti qui peti. La tercera opció —que em sembla la més assenyada— és anar a un cor més ambiciós, artísticament parlant.

—Diries que hi ha bona música catalana per a cor?

—Potser no n'hi ha moltíssima, però n'hi ha més del que sembla veient els repertoris dels cors. Segurament hi deu haver molta música encara per investigar que no surt a la llum, perquè no hi ha mitjans o persones per fer-ho... Pel que fa a l'època en què em moc, hi ha poca cosa: I això que un dels períodes més interessants quant a música catalana és el barroc, però pròpiament coral no n'hi ha gaire. Nos-

moltes coses. És un pou de saviesa musical. D'en Jordi Casas una cosa que m'agrada molt és el tempo. Porta un temps sempre molt just, com una màquina. I això moltes vegades fa falta, perquè corres el risc que l'expressivitat et privi de dominar el temps.

—De vegades, persones vinculades a l'àmbit de la música corals s'han queixat que aquest gènere està discriminat per les administracions respecte d'altres camps de la cultura. Tu què en penses?

—Jo també crec que el cant coral està discriminat respecte a d'altres coses. Et posaré un cas concret: les Jornades Internacionals de Cant Coral. Fa tres anys, l'Ajuntament de Barcelona hi destinava un pressupost d'uns deu milions de pessetes; ara no arriba als dos milions. Actualment, el cor ens devem a nosaltres mateixos cent vint-i-cinc mil pessetes. Tenim problemes greus a la Delegació de la Federació per cobrar de l'Ajuntament les quatre-centes mil pessetes del concert de la Mercè. De vegades, hi ha hagut un any o dos que no hem cobrat. I quan ho hem fet, hem cobrat tard. Quant a la Generalitat, tampoc no es pot dir que funcioni gaire millor. Això sí, en un sol espectacle —i moltes vegades forani—, es poden gas-

bona feina, però és una sola persona. Hi ha feina d'arxiu, trameses, la revista... Si fóssim capaços de tenir una xarxa ben establerta i cohesionada però amb algun professional, amb alguna subvenció, les coses començarien a canviar. Moltes vegades els que estem en un organisme més o menys directiu de la FCEC ens queixem que hi ha iniciatives, però les mateixes corals no responen. Ara mateix, a l'Orfeó Gracienc es va muntar un col·loqui en el qual vaig intervenir com a tècnic de la veu, sobre problemes de les corals de gent gran. Doncs van venir unes vint-i-cinc persones. I això que cada dia n'hi ha més, de corals de gent gran. Jo penso que a la FCEC s'han d'aglutinar tots els esforços per crear un moviment coral important. Les entitats ja hi són, però a les assemblees, per exemple, en falten moltes. Em sembla que encara no tenim prou la consciència de Federació... I, per altra part, els càrrecs directius penso que fan una bona tasca quant a orientació, a connexió amb altres federacions estatals o internacionals. Hi ha molts problemes, però, malgrat tot, jo em sento esperançat veient tot l'esforç que s'està fent.

■ Miquel Lluís Muntané
Fotos: Enric P. Escrig

IMPORTANT NOVELTAT EDITORIAL PER A LES COMUNITATS CRISTIANES DE CATALUNYA PREGUEM EL SENYOR

Pregàries dels fidels per a totes les festes i tots els dies ferials, preparades per Mn. Pere Farnés

- Fórmules pròpies per a tots els diumenges i festes.
- Col·lectes conclusives pròpies per a cada diumenge, amb al·lusió al missatge del dia.
- Pregàries per a totes les solemnitats i festes del Calendari universal, i textos propis per a les de Catalunya.
- Formularis per a les festes de les principals famílies religioses amb cases a Catalunya.
- Breus intencions per afegir a la pregària ferial de totes les memòries obligatòries.
- Pregàries per a les misses rituals, per les necessitats ordinàries i extraordinàries de l'Església, pels aniversaris, per diverses necessitats dels fidels i de la societat.
- Diverses celebracions de difunts.
- Peticions per afegir en determinades circumstàncies.
- Formularis breus per a les misses amb nens.
- Fórmules melòdiques per a la pregària universal.

Format: 17 x 24 cm. 479 pàgines. P.V.P.: 3.500 pts.

—De venda a les llibreries—

EDITORIAL REGINA, S. A. Mallorca, 87-89 - 08029 Barcelona

Crònica televisiva

La llegenda del comte Arnau, que ha perdurat al llarg de centenars d'anys a través de la tradició oral i escrita, és un dels mites més populars arreu de Catalunya. Per primer cop aquesta història màgica, cavalleresca, atapeïda d'aventures i gestes, el protagonista de la qual esdevé un autèntic heroi del naixement de Catalunya, s'ha traslladat —amb excel·lents resultats— a la ficció televisiva de la mà de Lluís Maria Güell, director i veritable creador d'*Arnau*. Televisió de Catalunya i la companyia productora Ovideo han estat els encarregats de la producció de la sèrie, en col·laboració amb l'empresa Agrupació Mútua i el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Els guionistes Xesc Barceló i Doc Comparato ens han presentat un comte Arnau que s'allunya de la idea de l'ànima en pena de la cançó popular atès que el veiem com un heroi

Un mite arrelat a la cultura catalana

nacional d'un país que comença a configurar-se, arran dels diversos comtats catalans de l'antiga Marca Hispànica, al voltant de l'any 1000. Arnau és un personatge que posseeix un munt de semblants i, per tant, de contradiccions que corresponen de manera inherent a la seva dimensió simbòlica i mítica. El nostre protagonista lluita, estima, pateix, medita, dubta —en una paraula, evoluciona— davant els nostres ulls al llarg del mestratge de la sèrie. Aquest és el principal tret característic que el diferencia dels herois populars medievals que no saben fer res més que brandar l'espasa i tallar caps a l'enemic.

La filmació d'aquesta producció televisiva, que ha comptat amb un pressupost de 725 milions de pessetes, va durar cinc mesos, la qual cosa ha significat que s'enregistressin més de 80.000 metres de pel·lícula. El rodatge tingué lloc en una vintena d'escenaris naturals (castells, esglésies, monestirs, parcs naturals, etc.) tot i que també van construir-se, sota la direcció de l'escenògraf Quim Roy, una dotzena de decorats, després que es dugués a terme una meticulosa tasca de documentació sobre els diferents materials, elements decoratius i de vestuari de l'època. *Arnau* ha estat, sens dubte, el projecte més ambiciós i reeixit realitzat mai a Televisió de Catalunya.

■ Miquel Àngel Codina Periodista

LA SARDANA I LA DANSA

El ball de Gitanes

El 20 de febrer va començar la temporada dels balls de Gitanes del Vallès, una activitat molt intensa en aquests últims anys, ja que ha sofert diferents alts i baixos en el seu historial.

En l'època de Quaresma, en els pobles de les comarques vallesanes, Oriental i Occidental, és costum que cada any es formin les colles que durant un període de tres-quatre mesos faran unes actuacions en forma de roda recurrent les diverses poblacions actives. Cada població organitza la seva festa i es converteix en amfitriona de les seves veïnes, que presenten cadascuna la seva versió coreogràfica, sempre sobre la mateixa música.

Encara que les actuacions de cada colla són diferents, amb més o menys variants, l'actuació no té mai un caràcter competitiu, sinó simplement d'exhibició. La música es compon bàsicament de quatre parts (contradansa, catxutxa, xotis i jota), però és freqüent ampliar-les amb altres parts, i poder fer-ho lliurement.

El ball de Gitanes argumenta un casament i sembla que va arribar d'altres terres (es parla d'Hongria i veïns) a les comarques del Vallès, on arrelà amb la força que ara manifesta. No obstant es parla també de ball de Gitanes al Maresme (Sant Andreu de Llavaneres) i a la Selva (Breda), però sembla que no hi tenen el caràcter de correspondència amb què es viuen al Vallès.

La temporada actual presenta el calendari següent: Mollet (6 març), la Llagosta (13 març), Llinars (20 març), Santa Perpètua de Mogoda (27 març), Polinyà (10 abril), Martorelles (17 abril), Santa Maria de Palautordera (24 abril), Masrampinyo (1 maig), Parets (15 maig), i Lliçà d'Amunt (22 maig). El 29 de maig, a Montserrat, se celebra una trobada general de clausura amb assistència de representacions de totes les poblacions participants.

■ Josep Ventura

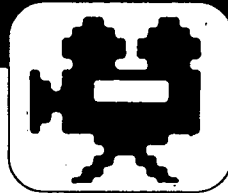
Residència Geriàtrica BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convalsescències. Poques places.

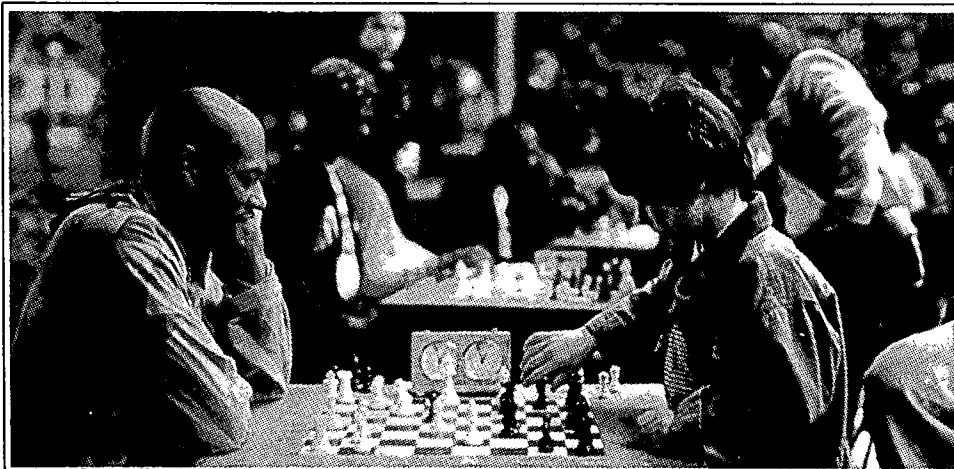
Tel. 427 44 53.

CINEMA

En busca de Bobby Fischer

Director: Steven Zaillian. Intèrprets: Max Pomeranc, Joe Mantegna, Ben Kingsley.

Un dia, Josh (Max Pomeranc), un nen novaiorquès de 7 anys, comença a jugar a escacs amb la mestria i la creativitat de Bobby Fischer, pel qual sent una estranya fascinació. Sospresos amb el do del seu fill, els seus pares (Joe Mantegna i Joan Allen) el matriculen a l'escola d'escacs del veterà mestre Pandolfini (Ben Kingsley), que pren el petit sota la seva tutela.

Josh comença a guanyar un darrer a l'altre tots els campionats infantils. Però llavors se li planteja una difícil qüestió moral: ¿Cal —com insisteix el seu mestre— que renunciï als seus jocs d'infantesa, als seus amics, a la seva innocència... per guanyar? ¿Val la pena pagar un preu tan alt? A més a més, ell amb qui veritablement gaudeix és amb Vinnie (Laurence Fishburne), un negre amic seu que juga al *blitz* (escacs ràpid) en el parc de Washington Square. Davant la perplexitat i la temença dels seus pares i del seu mestre d'escacs, Josh haurà de decidir sol quin camí ha d'escollir.

Amb aquesta pel·lícula —el productor de la qual és Sydney Pollack— s'estrena com a director Steven Zaillian, famós guionista de films com *El juego del balcón*, *Despertares* —pel qual fou candidat a l'Oscar— o *Schindler's List*, l'última pel·lícula de Steven Spielberg. El seu debut no ha pogut ser millor. No cal dir, que partia de la suggeridora història real de Josh Waitzkin, convertida en un llibre pel seu pare, un conegut periodista esportiu. Però no era pas gens fàcil aconseguir fer-la cinematogràficament atractiva.

Des del punt de vista formal, Zaillian ho ha aconseguit gràcies a una acurada posada en escena, molt equilibrada, malgrat algunes lleus vacil·lacions, comprensibles en un principiant. Els seus enquadraments i els seus moviments de càmera aconsegueixen donar al·lè a l'omnipresent tauler d'escacs, presentat com un camp de batalla en el qual es juguen coses molt més valuoses que reis i cavalls d'ivori. Tot i que només fos per això, sembla just el Premi al Millor Nou Director que va rebre Zaillian en l'última Seminci de Valladolid.

En qualsevol cas, aquest bon embolcall té entitat perquè és al servei d'un guió esplèndid, amb personatges de talla dramàtica, tots ells molt ben interpretats. També aporta nombroses idees valuoses: així, la seva visió de les relacions familiars, de l'amistat, dels drames infantils... culmina sempre en una oberta confiança en la bondat de l'ésser humà.

On Zaillian arriba més lluny és en l'anàlisi dels ressorts morals que mouen Josh. «El nostre fill no és pas dèbil; és honest», crida la mare al seu marit quan aquest reprèn el nen per haver perdut incomprensiblement un campionat. ¿Hom pot triomfar sense renunciar a la veritat, a la noblesa, a l'honradesa? Enfront de tants cinismes, el film defensa amb força que sí és possible. Sense sentimentalismes fàcils; amb plena convicció i sincer realisme. Cal saber perdre —ve a dir—; però, sobretot, cal saber guanyar, que és molt més difícil.

■ J.J. Martín (Aceptensa)

II Premi «La Tecla»

Convoca:

Ajuntament de Tarragona.

Lliurament dels treballs:

Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Tarragona. Pl. de la Font, 1. Tel. (977) 29 61 00 43003 Tarragona (Tarragonès).

Resum de les bases:

Aquest premi s'atorgarà a un treball d'investigació sobre les festes de Santa Tecla de Tarragona, Festa Major de la ciutat. La temàtica pot referir-se a qualsevol aspecte de les festes: històric, social, econòmic, humà o actual. Els treballs seran valorats en funció de la seva originalitat i es considerarà especialment el treball de camp.

Podran optar-hi equips d'estudiants de 3r. de BUP, COU, 3r. de FP1 i FP2, dirigits per un professor del centre a què pertanyin, que

actuarà com a coordinador i representant de l'alumnat.

Extensió mínima: 25 folis.

Els treballs es presentaran per triplicat, mecanografiats a doble espai i amb un lema. S'acompanyaran d'un sobre tancat a l'exterior del qual figurarà el lema corresponent, i a l'interior, el nom i cognoms dels autors i del coordinador, com també el centre i classe a què pertanyen, l'adreça i el telèfon i un certificat del director del centre on s'acrediti que l'equip d'alumnes pertany al nivell requerit en aquesta convocatòria.

Termini de presentació de treballs: 29-04-94.

Lliurament dels premis: 10-05-94.

Dotació: 100.000 ptes.

Eugen Biser.
Pronòstic de la
fe. Ed. Herder

Eugen Biser
PRONÓSTICO
DE LA FE
Orientación para
la época
postsecularizada

La fe en l'era postsecularitzada

La crisi actual de la fe no s'entendrà en tota la seva profunditat si no s'hi veu una crisi de la cultura, un canvi de la concepció global de la vida: crisi de fe, però també, crisi d'ateisme, crisi de postmodernitat, crisi de la naturalesa, crisi de la vida. En la marxa de l'Església actual la crisi es manifesta en una sèrie de desgavells: base i cúpula, fe del poble i teologia, formes de pietat i moviments recents d'espiritualitat semblen escindits entre si. El Concili Vaticà II va representar una vertadera oportunitat per abolir fossats i distàncies, però no es va aprofitar. Les conseqüències d'aquest fracàs les estem patint avui: trivialització de la fe, fonamentalisme, pseudomística.

Com a teràpia que freni aquest procés degeneratiu, E. Biser proposa la figura del «mestre interior», que és iniciativa innovadora i promesa; així mateix proposa l'ideal d'una teologia «endevinatòria» de prospecció al futur, «responsorial» amb capacitat de resposta i interpretació, i «terapèutica»; i finalment formula el projecte d'una «mística exotèrica» comuna al poble fidel. Jesús, que manté el seu lloc central en la fe, ha de deixar de ser el «Senyor» per convertir-se cada vegada més en el «Mestre» i en l'«Amic».

Eugen Biser va néixer el 1918 a Oberbergen (Kaiserstuhl, Alemanya). Com a culminació d'una brillant carrera universitària —sobretot com a professor de teologia fonamental—, del 1974 al 1986 va ocupar la

prestigiosa càtedra de Visió cristiana del món i filosofia de la religió de Munic. És autor de nombroses obres. Les més recents tracten sense eufemismes els problemes actuals de la fe. Els seus destinataris preferits són els cristians cultes que aspiren a viure sense complexos la seva fe en el món actual.

■ F.P.

Un patriota català

Per les circumstàncies històriques que ens ha tocat viure, no tenim un coneixement gaire profund de la nostra història, fins i tot de la més recent. Joan Alavedra n'era plenament conscient i va decidir escriure aquest llibre sobre la figura d'un home de la talla de Francesc Macià. Ho va fer lentament, en la difícil dècada dels 60, conscient que el seu treball no s'editaria fins que s'acabés el fosc període de la dictadura.

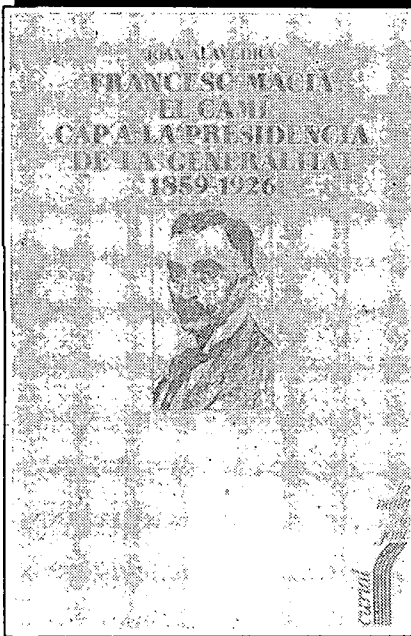
Joan Alavedra fou el secretari del president Macià, al qual acompanyà en molts dels viatges que feia els diumenges pels pobles de Catalunya per conèixer de prop la realitat del país i les inquietuds de la gent. Mai no va dissimular la devoció que sentia pel personatge.

Macià fou, per damunt de tot, un patriota català, un home independent que va situar el servei al seu país com una prioritat clara. Tenia un carisma especial que li permetia connectar amb els seus interlocutors. Sempre va estar a la vora del poble, coneixia les seves inquietuds, es rebel·lava contra les injustícies i va actuar en tot moment amb una coherència absoluta.

La seva actuació i peculiar manera de fer, impregnada de grans dosis d'ètica i generositat, són un bon exemple a seguir per als qui volen que l'exercici de la política esdevingui un servei als altres.

■ Tomàs Puntí

Joan Alavedra. Francesc
Macià. El camí cap a la
presidència de la Generalitat.
1859-1926. Ed. Curial.

Sant Bonaventura.
Biografia de
sant Francesc
d'Assís.
La Formiga d'Or.

Sant Bonaventura
BIOGRAFIA
DE SANT FRANCESC D'ASSÍS

Segon volum de “Les fonts franciscanes”

El llibre que presentem, *Biografia de sant Francesc d'Assís*, és del Doctor Seràfic, sant Bonaventura i correspon al segon volum de la col·lecció *Les fonts franciscanes*, cos documental del franciscanisme primitiu.

Sant Bonaventura és un dels teòlegs més fecunds i representatius de l'Escolàstica. General de l'orde dels framenors, bisbe i cardenal, va escriure dues biografies de sant Francesc que van incloses en aquesta obra. Tot i que no el va conèixer personalment —Francesc va morir quan Bonaventura tenia uns 14 anys i vivia lluny d'Assís— va tractar amb els seus primers deixebles. Ho diu ell mateix en el pròleg: “He tractat de conversar amb els seus companys que encara viuen, sobretot amb aquells que foren testimonis qualificats i imitaren la seva santedat, dignes, per tant, de tot crèdit”. I encara afegeix: “M'he afanyat a recollir de tot arreu i segons les meves possibilitats, les dates i virtuts de la seva vida, i ho he fet amb l'objecte que no es perdessin per sempre, una vegada haguessin mort els qui havien conviscut amb ell”.

Una antiga tradició relata que en certa ocasió el cèlebre teòleg i doctor, sant Tomàs d'Aquino, anà a visitar sant Bonaventura, però que en trobant-lo escrivint aquestes biografies, el deixà en pau tot dient: “Deixem que un sant escrigui sobre un altre sant”.

El lector podrà fruit ara d'aquest text, traduït del llatí al català per primera vegada, pel franciscà, Francesc Gamissans.

La coberta del volum va il·lustrada amb un dibuix-ploma, original de l'exímia pintora, Montserrat Gudiol, que dóna una bellesa artística i extraordinària a l'obra.

Felicitem el traductor i esperem que continuarà i acabarà la llarga tasca que representa la versió dels cinc volums anunciats.

● C.C.

¿Què en farem
d'aquest
jovent?
Editorial Claret.

La difícil etapa de l'adolescència

¿Què en farem d'aquest jovent? És un llibre adreçat a les famílies que tenen fills i/o filles adolescents, que estan vivint aquest període tan important, i alhora difícil, de la seva vida. En el llibre s'analitza l'adolescència des de quatre perspectives diferents: l'educativa, la religiosa, la psicològica i la mèdica, tractades totes elles per persones amb una àmplia experiència en els seus camps respectius.

Metodològicament, cada capítol s'estructura en un seguit de preguntes a les quals els autors donen resposta amb un estil que s'ha procurat que resultés entenedor per a tothom, alhora que rigorós. El criteri per seleccionar les qüestions ha estat triar aquelles que els pares formulen habitualment a la parròquia,

l'escola o en les consultes psicològiques i mèdiques. És a dir, fan referència a situacions que els joves viuen i experimenten en aquesta edat i que sovint generen un estat de preocupació en els seus progenitors.

● C.C.

El tresor patrimonial de la Catalunya Central

La Fundació Caixa de Manresa acaba de presentar el primer número d'una col·lecció de monografies sobre els monuments i les obres artístiques més rellevants de les comarques centrals de Catalunya, on queden vestigis importants d'un passat llunyà però que cal no oblidar.

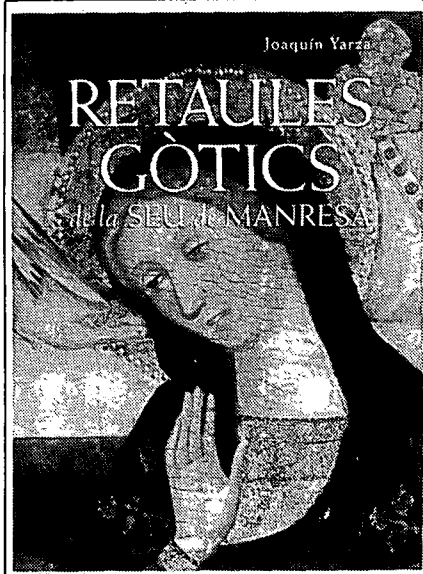
El volum, molt ben il·lustrat, forma part de la col·lecció *Patrimoni Artístic de la Catalunya Central*, que s'ha plantejat com una sèrie que anirà acompanyant estudis independents. El seu objectiu és proporcionar estudis sobre els conjunts monumentals o sobre obres d'especial relleu, com també millorar el coneixement del tresor patrimonial a dins i fora de les comarques que en gaudeixen.

La Fundació Caixa de Manresa vol contribuir, amb aquesta col·lecció, a la difusió del patrimoni artístic de les comarques on aquesta entitat està arrelada.

L'autor d'aquest primer volum és el catedràtic d'Història de l'Art de la Universitat Autònoma de Barcelona, Joaquín Yarza, especialista en art medieval, àmbit en el qual les seves publicacions són nombroses.

■ F.P.

Joaquín Yarza
RETAULES
GÒTICS

Joaquín Yarza. Retaules
gòtics de la Seu de Manresa.
Angle Editorial.

Maïnada

Trepitjar la cua al gat

Ja em diu sempre la mare que miri on poso els peus. Perquè caminant d'un lloc a l'altre, sóc una mica esverat i barroer. Aleshores passa que topo amb les coses i cauen a terra, topo amb les persones i haig de dir: perdoni!, o sense voler, és clar, trepitjo algun peu.

Però, l'altre dia, no vaig trepitjar pas un peu, sinó una cua. La cua del gat de la senyora Maria. Ves, també, què hi feia aquell gat a la porta de casa! La mare diu que, de ben segur, sentia l'olor del peix que fregia per a sopar. (No he entès mai perquè els gats els agrada el peix, i com s'ho fan amb les espines.)

El cas és que jo arribava del «cole». L'entrada era a mitja foscor i no vàreig veure'l. I, paf!, li

trepitjo la cua. Òndia noi, el gat, nyac!, mossegada a la meua cama, i uns marrameus de ca l'ample. El gat i jo, eh, tots dos alhora.

Tot plegat poca cosa; però, com que mengen rates, m'han posat la injecció del tetanus, per si les mosques. Mai més no trepitjaré la cua a cap gat. No s'hi val a badar, noi!

Ara penso que, moltes picabaralles entre nois i noies, i entre persones grans passen perquè ens trepitgem, no precisament la cua o el peu, sinó la manera de veure les coses que tenim cada u. Ui, quin mal em fa la cama!

L'Eixerit

Adéu a la bruixa

Vet aquí que una vegada, temps era temps, en un país llunyà, qui sap on para, vivia una bruixa vellota, molt i molt dolenta.

La vella bruixa, sempre vestida amb vells parracs negres, i amb un gran barret punxegut ple de pedaçs, vivia en un castell mig enrunat que s'aixecava al bell mig d'una muntanya pelada, envoltada de llamps i trons.

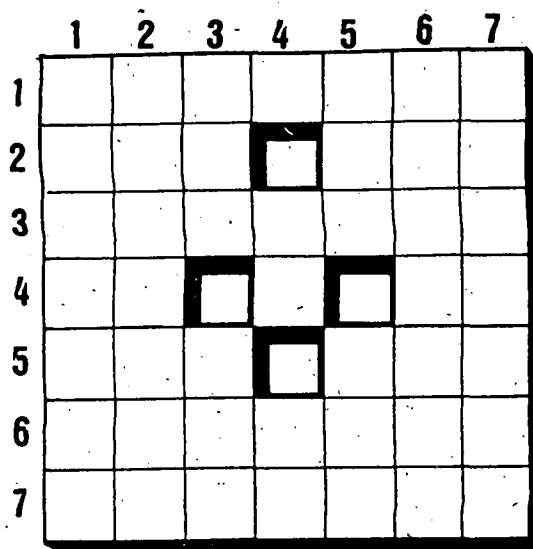
Heus aquí que una nit, enfilada a la seva vella escombra i acompanyada del seu gat (una bestiola guenya, pelada i tacada, de queixals esmolats i ungles afilades), la bruixa perversa sortí disposada a fer un munt de malifetes de les seves. Mentre volava per sobre les teulades, deixava anar grans riallades amb la seva boca esdentegada, i rumiava quina seria la seva primera víctima.

Però, en això, que els bons follets del vent, que vigilaven la vila, van començar a bufar amb tota la seva força i van aixecar una gran tempesta que va agafar la bruixa desprevinguda. A l'escombra, ja massa vella, va trencar-se-li la direcció, i la bruixa en va perdre el control. Un gran remolí la va xuclar, i bruixa i escombra van perdre's a l'horitzó.

Des d'aquella nit, el poblet viu tranquil sense recordar-se de la dolenta bruixota.

ANNA

ENCREUATS

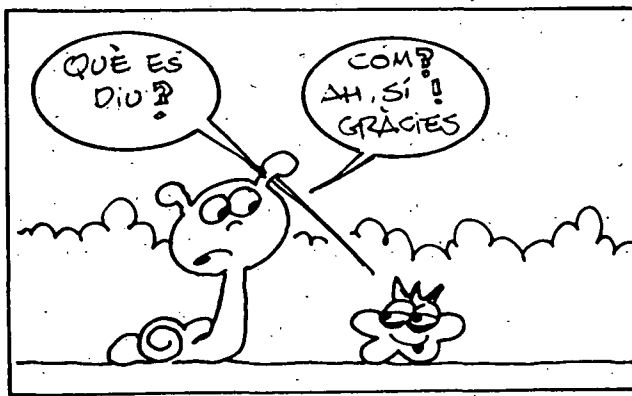
Horitzontals: 1- Diminutiu de nom d'home.- 2- Al revés, au domèstica. Ni abans, ni després.- 3- A.r., els coneix tothom.- 4- Nom d'home. A.r., al joc de naips el valor més alt.- 5- Recipient per a líquids. A.r., cria.- 6- A.r., impedir.- 7- Rebutjar, rebatre.-

Verticals: 1- El que té cura d'un mas en nom del seu amo.- 2- Acostaré, atansaré.- 3- A.R., els nois que es lleven de matí en tenen després de sopar. A.r., del verb fer.- 4- Plantígrad. Pronom personal.- 5- A.r., el contrari del bé. A.r., té nebots.- 6- A.r., comunicaré.- 7- Preguntaire, curios.-

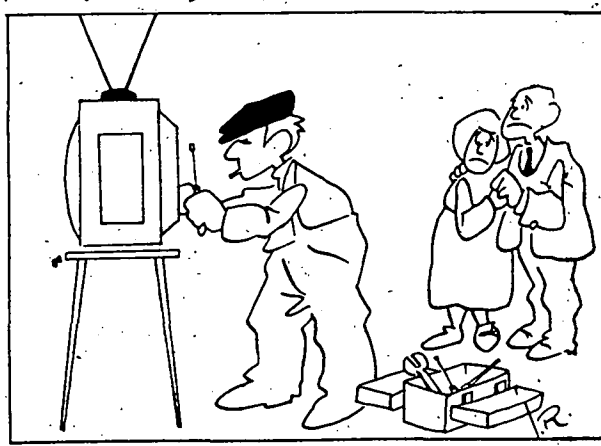
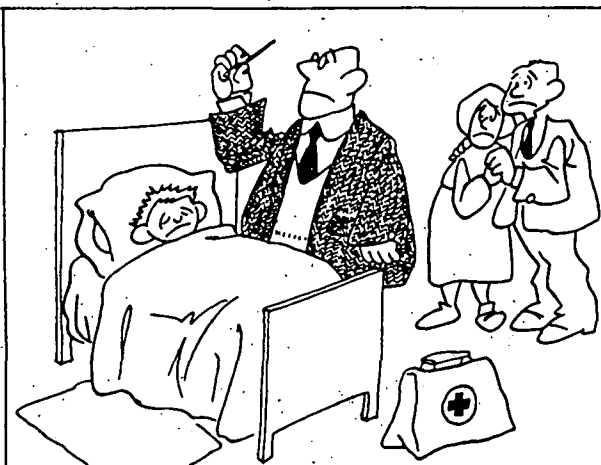
SOLUCIÓ:

Horitzontals: 1- Manel.- 2- aco.- 3- sosomaf.- 4- Ol.- 5- Va.- 6- erative.- 7- Refutar.-
Verticals: 1- Masover.- 2- Acolare.- 3- nos.- 4- Os.- 5- lam.- 6- erative.- 7- Refutar.-

Sicfrid

UN ACUDIT D'EN JORDI

EMISSIONS A LA TELEVISIÓ

TV1

Diumenge 11.00 *La Missa*: amb la participació de la Coral Bella Harmonia, de Sant Cugat del Vallès (Vallès Occidental, arquebisbat de Barcelona), sota la direcció de Montserrat Calduch (director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa).

12.00 *Pueblo de Dios*: Las edades del hombre (II).

Dimarts 02.30 *Testimonio*: meditació sobre un tema religiós (catòlic).

TV2

Dissabte 11.00 *Últimas preguntas*: ¿Por qué tengo que confesar mis pecados a un hombre como yo?

Diumenge 08.45 *Espacio interreligioso*.

CANAL 33

Divendres 17.15 *Signes dels temps*: Cal saber; Espai obert: «Documental sobre l'Abbé Pierre»; Signes dels 90; Diàlegs: «Taula sobre llibres» amb la participació d'Aureli Argemí i Mn. Josep Dalmau; Aula; 7 dies d'Església; Evangeli avui: a càrrec d'Armand Puig (director: Xavier Martín).

Diumenge 24.00 *Signes dels temps*: (repetició).

TELEVISIÓ DE MATARÓ (Canal 64)

Dv 04/03 22.45 *Creure, avui*: 125 anys de la parròquia de Sant Josep. Informatiu i agenda (director: Ramon Safont-Tria).

DI 07/03 15.00 *Creure, avui*: (repetició).

Dv 11/03 22.45 *Creure, avui*: També som fills de Déu. Espai cultural: «Sant Josep Oriol» (director: Ramon Safont-Tria).

EMISSIONS A LA RÀDIO

CADENA NOVA (Barcelona: FM 100)

Diumenge

09.05 *Informatiu religiós* (director: José Lazaro).

CATALUNYA MÚSICA (Barcelona: FM 101.5)

Diumenge

10.00 *La música religiosa*: *Miserere II*, de Pergolesi, *Jubilate Deo*, de Britten.

11.00 Retransmissió de la missa conventual des de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8)

Diumenge

15.05 *Paraules de vida*: conversa sobre un tema d'actualitat des de l'òptica de la fe (director: Francesc Romero).

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 702)

De dilluns a divendres

20.30 *El Brocal*

21.00 *El Espejo*

Diumenge

08.30 *Iglesia es noticia*: informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la Santa Seu.

09.00 Retransmissió de la missa, desde les Carmelites Descalces de Terrassa.

09.45 *Testimoni*: recull d'informacions i notícies de caire religiós.

RÀDIO 1 (RNE, OM 738; Barcelona: FM 88.3)

Diumenge

08.15 *La Misa de España* (des de Madrid).

Dimarts

15.00 *Frontera*: programa socio-religiós que tracta els temes puntuals de més actualitat davant el fet religiós (director: Saturnino Rodríguez i Abel Hernández).

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503)

Dissabte

08.05 *Fets i criteris*: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.

Diumenge

08.15 *La Misa de España* (des de Madrid).

14.00 *Avui és el teu dia*: informacions, comentaris i entrevistes.

RÀDIO ANDORRA (FM 91.1-94.2)

De dilluns a divendres

07.05 *Déu vos guard!* Santoral, reflexió i agenda.

Diumenges i festius

09.00 Santa Missa.

RÀDIO BALSARENY (FM 105.7)

Diumenge

10.30 *La veu de la parròquia*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO BARCELONA (OM 666)

Diumenge

22.05 *Objectiu, l'home*: el cas de la setmana; la «carta dominical» de l'arquebisbe Carles, de Barcelona i l'entrevista amb Mn. Francesc Pardo, director del Centre d'Estudis Pastorals (director: Josep-Maria Alimbau).

RÀDIO BERGA (FM 95.7)

Diumenge

09.00 *Missatge d'esperança*: informació religiosa i conversa setmanal del bisbe Deig, de Solsona (director: Albert Obradors).

RÀDIO CERVERA (FM 99.2)

Diumenge

08.00 *Cristians*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2)

Dissabte

09.00 *Obrim camins*: programa de valors humans i cristians (director: Octavi Sánchez).

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224)

Dissabte

13.40 *Iglesia es noticia*: entrevista de caràcter humanístic-religiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.

RÀDIO POPULAR DE TARRAGONA (OM 1.143)

De dilluns a divendres

19.30 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

Dissabte

13.50 *Fets i criteris*: paraules de l'arquebisbe Torrella.

Diumenge

09.45 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

RÀDIO PUIG-REIG (FM 107.3)

Diumenge

09.30 *Reflexió*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

COPE/RÀDIO SABADELL (OM 882)

De dilluns a divendres

20.30 *El Brocal*

21.00 *El Espejo*

Diumenge

08.30 *Iglesia es noticia*: informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la Santa Seu.

09.00 Retransmissió de la missa, des de Madrid.

09.45 *Testimoni*: recull d'informacions i notícies de caire religiós a Sabadell i comarca (director: Juanjo Yunquera).

RÀDIO VALLS (FM 103.2)

Dissabte

09.05 *Fets i criteris*: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.

Diumenge

09.00 *Església viva* (producció de l'arquebisbat de Tarragona)

RÀDIO VATICANA (OM 1.530, entre d'altres)

Cada dia

22.10 *Noticiero*.

RÀDIO LA VEU DE NAVARS (FM 107.9)

Diumenge

10.15 *Església viva*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

TARRAGONA RÀDIO (FM 102.6)

De dilluns a divendres

15.30 *Café i pastes*: informacions, comentaris i entrevistes.

Dissabte

08.15 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

PROGRAMES PER MÉS D'UN MITJÀ

PRODUCCIÓ DE L'ARQUEBISBAT DE TARRAGONA

ESGLÉSIA VIVA: informacions, comentaris i entrevistes.

L'emeten: Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també:

Calafell Ràdio (FM 107.7) diumenge 09.05h.

FETS I CRITERIS: missatge setmanal de l'arquebisbe Torrella (es publica a «Catalunya Cristiana»).

L'emeten: Ràdio 5, Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també:

Onda Cero: Ràdio Tarragona (FM 91.0) dissabte 13.05h

Ràdio Nova (FM 93.5) dissabte 09.15h.

AVUI ÉS EL TEU DIA: a Ràdio 5.

CAFÉ I PASTES: a Tarragona Ràdio.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE GIRONA

Departament de Ràdio: c/Albareda 15 pral 1a 17004 Girona;
Tel (972) 22.27.75; Fax: 20.18.55.

ESGLÉSIA VIVA: espai setmanal de 30 minuts de durada amb reportatges i entrevistes d'actualitat cristiana, social i humana. A part té les seccions: *La paraula del bisbe* (comentari setmanal del Bisbe de Girona), *Els sants oblidats* (narració dels sants de la setmana), *El comentari pels joves* (amb Jaume Reixach), *El significat de l'evangeli* (amb Mn. Pere Carreras), *Església Viva* (presentat per Angel Rodríguez).

L'emeten:

Cadena Cope: Figueres (AM 1260-FM 90-3) diumenge 9.40h.

Ona Jove de Riudellots (FM 101.2) dissabte 17.30h.

Ràdio Arenys de Mar (FM 91.2) diumenge 9.45h.

Ràdio Arenys de Munt (FM 107.0) diumenge 11.30h.

Ràdio Banyoles (FM 107.3) dissabte 8.00h.

Ràdio Besalú (FM 107.8) diumenge 11.00h.

Ràdio Bisbal d'Empordà (FM 107.4) diumenge 10.00h.

Ràdio Canet de Mar (FM 107.6) dissabte 10.30h.

Ràdio Stil de Cassà (FM 92.3-92.8) diumenge 9.00h.

Ràdio l'Escala (FM 107.6) divendres 16.00h.

Ràdio Grup Girona, (FM 89.9) diumenge 8.00h.

Ràdio Palafrugell (FM 107.8) diumenge 8.30h.

Ràdio les Planes d'Hostoles (FM 107.7) diumenge 9.30h.

Ràdio Salt (FM 97.7) dissabte 8.30h.

Ràdio Sant Joan les Fonts (FM 107.0) diumenge 9.00h.

Ràdio Santa Coloma de Farners (FM 103.6) diumenge 9.00h.

Ràdio Sarrià de Ter (FM 87.6) diumenge 10.00h.

Ràdio Shalom de Palau (FM 106.6) diumenge 10.30h.

Ràdio la Vall d'en Bas (FM 106.6) diumenge 9.00h.

Ràdio la Vall (FM 107.6) diumenge 9.00h.

MÚSIQUES I CANTS: programa setmanal de 30 minuts de durada que fa un repàs a la música «gospel» des dels seus inicis fins a l'actualitat, amb gravacions inèdites i d'importació (presenta: Josep Maria Pont).

L'emeten:

Ràdio Banyoles (FM 107.3) dissabte 8.30h.

Ràdio Arenys de Mar (FM 91.2) dijous 20.30h.

Ràdio Arenys de Munt (FM 107) divendres 20.00h.

Ràdio Besalú (FM 107.8) diumenge 11.30h.

Ràdio Sarrià (FM 87.6) diumenge 8.30h.

Ràdio Les Planes (FM 107.7) dissabte 10.00h.

Ràdio La Vall (FM 107.6) dimarts 21.00h.

Ràdio Palafrugell (FM 107.8) dimarts 14.30h.

Ona Jove Riudellots (FM 101.2) dissabte 17.00h.

LA PARAULA DEL BISBE: Micro-espai que compta amb el comentari del Bisbe de Girona que es publica cada setmana en el «Full Parroquial».

L'emeten:

Ràdio Calella (FM 92.2) diumenge 11.00h.

Ràdio Olot (FM 98.1) diumenge 9.00h.

Ràdio Tordera (FM 107.1) dissabte 9.05h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE SOLSONA

CONVERSA SETMANAL: missatge del bisbe Deig (es publica al «Full diocesà»).

L'emeten: Ràdio Balsareny, Ràdio Berga, Ràdio Cervera, Ràdio Puig-reig, La Veu de Navars, i també:

Ràdio Súria (FM 107.8) diumenge 11.00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE TORTOSA

FE I VIDA: missatge setmanal del bisbe Martínez Sistach (es publica al full «Vida diocesana»).

L'emeten:

Ràdio Antena Caro (Roquetes, FM 96.0) diumenge 09.00h.

Ràdio La Cala (l'Ametlla de Mar, FM 99) diumenge 12.00h.

Ràdio Deltebre (FM 107.6) dissabte de 9.00h.

Ràdio Flix (FM 102) dissabte de 9.30 h.

Ràdio Gandesa (FM 107.9) dissabte de 13.00h.

Ràdio Infant (l'Hospitalet (FM 107.9) dissabte 10.00h.

Ràdio Joventut de Masdenverge (FM 100.7) diumenge 10.00h.

Ràdio Mora d'Ebre (FM 87.6) divendres 10.00h.

Ràdio Onda Cero (Tortosa, FM 98.0) dissabte 13.05.

Ràdio els Ports (Morella, FM 89.0) dissabte 12.15h.

Ràdio Ràpita (FM 107.9) diumenge 12.00

Ràdio Uldeconà (FM 95) diumenge 09.05h.

Ràdio Vinaròs Nueva (FM 92.8) dissabte 22.30h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT D'URGELL

RESSÒ: entrevista amb personatges o sobre fets diocesans.

L'emeten:

Ràdio Pirineu (Puigcerdà, FM 89.8) diumenge 09.30h.

Ràdio Seu (FM 107.2) diumenge 9.00h.

Ràdio Valira (FM 98.1) dissabte 12.30h.

Donem notícia de les emissions religioses, tant per ràdio com per televisió, que ens són comunicades. Agraïrem la recepció de controls d'emissió.

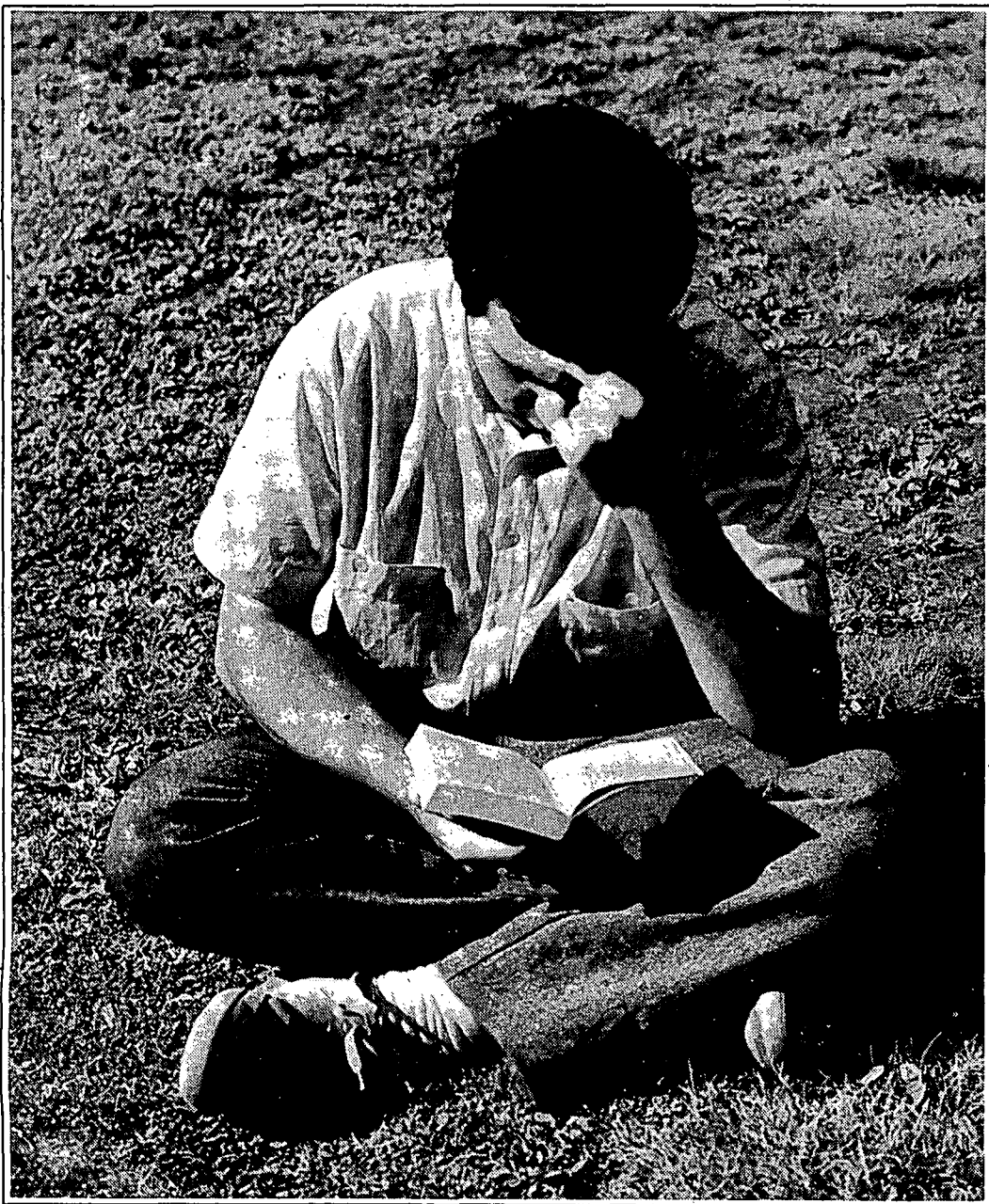
Som gairebé a totes les llars

És del tot segur que la seva llar, com a la de milers i milers de famílies, hi ha instal·lat algun producte Roca.
Al llarg de més de 75 anys, el nostre objectiu constant ha estat augmentar la qualitat de vida proporcionant confort i benestar màxim, a tots els gustos i necessitats.

Això ens obliga a millorar allò que moltes vegades sembla immillorable.
Conegui les novetats de Roca. Hem aconseguit aplegar els últims avenços tecnològics amb el disseny més actual.

CAMBRES DE BANY
AIRE CONDICIONAT
CALEFACCIÓ
CERÀMICA

Roca

En allò més profund de la dinàmica de la fe, l'obediència a la Paraula és «adherir-se a la Paraula de Déu encarnada en Crist» (OLM 6). Això esdevé en la lectura personal, perquè «l'Església exhorta amb força i d'una manera especial tots els cristians a adquirir mitjançant una lectura freqüent de les divines Escripures "la ciència eminent de Jesucrist"» (CEC 2653; cf. DV 25). És el que la tradició cristiana ha entès com a lectio divina, com a lectura espiritual de l'Escriptura en què la Paraula de Déu és llegida i meditada perquè esdevingui pregària. D'aquesta manera arrela en la celebració litúrgica (cf. CEC 1177).

Document de treball «La Paraula de Déu i els sacraments en les nostres Esglésies» (n. 1.1). Fase preparatòria. Etapa Diocesana de Reflexió del Concili Provincial

LLINDAR

En el darrer «Llindar» afirmava que a «la fe com a certesa» la precedeix d'alguna manera «la fe com a desig», molt més que no pas «la fe com a problema». «La mera problematització intel·lectual —escrivia— no té prou força per empenyer la persona cap a la fe. Només el desig desvetlla el dinamisme interior cap a Déu». Vull estendre'm encara una mica sobre la qüestió. Perquè tinc la impressió que el cristianisme de casa nostra porta encara al damunt l'excessiva càrrega de la problematització, la qual cosa no li permet d'alçar el vol amb agilitat i lleugeresa.

Poc o molt, en els nostres ambients eclesials, tendim a fer «problema» de tot: des de la realitat central de la fe, Jesucrist, fins a l'Església, els sacraments, el ministeri, etc. No em refereixo a la sana recerca intel·lectual, sempre necessària,

sinó a una manera de qüestionar-se les coses que ja ens enfosqueix la mirada interior. Cal reconèixer que quan aquesta actitud esdevé predominant costa de respirar en cristià. Qui pretén, per exemple, mesurar o definir l'Església amb uns esquemes purament sociològics, no en coneixerà mai el cor. O qui pretén atansar-se a Je-

sucrist com es podria atansar a la figura de Juli Cèsar no assaborirà mai la profunda realitat del seu misteri. El coneixement de Jesucrist no es pot reduir a l'estudi científic dels problemes que la seva persona suscita actualment, com si ens fos possible trobar-lo al final el túnel fosc de la nostra problematització intel·lectual o després d'una hipotètica indagació històrica. Cal, abans que tot, el desig. Cal una gran passió per la veritat. Cal sentir una tendra afeció en el cor.

Avui, aquesta actitud problematitzadora manté allunyat de Jesucrist el cor de molts homes i dones del nostre temps. I en la mesura en què nosaltres en participem ens incapacita una comunicació joiosa de la nostra fe. Els «problemes» potser alimenten la nostra ansietat i satisfan la nostra curiositat. Viure permanentment en la «problematització» de les veritats de la fe acaba també

alimentant el nostre orgull i suscitant fàcilment el menyspreu envers els qui les viuen amb senzillesa i simplicitat de cor. Tanmateix, qui viu predominantment «la fe com a problema» porta al pla abstracte de l'especulació unes veritats que demanen, per pròpia naturalesa, l'escalf interior, l'acolliment amorós i el silenci adorador. Aquest és el seu ambient, fora del qual els interrogants estan ja pansits com una fulla es panseix amb l'alenada d'un forn.

Des de l'actitud d'una acusada «problematització» la vida en Jesucrist, l'amor a ell, no poden esclatar en el nostre cor, per causa de l'aridesa que se n'ha apoderat. Les nostres catequesis, la nostra predicació, l'ensenyament religiós en general, ¿no tenen encara avui, en certs ambients, aquesta característica? És clar —em rebatrà algú— que és millor problematitzar que estar indiferent. Hi estic d'acord. Però si ens quedem en el nivell de la freda problematització intel·lectual sense amorosir el cor, que poc aconseguirem amb això!

A la gent que de debò cerca Déu o que sent dintre seu alguna sana inquietud pel que fa a la veritat, en general no els interessen les nostres problematitzacions teològiques ni les nostres opinions. No és amb opinions que es construeixen catedrals. No és tampoc amb l'intercanvi o bé amb la suma d'opinions que, en el decurs de la història, s'ha edificat mai el Cos de Crist, que és l'Església.

L'Església s'edifica des de la fidelitat a la persona de Jesucrist, col·locant-nos cadascun dels seus membres en el mateix punt d'observació de la realitat en què ell es troba, veient amb els seus ulls, mesurant la realitat amb les seves mesures. Neix, per tant, de la identificació amb el Senyor.

A voltes sembla que vulguem convertir els nostres oients a una particular i pròpia manera de pensar o que els vulguem fer participants dels nostres propis punts de vista «problemàtics», però ens manca l'«ardor» necessari per comunicar-los més directament, i sense tanta complicació, la veritat de l'Evangeli. I, sobretot, ens manca saber-los comunicar també el nostre «fervor» (un mot que avui no està de moda), atès que és aquest el que, de fet, afavoreix un veritable

■ Manuel Valls i Serra, *director*

La fe com a problema

ARA MATEIX

Index analític d'una polèmica

■ **J. Carrera Planas**

Em refereixo a la que s'ha suscitat al voltant d'alguns comentaristes i tertulians de la cadena COPE sobre temes catalans. Com passa amb els capellans, a còpia de remenar-ne i d'estirar-ne els fils, aquests s'entortolliguen cada cop més fins a la confusió. Quan els fils són idees, la confusió és mental. Potser un index de les diverses qüestions implicades en aquesta polèmica podrà ajudar-nos a desembolicar una mica la troca.

1. El dret a la crítica és obvi. I cap de les

polítics i geogràfics diversos.

4. La situació de Catalunya en iniciar-se l'etapa democràtica era delicada. D'una banda, des de la llei de derogació de l'Estatut d'Autonomia (5.4.1938) la llengua catalana havia estat perseguida i, no cal dir-ho, foragitada de l'escola. Calia començar un procés de recuperació i de reparació. D'altra banda, la població procedent d'altres terres d'Espanya era moltíssima i havia tingut pocs mitjans per a aprendre el català. Sorgí, aleshores, un ampli consens civil: calia promoure la progressiva consolidació d'una comunitat, en la qual tots els ciutadans de Catalunya tinguessin la mateixa consideració de catalans. Això requeria que la llengua, punt tan sensible, no fos una barrera per a la convivència. L'alternativa hauria estat la divisió. L'Església catalana, gairebé l'única presència social durant molts anys en les barriades de més immigració, compartia aquest punt de vista.

5. La Llei de normalització del català reuneix tres característiques que convé recordar: respon a la filosofia que acabo d'esmentar; va ser aprovada pel Parlament de Catalunya per unanimitat; ha estat aplicada sense problemes durant onze anys. Totes tres característiques li donen prestigi. Ara bé, malgrat això, tota llei pot ser impugnada pels canals legítims i tota possible mala aplicació

seva pot i ha de ser denunciada pel mateix conducte. Per això les declaracions recents dels bisbes catalans se centren en la primera d'aquestes característiques, és a dir, en la seva filosofia de defensa dels drets de Catalunya i de voluntat que tots els seus ciutadans constitueixin una mateixa comunitat. Un pensament que han considerat poc responsablement atacat per una emissora que —i aquesta ha estat una raó més per a intervenir— és de titularitat eclesial.

6. L'opció perquè tots els ciutadans de Catalunya puguin dominar el català —el castellà ja el dominen i existeixen tots els mitjans per que puguin continuar sabent-lo— no significa, com diuen alguns, voler destruir les arrels dels vinguts a Catalunya. La integració ben entesa consisteix a afegir riquesa cultural, no pas a suprimir-ne. També consisteix a comunicar-ne en les dues direccions. Val a dir que qualsevol coneixedor de la realitat social catalana s'adona de la seva heterogeneïtat —molt superior a la de qualsevol altra comunitat autònoma espanyola— assumida com un tret distintiu d'aquesta terra de «marca». Tampoc no significa, com diuen d'altres, tancament. Com ja observava Carles Cardó el 1930, «damunt la base indispensable i incommovible de la llengua pròpia ben apresada veiem la necessitat de posseir-ne d'altres i, en primer lloc, evidentment, la castellana. Potser són els qui sempre han parlat una llengua de gran difusió els qui més fàcilment són enduts a creure-la suficient i a menysprear les altres».

7. La convivència és un valor massa important perquè temes com aquests siguin utilitzats com a munició per a la lluita política. Que es discuteixin tant com vulguin els partits i les aliances entre partits... Però no juguem a tirar puntes de cigarreta a la pinassa... si no volem calar foc al país.

8. La voluntat de comprensió i d'entesa han de prevaler sobre la cessió al perjudici i a la prevenició. Als catòlics ens correspon una especial responsabilitat en la promoció de la concòrdia.

J. Carrera Planas és bisbe auxiliar de Barcelona

La integració ben entesa consisteix a afegir riquesa cultural, no pas a suprimir-ne. També consisteix a comunicar-ne en les dues direccions. Val a dir que qualsevol coneixedor de la realitat social catalana s'adona de la seva heterogeneïtat —molt superior a la de qualsevol altra comunitat autònoma espanyola— assumida com un tret distintiu d'aquesta terra de «marca»

declaracions recents dels bisbes catalans no el nega. Però no és un dret exempt de l'ètica. Aquesta demana, juntament amb el respecte a les persones, una distinció nítida entre la informació —que ha de tendir a la màxima objectivitat possible— i l'opinió lliure —que respon al criteri de cada u. No sols la mentida ha de quedar exclosa de la informació, sinó també l'habilitat d'induir a error l'oient o el lector sense dir falsedats totals, o solament suggerint-les per via d'ironia i altres recursos. No cal dir que algunes matèries intranscendents, com la publicitat comercial expressa, admeten un marge de tolerància que no és aplicable a temes de més entitat.

2. El professional d'un mitjà informatiu té dret a la lliure expressió, però els ciutadans també tenen dret a expressar el seu pensament a través d'un mitjà dotat d'un ideari. És inevitable que la conciliació d'ambdós drets susciti algun problema. Però, normalment, s'entén que, en posar-se a treballar en un mitjà amb ideari, el professional n'ha acceptat les condicions. No es tracta del vulgar «qui paga mana» en el sentit de llicència al propietari per a imposicions arbitràries, sinó del respecte al pluralisme d'opinions i, per tant, al dret dels qui vulguin expressar-les mitjançant un instrument coherent. No seria ètic que les opinions d'uns professionals s'imposessin a les de l'ideari del mitjà, ni que la titularitat d'aquest els ho consentís.

3. COPE és una cadena radiofònica de l'Església i té un ideari molt positiu, d'acord amb el pensament cristià fonamental. Però ha optat per una ràdio comercial amb voluntat de gran audiència, no per una d'instal·lada en l'àmbit i en la temàtica confessional, com les anomenades «ràdios Maria». Es tracta d'una opció legítima. No estic d'acord amb els qui avui aprofiten l'ocasió per a negar-ho. Ara bé, es tracta, també, d'una opció difícil. Perquè ha de competir en el mercat —tan dur— amb la limitació que imposa la seva condició cristiana, que no pot ser mai subordinada a l'interès comercial. I perquè ha de ser bàsicament assumible per catòlics d'espais sòcio-culturals,

Catalunya no és Polònia, malgrat algunes assimilacions sarcàstiques que, en realitat, no poden ofendre ni catalans ni polonesos. Catalunya no és Polònia, perquè no necessita apèl·lar a la fe catòlica per afirmar-se com a nació. Més aviat, es dona el cas contrari: el catolicisme tradicional espanyol és el que ha mirat sempre amb mals ulls tota afirmació nacional catalana. I això ve de lluny.

A l'Església tradicional espanyola hi persisteix una certa actitud *regalista*. Un *regalisme* larvat que ha sobreviscut totes les onades laïcistes i que ha arribat fins als nostres dies. El *regalisme*, com ja sap el lector, és aquella dependència cortesana de les esglésies nacionals, o estatals, nascuda a finals de l'Edat Mitjana amb l'adveniment de les monarquies absolutes. El *regalisme* comportava, a la pràctica, la pèrdua de la independència de l'Església front al poder civil i la supeditació de la clerecia als interessos superiors de l'Estat, personificat pel monarca absolut. Europa va conèixer *regalismes* amb noms propis, com el *gal·licanisme*, a França, el *josefinisme*, a l'Imperi austriac, etc., i tots venien a ser, de fet, la versió «catòlica» de les esglésies nacionals nascudes de la Reforma protestant sota el principi dels *cuius regio eius religio*.

Els *regalismes* van ser sempre mal vistos des de Roma, i van ser causa d'innombrables conflictes entre les catòliques majestats i el Papa. D'aquí, les antipaties gens dissimulades dels reis envers ordes, com els jesuïtes, que amb el seu vot «especial» d'obediència

El regalisme encara

■ **Jordi Bassas i Ribalta**

al romà pontífex, contestaven, de fet, l'estructura *regalista* imperant.

Tot i el laïcisme imperant, sembla que la mentalitat *regalista* no ha acabat de desaparèixer avui del tot en molts sectors de l'Església. El monarca absolut va desaparèixer —amb la Revolució Francesa, però el

seu successor va ser l'Estat absolut —tant en versió democràtica, com totalitària— i la clerecia s'hi ha mantingut com una mena de «funcionari en assumptes religiosos». És veritat que el Concili

Si, per als gal·licanistes convençuts, resar en patois era (o encara és) una blasfèmia, no és estrany que el regalisme de l'Església tradicional espanyola miri amb mals ulls la normalització lingüística de Catalunya

Vaticà II ha clavat una forta batzegada a aquesta mena de *regalisme* secularitzat, però les inèrcies semblen ser molt fortes. Les conferències episcopals, després del Concili, donen mostres de més fermesa davant de l'Estat a l'hora de defensar valors ètics, però encara es mostren molt reticents quan es tracta de l'estructura mateixa de l'Estat. Sembla com si els bisbes encara es consideressin, de forma corporativa, formant part del mateix Estat.

En aquest sentit es podria explicar la tolerància episcopal espanyola davant de les impertinències de la cadena COPE. Si, per als gal·licanistes convençuts, resar en patois era (o encara és) una blasfèmia, no és estrany que el *regalisme* de l'Església tradicional espanyola miri amb mals ulls la normalització lingüística de Catalunya.

És una pena, però, que tants bisbes encara no s'hagin adonat que el Concili Vaticà II va clausurar el cicle històric Reforma-Contrareforma. Que no s'hagin adonat que l'Estat *absolut* cada cop és més *relatiu*. Que no s'hagin adonat que avui la nineta dels ulls de l'Església no ha de ser l'Estat sinó la societat civil. Però, potser per adonar-se d'això, cal ser polonès, com el papa Wojtyła, o polonesos d'adopció, com ho som els catalans per dictamen forà que ens omple de legítim orgull.

Jordi Bassas i Ribalta és escriptor i teòleg

La santa de Lisieux és un dels sants del qui més s'ha parlat; ha esdevingut gairebé un mite. Protagonista d'innombrables miracles, la santa de la pluja de roses, la «Florèta de Jesús» coneguda així sobretot durant la primera meitat de segle. Es parla sense parar del seu «caminet» d'infància espiritual, tots els papes l'han recomanat.

Si es pregunta a l'home del carrer, tothom, sobretot abans del Concili, sabia donar raó d'un aspecte o altre de santa Teresina: la santa de les coses petites, patrona de les missions, una monja morta als 24 anys, que escrigué la *Història d'una ànima*. Si la instrucció religiosa del qüestionat és més sòlida, sabrà dir que és la santa de la «infància espiritual», del «caminet del tot nou» per a les ànimes «petites».

El moment actual respecte al coneixement d'aquesta santa està marcat, primer, per una baixa de la seva popularitat i, segonament, per una proliferació de literatura que generalment resta a la superfície de les dades de la seva vida i un comentari dels seus escrits en què predomina ben sovint l'aspecte psicològic. L'error és remarcable, perquè la distància entre el nivell natural i el sobrenatural en la mateixa persona és infinita.

Potser aquesta abundància demostra la insatisfacció de tants estudis i la necessitat d'arribar a conèixer la veritat d'aquesta personalitat tan fascinant i discutida.

Ara tenim un nou llibre: *Carisma de Teresa de Lisieux*, d'Àngel de les Gavarres (Eivissa, Barcelona 1993).

Una nova llum

La base d'aquest estudi són els manuscrits autobiogràfics de la mateixa santa i altres documents que s'hi relacionen directament. Aquests escrits s'estudien a la llum que es desprèn d'ells mateixos, fent sortir aquesta llum amagada sota l'estil casolà i les paraules senzilles de la santa, que tan sovint han fet passar desapercebuda la realitat que contenen.

Aquesta nova llum que es desprèn d'aquests escrits tan coneguts, o millor dit, el fet de descobrir o apartar el vel que impedia que resplendís, ha estat possible gràcies a unes circumstàncies favorables.

El temps, prova implacable per tota obra humana, no ha fet més que accentuar el relleu del missatge i de la missió de la santa. El bisbe auxiliar de Bayeux-Lisieux està convençut que el seu missatge no és encara ben conegut. Aquestes són les seves paraules: «No oblidem que la santa no és solament una imatge més o menys estètica que decora milers d'esglésies, sinó que és també portadora d'una doctrina que encara no ha lliurat tota la seva transparent profunditat; el temps a venir ens reserva certament sorpreses a aquest nivell».

A més de la prova de foc del temps, no s'ha parat d'estudiar tot el que es refereix a la santa, de manera que avui dia es coneix molt bé el medi on va passar la seva curta vida, a fora i a dins del convent. S'ha editat amb tot rigor crític la documentació disponible; els mateixos *Manuscrits autobiogràfics* són a l'abast de qualsevol en edició de facsimil que permet gairebé endevinar l'impuls que movia la ploma a cada ratlla; s'han restablert aquests texts en detalls en aparença insignificants però decisius quan es tracta d'identificar els estats d'esperit.

A més d'això, calia que, l'evolució espiritual de la Santa fos sotmesa a la doctrina dels doctors del Carmel. És ben sabut que si santa Teresa fa la descripció viva i pintoresca dels estats per on passa l'ànima, sant Joan de la Creu els explica per les seves causes en una síntesi de la doctrina dels místics orientals i de la filosofia escolàstica que li havalgut el títol de doctor de l'Església.

amb netedat, lliures de la inevitable complexitat que comporta una missió, un ministeri en la vida d'un sant. Tampoc no hi trobem fets ni obres extraordinàries que l'allunyin de la nostra rutina quotidiana. En fi, un model totalment al nostre abast.

El *Carisma de Teresa de Lisieux* ens fa caminar amb la santa pel camí fressat de la vida ordinària, ens fa mirar a cada revolt, al cap d'un tros costerut, el contingut real, la importància i sentit de cada etapa, de cada esforç, de cada sofriment, sobretot el sentit d'allò que sembla no tenir-ne cap i que abunda tant en tota vida humana, perquè l'obra divina poques vegades és comprensible d'antuvi, els seus camins estan molt per sobre dels nostres.

Es així com arriba a explicar allò que ningú no va comprendre mentre visqué la santa. La seva mateixa germana, la mare Agnès, la mareta de la seva infantesa que tan bé la coneixia, es pensava que la sante-

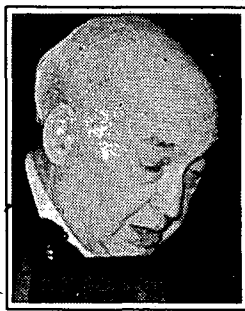
trast més accentuat: mitjans humans exiguts fins a l'extrem i una missió d'abast universal en el temps i en l'espai.

La «veritat» explicada, palesa, contrastada i demostrada per la prova inexorable del temps —gairebé cent anys des de la seva mort—, posa clarament de manifest els trets essencials en la tasca de tota santificació.

Tots podem comprendre l'explicació del funcionament d'un avió o del vol espacial que permet l'home trepitjar la lluna, però no ens és possible ni construir un avió ni anar a la lluna, mentre que si que podem i tenim l'obligació d'acomplir una gesta molt més útil i gloriosa: arribar a la nostra edat adulta de fills de Déu. La nostra santa ens ho ensenya, ens mena per la mà, és aquesta la missió que va prometre complir: fer estimar Déu com ella l'estima; ens «explica» d'una manera més convincent que amb paraules que tot fill de Déu pot arribar a estimar-lo com un fill estima el pare; que

Teresa de Lisieux, model dels fills de Déu

■ Francesc Canals Vidal

L'explicació dels fenòmens per les seves causes és sempre vàlida, també en el terreny de la santificació, sense que això signifiqui que l'acció de la gràcia depèn de normes establertes. La ciència mística, com tota ciència, es basa en lleis de valor absolut i explica els fenòmens aparentment contradictoris o excepcions, precisament pel valor immutable d'aquestes mateixes lleis. Així s'ha procedit en aquest estudi, de la santa de Lisieux, d'una manera metòdica fins arribar al fons de cada qüestió.

Santificació i redempció

Un segon criteri aplicat ha servit per confirmar els resultats obtinguts i ha consistit a comparar el procés de santificació de la santa amb l'obra de la nostra redempció, tenint en compte que totes dues són obres mestres de Déu. En efecte, si santa Teresina ha pogut dir com poquíssims d'entre els sants, que mai no havia negat res a Jesús, podem estar segurs per endavant que la seva vida farà visible l'estil de Déu per menar l'home al seu Regne. El procés d'elevació de la nostra naturalesa humana fins a fer-la participar de la naturalesa divina ha estat l'obra de la Redempció. Aquest procés és essencialment el mateix quan es tracta de la naturalesa humana de l'individu i en la nostra santa és possible seguir-ne l'itinerari rectilini gràcies a la seva resposta generosa en tot moment.

Els trets essencials de l'itinerari espiritual en el cas de la nostra Santa apareixen a més

dat era «una altra cosa» del que ella havia assolit.

Aquest llibre, doncs, explica allò que ningú no ha explicat mai sobre la Santa? No, ho explica ella mateixa; aquest llibre fa llegir les seves paraules senzilles, clares i subratllades per ella mateixa que tothom pot comprendre; potser no les haviem entès perquè eren tan senzilles.

La «veritat» de Teresa de Lisieux

La força més gran i fins i tot l'única capacitat de posar en moviment el nostre esperit és la veritat. Vet aquí l'ambició d'aquest treball: fer veure la «veritat», la bonica obra divina en un ésser humà que viu entre nosaltres sense cridar l'atenció, que mor als 24 anys i que ha sabut fer fructificar els talents rebuts en tal mesura, que necessita tot el temps que resta fins que el món s'acabi per dur a terme la missió encomanada. Difícilment es pot pensar en un con-

per arribar a la nostra edat adulta de cristians no ens cal créixer, sinó fer-nos cada cop més petits. Hi ha el perill de no comprendre-ho perquè és tan senzill; hi ha el perill de no fer-ho perquè sembla inútil o potser equivocat.

Quan no sentim ni veiem ni entenem res dels camins de Déu, és llavors que estem a punt per viure plenament la nostra vida de fills de Déu; llavors deixem els nostres mitjans, les nostres cames, per prendre les ales divines de les virtuts teològiques: fe, esperança i caritat.

Quan Déu envia la creu, és per treballar-nos, i també ens dona la força per portar-la; és així com caminem segurs; si seguim els nostres gustos no tenim ni el guiatge diví ni la seva força.

Aquests resultats dels quals hem ofert aquestes mostres es desprenen al llarg de l'estudi que presentem, sense insistències ni consideracions teòriques, és caminant junt amb la santa —itinerari espiritual— que ens adonem del propi camí, esdevé el nostre model, perquè ens fa veure el valor d'allò que és comú a tots, que es repeteix cada dia, que sembla que no té importància però que, en definitiva, és l'única oportunitat i l'única manera que tenim per respondre a l'amor del nostre Pare del cel. Sortosament aquests mitjans i aquestes oportunitats estan multiplicades per mil al llarg de cada dia de les nostres vides.

Francesc Canals Vidal és doctor en Filosofia i membre de la societat Internacional Tomàs d'Aquino

RESPIR

Història viscuda

Si en sentim, d'històries viscudes! Deixeu-me'n aprofitar avui una que em va explicar la qui la va viure. Es tracta d'una religiosa que treballa amb joves d'aquells que diuen difícils. Una de les seves noietes va sortir de l'alcohol, va trobar feina, i estava molt contenta. Cada setmana trucava a la religiosa que l'havia ajudat, i li explicava com li anaven les coses. Van passar, però, tres o quatre setmanes que no va donar senyals de vida. Un bon dia la religiosa la veu pel carrer i la crida. La noieta es gira i amb la cara ja pagava. «¿Per què no m'has trucat?». Ella, gairebé plorant, li respon: «Es que t'he defraudat!». La resposta, ràpida, fou senzilla i eficaç: «I ara, ¿què vols dir amb això? Si jo anés darrere el que tu fas, potser sí que m'hauries defraudat; però jo et vull a tu! És impossible que em defraudis, perquè tu sempre seràs tu!» Jo em pregunto si els homes, per molt que fem, podem mai defraudar Déu!

■ Miquel Estradé

ACUDIT

El debat en el Senat ha estat acompanyat d'un altre en els mitjans de comunicació, centrat bàsicament en el projecte de regulació de la fecundació *in vitro*.

El risc de l'eugenèsia

El primer grup de crítics del projecte és encapçalat per Jacques Testart —pioner de la fecundació *in vitro* a França, que després va abandonar aquesta pràctica—, el qual publicà un article sobre això a *Le Monde*, firmat també per altres metges i investigadors. Les objeccions de Testart es refereixen bàsicament a la lògica selectiva que anima la fecundació artificial i que acaba duent a l'eugenèsia.

Cal tenir en compte que, encara que començà essent un procediment per ajudar els matrimonis estèrils, la fecundació *in vitro* porta camí de convertir-se en un mitjà d'aconseguir infants a la carta. Pressuposa en els pares una lògica possessiva, de producció, no de donació amorosa. Les recents anècdotes difoses pels diaris de parelles que escullen la raça o el sexe del seu fill a capritx (a Espanya només és permès en cas de malalties lligades al sexe) són una manifestació d'aquesta dinàmica interna.

Testart al·lega que el resultat d'aquesta conducta lògica si s'accepta la fecundació *in vitro* com a procediment institucionalitzat per portar infants al món, és l'eugenèsia; però no una eugenèsia limitada a evitar infants defectuosos, sinó inevitablement abocada a planejar les condicions dels no nascuts, fent una selecció cada vegada més estricta i exigent: només una petita fracció dels embrions que es produeixen anualment a França arriben al seu destí.

Dinàmica de domini

Tanmateix, la ministra de Sanitat i Afers Socials, Simone Veil, interrogada sobre això (*Le Monde*, 15-I-94), no opina de la mateixa manera. Encara que present la nova eugenèsia que li ve a sobre, es limita a afirmar que la medicina predictiva, orientada a conèixer malalties abans que es produeixin, «*suscita i suscita problemes considerables*»; i que «*serà necessari, en un futur proper, legislar en el terreny de la Medicina predictiva*». Però no ha captat la correlació entre la permissió del diagnòstic pre-implantatori (per detectar possibles defectes en els embrions creats *in vitro* abans que siguin implantats a l'úter) i una futura eugenèsia generalitzada. Ans al contrari, es mostra a favor de permetre aquest diagnòstic almenys en casos i amb procediments excepcionals (potser només en els tipus de malalties contemplats en la llei).

Aquesta qüestió no fou discutida en l'Assemblea Nacional de 1992. El Senat, per la seva banda, ha optat per prohibir tot tipus de diagnòstic pre-implantatori. Simone Veil considera que seria

El Senat francès ha ratificat, amb alguns canvis, el primer de tres projectes de llei sobre qüestions de bioètica que l'Assemblea Nacional havia aprovat el 1992 i quedaren pendents a causa de la convocatòria d'eleccions l'any passat i la consegüent dissolució del Parlament. Pel que fa a la fecundació *in vitro*, la nova regulació legal conté aspectes positius, com la prohibició de la maternitat de lloguer i de l'experimentació amb embrions. Però la llei es queda curta en altres punts, admet diverses excepcions a allò que prohibeix i no concedeix un estatut jurídic a l'embrió.

L'estatut legal de l'embrió humà

Alemanya i França: dues maneres de tractar les lleis sobre fecundació artificial

molt dur, podent practicar-ho, deixar-ho sense fer, ja que significaria permetre que un matrimoni que recorre a les tècniques de reproducció assistida tingui un fill malalt, podent-lo tenir sa. Aquesta és la filosofia de poder manipulatiu que anima el projecte de llei en el seu conjunt. Perquè la cosa no vagi massa lluny, s'intenten limitar els deliris eugenèsics mit-

jançant una legislació que ordeni de la millor manera possible l'estat de coses produït. El camí més correcte hauria estat posar barres ètiques abans d'acceptar la dinàmica del domini-control.

La ministra afirma que el motor del projecte de llei ha estat alleujar el sofriment psicològic de les parelles sense fills; per aquesta raó s'han donat per bons els pro-

Una por indefinida al poder de la tècnica mou a imposar certs límits a la manipulació dels embrions

El projecte de llei francès no ofereix cap raó coherent per prohibir les pràctiques que exclou

jectes de reproducció assistida. El problema resideix en el fet que els mitjans autoritzats per solucionar aquest problema són completament desproporcionats: condueixen, com ha al·legat Testart, a una dinàmica d'eugenèsia. Una por indefinida al poder de la tècnica mou a imposar certs límits. Però aquesta por no es constructiva si no s'arriba a l'arrel, la protecció de l'embrió humà manipulat.

Embrió desprotegit

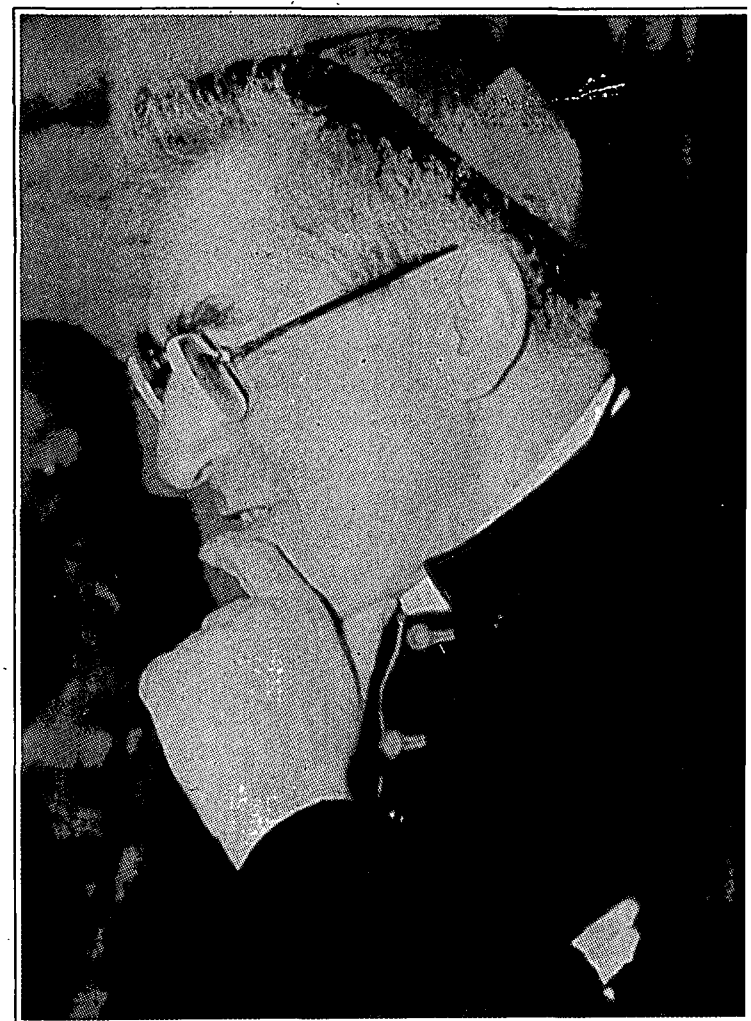
Aquesta és, doncs, la principal dificultat que cal atribuir al projecte: una inadequada protecció a l'embrió humà. El cardenal Jean-Marie Lustiger ha estat el principal portaveu d'aquesta objecció. A diferència del de Testart, els seus arguments no es queden en el temor de «on anirem a parar!».

El cardenal, a part d'al·legar que alguns articles del projecte són una nova legislació matrimonial emmascarada, sosté que la

seran les noves tècniques que vagin inventant.

Com a solució genuïna al problema de la protecció de l'embrió amenaçat per la dinàmica interna del projecte francès, el Card. Lustiger es fixa en el model alemany. A diferència de la francesa, la llei alemanya es limita a establir què és l'embrió i a prohibir, coherentment, tota classe de pràctiques no encaminades a obtenir naixements: produir i emprar embrions dels que s'implanta (a França hi ha 68.000 embrions congelats en espera d'una donació i, dels quals, uns 1.800 són orfes), o utilitzar-los per a qualsevol altra finalitat diferent d'implantarlos a un matrimoni estèril (el projecte de llei francès no resol el problema de què fer amb els embrions congelats sense amo ni ningú que s'interessa per ells).

D'aquesta manera, la llei alemanya enfoca de dret l'estatut de la protecció de l'embrió.

El cardenal Lustiger atribueix al projecte de llei una inadequada protecció de l'embrió

prohibició de certes formes de procreació assistida, present en el projecte francès, comporta implícitament l'aprovació de les altres. Com la dinàmica interna de la fecundació *in vitro* considera l'infant objecte de producció, aquesta prohibició de certes pràctiques només seria capaç d'aturar durant una temporada una marea les ones de la qual

en no pronunciar-se sobre la fecundació *in vitro*, no la ratifica simplement la tolera. A França com també passa a Espanya i d'altres països, la legislació prou regular la fecundació *in vitro* i el resultat és una aprovació implícita de les seves tècniques, amb el que comporten, actualment (els embrions «sobrants») i en el futur (eugenèsia total). I el Card. L.

La fecundació in vitro porta camí de convertir-se en un mitjà d'aconseguir infants a la carta

ger posa sobre la taula que aquesta manera de legislar no protegeix l'embrió.

A mercè de la sensibilitat social

La possibilitat de legislar un estatut de l'embrió, seguint així el model alemany i la postura defensada pel Card. Lustiger, fou considerada pel govern francès, que la va descartar. Mentrestant la llei alemanya comença declarant que l'embrió humà existeix des de la unió d'un espermatozou i d'un òvul, la ministra Simone Veil al·lega que per arribar a aquesta definició en la pluralista societat francesa seria necessària una discussió summament profunda i complexa, que retardaria l'entrada en vigor de la llei; i que, de totes maneres, el projecte actual ja assegura la protecció de l'embrió.

Cal destacar que el projecte de llei francès no ofereix cap raó coherent per prohibir les pràctiques que exclou. La llei alemanya, en establir l'origen de la vida humana en un punt determinat, té un argument per prohibir certes pràctiques que atempten contra l'embrió, encara que renunciï a reprovar sense més ni més la fecundació *in vitro*.

El projecte francès, pel contrari, prohibeix algunes tècniques de reproducció assistida només perquè fereixen la sensibilitat moral actual. Si, en un futur, l'opinió canvia, com a finalment mateixa Mme. Veil, no hi haurà inconvenient en acceptar pràctiques ara proscriu.

Marge de seguretat

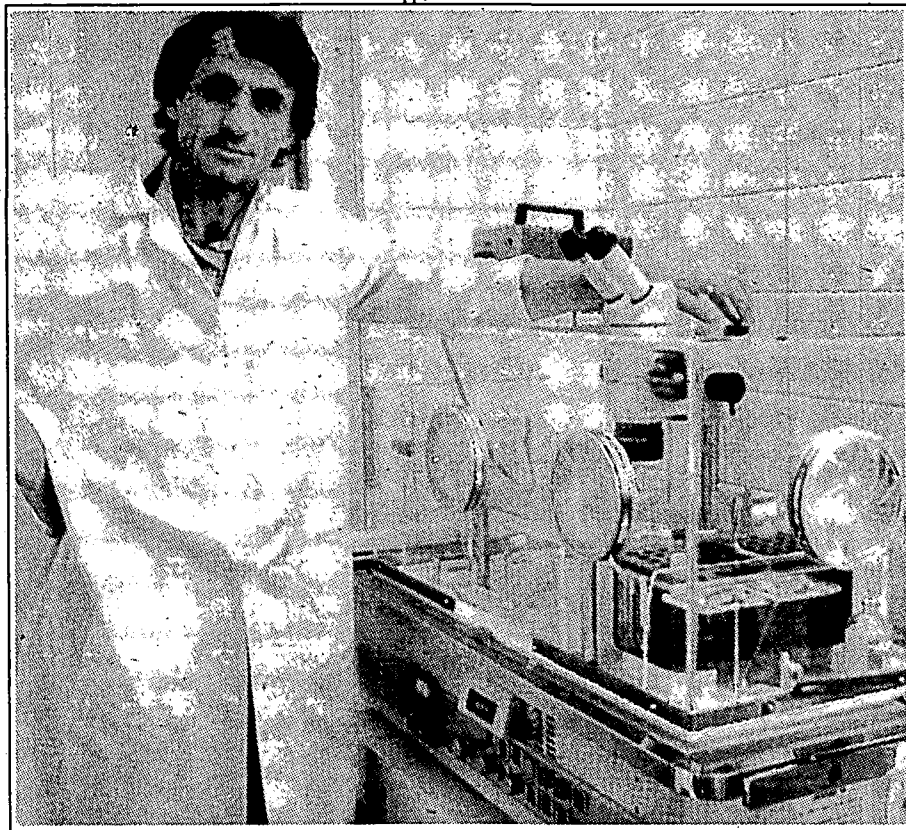
L'argumentació sobre la dificultat de definir què és l'embrió humà serveix així perquè les parelles que ho desitgin puguin aconseguir que els metges produeixin un fill per a elles. Un efectiu interès per protegir l'embrió humà portaria, en primer lloc, a legislar amb un marge de seguretat. Posteriorment, un cop estudiat el problema amb detall, es podria precisar el moment en què la llei ha de considerar que comença la vida humana i regular la conseqüent protecció. Tanmateix, el legislador francès raona a l'inrevés: com que aquesta discussió d'entrada no és gens clara, deixem l'embrió indefens.

La definició alemanya del començament de la vida humana desperta recels, com si es tractés d'una imposició dogmàtica. La ministra de Sanitat francesa al·lega la pluralitat d'opinions que hi ha sobre això com un argument per no entrar en aquesta delicada qüestió. Però la declaració de la llei alemanya no és filo-

sòfica o dogmàtica, sinó una definició legal: a efectes legals es considera que l'embrió és humà a partir de la fecundació. Indubtablement, molts estaran d'acord que aquesta definició legal reflecteix exactament la realitat. Però, per qui pensi el contrari, no suposa una imposició, sinó una mesura de seguretat, que garanteix protecció a l'embrió humà. Per posar un exemple clàssic: les legislacions acostumen a obligar a mantenir un cadàver sense enterrar durant un període de temps, normalment 24 hores. L'origen d'aquesta mesura es remunta a les pors del segle passat a ser enterrat viu: les històries de catalèpsia de l'època i les dificultats per diagnosticar la mort, la mesura era summament raonable. Avui dia, el diagnòstic de la mort s'ha afinat extraordinàriament. Tanmateix, la norma continua en vigor. Molt de tant en tant passa que algú es desperta en el dipòsit de cadàvers. Aquestes poques anècdotes permeten veure la prudència de conservar una norma exagerada: és una garantia que de tant en tant mostra una utilitat palpable com a defensa del «mort».

Anàlogament, considerar humà als efectes legals, l'embrió d'una cèl·lula pot ser una molèstia per als qui es dediquen a la fecundació *in vitro*, ja que els sotmet a nombroses limitacions; però és la manera més eficaç de protegir, tant aquest embrió d'una cèl·lula, com els embrions més desenvolupats. Si s'admet que l'embrió d'un dia es pot manipular, ¿per què no el de dos, o el de vuit, o el de quinze dies, o el d'un mes? En suma, si s'accepta la manipulació, beneint-la amb la llei, encara que sigui limitadament, no hi ha cap manera d'establir posteriorment una defensa coherent del no nascut. És preferible anar més enllà i defensar fins i tot els embrions que no tothom està d'acord a defensar.

■ Antonio Pardo
(Aceptensa)

El Dr. Jacques Testart —en la fotografia— un pioner de la fecundació in vitro a França, que després va abandonar aquesta pràctica

La llei francesa sobre l'assistència mèdica a la procreació

Limita la seva aplicació al remei de l'esterilitat i prohibeix experimentar amb embrions

La legislació sobre procreació mèdica assistida, aprovada en primera lectura pel Senat francès, limita l'ús d'aquestes tècniques al remei de l'esterilitat, prohibeix experimentar amb embrions i exclou el diagnòstic pre-implantatori. El text ha rebut crítiques per les nombroses excepcions previstes en la llei, cosa que fa difícil controlar la seva aplicació.

Les noves normes s'inclouen dins d'un projecte de llei sobre «Donació d'òrgans i teixits i procreació mèdica assistida». El Senat ha necessitat més un text força semblant al que ja fou votat per l'Assemblea Nacional el novembre de 1992. Aquest nou text serà tornat d'aquí a uns mesos a l'Assemblea Nacional. El projecte ha estat aprovat per una àmplia majoria, amb el vot en contra dels socialistes, que critiquen sobretot la prohibició d'experimentar amb embrions.

Les principals disposicions de la llei aprovada en el Senat són les següents:

—L'anomenada «assistència mèdica a la procreació» tindrà «per objectiu exclusiu remeiar una esterilitat mèdicament comprovada», encara que també s'admet per «evitar la transmissió al fill d'una malaltia particularment greu i incurable». És nega, doncs, qualsevol pretensió d'utilitzar la fecundació artificial amb la finalitat d'escollir el sexe o altres característiques del fill.

—Podran recórrer a aquestes tècniques les parelles formades per un home i una dona, en edat de procrear, que estiguin casats o visquin junts des de fa dos anys. S'exclou, per tant, les dones soles, les parelles de lesbianes, les dones que han entrat en la menopausia i les viudes que vulguin utilitzar l'esperma conservat del seu difunt marit.

—No hi haurà cap llaç d'afiliació entre el donant d'esperma i el fill. En canvi, l'home que dona el seu consentiment per al recurs a la procreació mèdicament assistida no pot renunciar a la seva paternitat legal.

—L'embrió concebut *in vitro* ha de ser implantat en els vuit dies següents a la concepció. Però no desapareix la pràctica de la congelació d'embrions sobrants: la llei permet conservar-los, a disposició dels pares, durant cinc anys. Per limitar el nombre d'«embrions supernumeraris», la llei preveu, «a títol ex-

cepcional», la donació de l'embrió a una altra parella que no pugui tenir fills de cap més manera; aquest acte requereix autorització judicial i permís de la parella origen de la concepció.

—La llei prohibeix l'experimentació amb embrions, en contra del que havia estat admès, amb reserves, per l'Assemblea Nacional. Com a excepció, permet que, amb una finalitat mèdica, puguin realitzar-se estudis basats en una observació que «no atempti contra la integritat de l'embrió».

—La llei precisa que el diagnòstic prenatal, dirigit a «prevenir o tractar una malaltia de particular gravetat», només pot realitzar-se sobre l'embrió quan és en el si matern i no *in vitro*.

—Es prohibeix el diagnòstic pre-implantatori dels embrions concebuts *in vitro*. Es pretén tancar així la porta a l'eugenesia, que podria portar a recórrer a aquest diagnòstic per escollir els embrions més aptes o de determinades característiques. Aquesta prohibició ha estat introduïda pels senadors en el text del govern, que no deia res sobre això.

—Ha quedat en suspens el delicat problema de la destrucció dels embrions sobrants quan s'hagi passat el termini de cinc anys sense que els pares hagin fet una altra demanda d'implantació o permès la seva donació a una altra parella. Els senadors han aprovat un període transitori de tres anys per veure si les mesures ara aprovades reduïen l'actual stock d'embrions supernumeraris.

—Les donacions d'òrgans i de sang sempre seran gratuïtes i anònimes.

No va prosperar una esmena, presentada pel grup centrista, perquè es reconegué que «l'embrió, des de la seva concepció, és una persona humana en potència; per això, té dret que es respecti el seu ésser». Els senadors van témer que aquest reconeixement entrés en contradicció amb la llei que admet l'avortament.

A França neixen mitjançant la fecundació *in vitro* 5.000 infants a l'any (6 per cada 1.000 nascuts). Uns 300 embarassos s'obtenen mitjançant la utilització d'embrions congelats. El nombre d'embrions conservats actualment en els diversos laboratoris s'estima en 68.000.

■ A.P.

El problema balcànic

El problema balcànic, ja no se sap quin nom do-nar-li, continua ocupant el primer pla en els mitjans informatius. I encara que hi hagi motius per un cert optimisme, la cosa no acaba d'aclarir-se i menys quan hi ha fet irrupció obertament l'interès de Rússia que malda per restablir-se en la seva anterior preeminent posició.

Sèrbia

Els serbis han retirat, segons sembla, la seva famosa artilleria terror dels indefensos habitants de Sarajevo. La NATO ho ha donat per bo, i val més no posar-ho en dubte. Els observadors de la NATO i de l'ONU són prou perspicaces per veure la veritat de la qüestió o dels fets. Però hi ha un fet que no deixa de cridar l'atenció, i és l'entusiasta rebuda que, segons sembla, han tingut els cascos blaus de nacionalitat ucraïnesa (llegeixi's russos) que han vingut per controlar la zona que els canons han deixat lliure. Hom es pregunta si no hi haurà una certa connivència russa en el futur sobre els moviments de l'exèrcit serbi. Cal tenir present que els russos sempre han estat els grans amics de Sèrbia i fins i tot els seus protectors, ja que les últimes accions de les Nacions Unides a Bòsnia s'haurien pogut dur a terme abans,

si no hagués planat sobre aquella zona la gran ombra de l'ós rus. Potser hi hauria més motius de tranquil·litat si en lloc d'ucraïnesos, els cascos blaus haguessin estat anglesos o francesos...

Bòsnia

Des de Sarajevo, la «retirada» sèrbia no es veu pas amb gaire optimisme, ni accepten els cants de «victòria» que uns i altres llancen amb aquest motiu. Els musulmans saben molt bé que la situació continua essent precària a molts altres punts de la República, sobre els qual es tem que es refermin els atacs. Mostar, Tuzla, etc. són punts neuràlgics que faran moure la diplomàcia... i també les amenaces dels aliats. A l'enclavament musulmà de Maglaj, assetjat per serbis i croats, un projectil ha causat deu morts i vint-i-quatre ferits... I un anunci més o menys esperançador: croats i musulmans es disposen a conferenciar sobre la pau aquest cap de setmana a Washington. ¿Què en sortirà?

Els russos s'enyoren

No solament els conservadors i els ultranacionalistes enyoren el rol preponderant que fins fa pocs anys tenia Rússia. També ells, ha sentit dintre seu aquest corc de l'enyorament, i en el seu darrer

El subcomandant Marcos, cap de l'Exèrcit Zapatista d'Alliberament Nacional (EZLN) entrant a la catedral de San Cristóbal de Chiapas on se celebren les negociacions amb el govern mexicà

Centenars de serbis es manifesten davant l'ambaixada de Rússia a Belgrad, per demostrar la seva gratitud per haver evitat el bombardig de les posicions sèrbies a Sarajevo

discurs ha assumit part del programa nacionalista. Ieltsin es va pronunciar a favor d'una política exterior més activa; es referí a la «brillant iniciativa de pau de Bòsnia» i proclamà que «Rússia és capaç de generar noves i grans idees globals». També va dir que «Durant l'any 1994 hem d'acabar amb la viciada pràctica de les concessions unilaterals» i per això va fer referència a les despeses de Defensa que s'incrementaran. També es mostrà favorable a una regulació del comerç d'armes... Sobre la seguretat d'Europa, Ieltsin va dir que l'ampliació de l'OTAN amb nous Estats europeus sense incloure Rússia, és «una via de noves amenaces per Europa i pel món», i afegí que «Rússia no és un invitats a Europa, sinó un participant de ple dret en la comunitat europea»... I Jirinski es frega les mans, però vol encara molt més.

Nord-amèrica

El descobriment del «cas Ames», un alt dirigent de la CIA que espiava a favor de Rússia, neguiteja l'alta direcció de la nació capdavantera del món. Però els ciutadans no acaben de veure clar el perquè

el president Clinton dona tanta importància a aquest afer, ja que no és la primera vegada que es produeix en la història recent dels Estats Units. La qüestió, però, no deixa de ser greu i, de prop o de lluny, embruta les relacions entre les dues grans potències que tenen necessitat de tranquil·litat per poder desenvolupar els seus programes.

Mèxic

Sembla que les converses entre el govern mexicà i l'EZLN ja comencen a donar resultats concrets amb acords de principi sobre les demandes dels zapatistes, referents als temes de salut, ensenyament, habitatge, tractament veraç i oportú de la informació i respecte a la cultura, tradicions, drets i dignitat dels pobles indígenes de Mèxic. Malgrat els avanços resta molt encara per resoldre, i cal esperar els vinent dies o potser setmanes per obtenir resultats definitius. Per part del govern és palesa un gran pressa per arribar a acords definitius, en vista a l'actual any electoral...

■ Oriol Camps

Grècia ha imposat de cop i volta un bloqueig comercial i petrolier a l'ex-república iugoslava de Macedònia mitjançant el tancament de l'estratègic port de Salònica, situat al nord-est de Grècia, a l'activitat comercial de la nació veïna, llevat de carregaments humanitaris com aliments i medicines. Simultàniament, el primer ministre grec, Andreas Papandreu, va anunciar el tancament del consolat grec a Skopje, la capital de Macedònia. Aquestes dràstiques mesures poden desestabilitzar el petit país balcànic ja que afectarien al 70 per cent de la seva activitat econòmica.

El perquè d'aquesta reprotxable acció té respostes de diversa índole. D'una banda, per a Grècia, Macedònia és el nom de la seva província nord i no accepta que el nou estat —va proclamar la seva independència el setembre de 1991, arran de la desintegració de Iugoslàvia— faci seva la mateixa denominació perquè

Grècia i Macedònia: dos estats enfrontats per un litigi històric

considera que pertany exclusivament a la cultura històrica hel·lènica. Grècia no ha reconegut Macedònia de manera oficial però seixanta-sis estats sí ho han fet. A començaments de febrer de l'any passat, les Nacions Unides van admetre l'ingrés del país balcànic sota el nom de «República ex-iugoslava de Macedònia». D'altra banda, Grècia intenta obligar Macedònia per tal que modifiqui la seva Constitució, on s'hi fa esment de l'existència d'una minoria macedònia en països veïns

i perquè aturi els seus presumptes desigs expansionistes vers el territori que configurava la Macedònia històrica (nord de Grècia i una petita part que pertany a Bulgària).

La Unió Europea (UE) pensa portar Grècia davant el Tribunal de Justícia de Luxemburg, la màxima autoritat jurídica de la UE, per la seva decisió d'aplicar el bloqueig econòmic a Macedònia i obstaculitzar les relacions comercials de la resta de membres de la UE amb l'antiga república iugoslava. La iniciativa de Grècia —que aquest semestre presideix la Unió Europea— és contrària a l'article 36 del Tractat de Maastricht. La legislació comunitària ha estat infringida, la qual cosa farà que Grècia es converteixi en l'«ovella negra» dels Dotze.

■ Miquel Àngel Codina

Destrucció i aixecament

Litúrgia

Les lectures del leccionari dominical de la Quaresma en el cicle B —el d'aquest any— insisteixen sobretot en dos temes: l'aliança entre Déu i els homes, a través de la història (seqüència de les primeres lectures), i el misteri pasqual de Crist (evangeli). Les lectures de l'Apòstol són una explicació o una complementació dels altres dos temes.

L'evangeli de sant Joan continua essent, en el cicle B com en el cicle A, el text escollit per als tres diumenges de la segona part de la Quaresma. La diferència és, però, que les perícopes del cicle A (samaritana, cec de naixement i Llätzer) tenen una llarga història catecumenal, mantinguda en ple vigor en els nostres dies. Les lectures del cicle B, en canvi, no entren dins d'aquesta tradició; tanmateix, totes elles destaquen per la seva referència clara al misteri pasqual. És en aquesta perspectiva que m'agradaria contemplar-les.

El signe del temple

La purificació del temple és el segon signe de Jesús en l'evangeli de sant Joan, i el primer que es fa a Jerusalem; el començament dels signes fou a Canà de Galilea. Llegint l'evangeli de Joan, hom té la impressió que és tot just arribant a Jerusalem, en començar el ministeri, que es produeix l'expulsió dels mercaders. Els sinòptics, com sabem, situen aquest fet en relació amb

■ Pere Tena

l'entrada triomfal del diumenge de Rams. La particularitat de Joan és, doncs, el caràcter introductori del signe, i la seva referència explícita al misteri pasqual de Jesús: Ell és el Senyor del temple, és més que el temple! És el vertader temple on habita corporalment la plenitud de la divinitat (vegeu Col 2,9).

Pel que fa al caràcter introductori, l'evangeli de Joan s'acostaria al de Lluc: també Lluc destaca la importància de la primera entrada de Jesús al temple, en braços de Maria; en aquell moment, també hi ha profecia del misteri pasqual de Crist: senyera combatuda! En els dos casos, allò que es destaca és la presència del significat que fa empal·lidir el sentit del significat. La Paraula habita realment entre nosaltres, i la Paraula és Déu.

Pel que fa a la referència al misteri pasqual, la metàfora de l'edificació-aixecament (desvetllament) fa pensar en les metàfores paulines de la carta als efesis (vegeu Efesis 2, 20-22 i 4, 9-16). Quan Jesús parla del seu «cos» està donant el sentit més «mortal» de la paraula; pràcticament la paraula és utilitzada com a sinònima de «cadàver». Sant Joan, a diferència dels sinòptics, preferirà parlar de «carn» en relació amb la humanitat de Jesús (vegeu, per exemple, capítol 6).

El profeta i el salm

El signe del temple, tal com ens en parla sant Joan, comporta dues referències veterotestamentàries importants: la profecia de Zacaries, i el salm 68. Aquesta última és explícita: «Els deixebles recordaren allò que diu l'Escriptura: el zel del vostre temple em consumia». La primera, en canvi, és implícita, però plena de força: «Aquell dia —és a dir el dia de la victòria escatològica de Déu— no hi haurà cap més negociant en el temple del Senyor de l'univers» (Zacaries 14,21).

¿Per què l'evangelista fa esment del salm? Es tracta d'un salm de súplica angoixada; el salmista expressa de formes variades la seva situació desgraciada, envoltat de perseguidors que l'ataquen, però que no poden vèncer la seva fidelitat a Déu. La narració de la passió segons sant Joan cita també aquest salm en el moment de la mort de Jesús: «Em tiren fel al menjar, quan tinc set, em fan veure vinagre» (Salm 68, 22 i Joan 19, 29). La passió de Jesús és el moment en què es destrueix el seu «cos»-santuari, mentre s'obre la perspectiva de l'aixecament del cos gloriós i incorruptible. La cita és, doncs, d'un

contingut pasqual intens.

La referència a Zacaries és comuna a totes les narracions sinòptiques. Quan Jesús treu els mercaders del temple, el seu gest no significa només una voluntat de purificació, sinó quelcom més profund: significa que s'acompleix amb la seva arribada el «dia del Senyor».

La proximitat de la Pasqua

Tot això, segons l'evangelista Joan, s'acompleix en la proximitat de la Pasqua. La lectura litúrgica d'aquesta perícopa ens situa en la setmana que portarà la meitat de la Quaresma, i desembocarà en l'alegria continguda del diumenge de Laetare.

El misteri pasqual és judici sobre el pecat del món: la presència de la gràcia de Déu és incompatible amb el pecat dels homes. La mort de Jesús és alhora judici i revelació de la misericòrdia de Déu. És un moment de suprema debilitat, i alhora és el punt de partida de l'exaltació sobre tot. És un misteri al qual nosaltres estem cridats a participar ja des d'ara: «No ens acovardim: encara que físicament ens anem consumint, interiorment ens renovellem cada dia més» (2Co 4, 16).

Pere Tena és bisbe auxiliar de Barcelona

Diumenge III de Quaresma

LECTURES BÍBLIQUES

Lectura primera

La llei, Déu la dona a Moisès

Lectura del llibre de l'Èxode

20: 'En aquells dies, Déu digué aquestes paraules: 2«Jo sóc el Senyor, el teu Déu, que t'he fet sortir de la terra d'Egipte, d'un lloc d'esclavatge. 3No tinguis altres déus fora de mi.

4«No et facis cap escultura ni cap imatge de res del que hi ha dalt al cel, a baix a la terra o a les aigües que neixen de sota la terra. 5No adoris imatges ni els donis culte, perquè jo, el Senyor, el teu Déu, sóc el Déu gelós: castigo les culpes dels pares en els fills fins a la tercera i la quarta generació, dels qui no m'estimen, 6però sóc bondados fins a milers de generacions, dels qui m'estimen i guarden els meus manaments.

7«Quan juris, no prenguis en va el nom del Senyor, el teu Déu, perquè el Senyor no deixa sense càstig el qui pren en va el seu nom. 8Celebra el repòs sagrat del dissabte.

9«Durant sis dies treballa i ocupa't en les feines que calgui, 10però el dia setè és dia de repòs, dedicat al Senyor, el teu Déu. No us ocupeu en cap treball, ni tu, ni els teus fills, ni les teves filles, ni els teus criats, ni les teves criades, ni els teus animals, ni els forasters que resideixen a les teves poblacions, 11perquè el Senyor en sis dies va fer el cel, la terra i el mar, i tot el que es mou en aquests llocs, però el dia setè va reposar. Per això el Senyor beneí el dissabte i en va fer un dia sagrat.]

12Honra el pare i la mare, i tindràs llarga vida, al país que et dona el Senyor, el teu Déu. 13No matis. 14No cometis adulteri. 15No robis. 16No declaris falsament contra un altre. 17No desitgis la casa d'un altre, ni tampoc la seva esposa, el seu criat, la seva criada, el seu bou o el seu ase; ni res que sigui d'ell.»

Paraula de Déu.

Salm responsorial

18 (R. Jo 6:68b)

9És perfecta la llei del Senyor, i l'ànima hi descansa;

és ferm el que el Senyor disposa, dona seny als ignorants.

R. Senyor, vós teniu paraules de vida eterna.

9Els preceptes del Senyor són planers, omplen el cor de goig;

els manaments del Senyor són transparents, il·luminen els ulls. R.

10Venerar el Senyor és cosa santa, es manté per sempre;

els determinis del Senyor són ben presos, tots són justíssims. R.

11Són més desitjables que l'or fi, més que l'or a mans plenes; són més dolços que la mel regalimant de la bresca.

Lectura segona

Proclameu un Messies crucificat, que és un escàndol per als homes. Però aquells que Déu ha cridat veuen en ell la saviesa de Déu

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint

1: Germans, 2els jueus demanen signes prodigiosos, els grecs volen saviesa, 3però nosaltres prediquem un Messies crucificat, que és un escàndol per als jueus, i per als altres un absurd. 4Però aquells que Déu ha cridat, tant jueus com grecs, veuen en ell el poder i la saviesa de Déu, 5perquè en l'absurd de l'obra de Déu hi ha una saviesa superior a la dels homes, i en la debilitat de l'obra de Déu

hi ha un poder superior al dels homes.

Paraula de Déu.

Vers abans de l'evangeli

(Jo 3:16)

Déu estimà tant el món que ha donat es seu Fill únic; tots els qui creuen en ell tenen vida eterna.

Evangeli (es pot substituir pel del cicle A)

Destruïu aquest santuari i jo el reconstruiré en tres dies

Lectura de l'evangeli segons sant Joan

2: 13Quan s'acostava la pasqua dels jueus, Jesús pujà a Jerusalem, 14i trobà al temple els venedors de vedells, moltons i coloms i els canvistes asseguts. 15Llavors es va fer un fuet de cordes, i els tragué tots, moltons i vedells, fora del temple, escampà la moneda dels canvistes i els bolcà les taules, 16i digué als venedors de coloms: «Traieu això d'aquí; no convertiu en mercat la casa del meu pare.» 17Els deixebles recordaren allò que diu l'Escriptura: «El zel del vostre temple em consumia.»

18Llavors els jueus el van interrogar: «¿Quin senyal ens dones que t'autoritzi a fer això?» Jesús els contestà: «Destruïu aquest santuari i jo el reconstruiré en tres dies.» 20Els jueus respongueren: «Fa quaranta-sis anys que treballen en la seva construcció, ¿i tu el vols reconstruir en tres dies?» 21Però ell es referia al santuari del seu cos.

22Quan Jesús ressuscità d'entre els morts, els deixebles recordaren que ell deia això, i cregueren en l'Escriptura i en aquesta paraula de Jesús.

23Durant la seva estada a Jerusalem en ocasió de la peregrinació de Pasqua, molts, veient els miracles que feia, cregueren en el seu nom. 24Però Jesús no hi confiava, perquè els coneixia tots; 25no tenia cap necessitat que li revelessin el que són els homes; ell sabia prou què hi ha a l'interior de cada home.

Paraula del Senyor.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(cicle dominical: B; ferial: II)

TEMPS DE QUARESMA (salteri: setmana 3)

MARÇ:

6. Diumenge 3 de Quaresma: *morat*. Lectures: Ex 20:1-17 (Salm 18) / 1C 1:22-25 / Jo 2:13-25.
CELEBRACIONS PRIVADES: Sant Oleguer, bisbe (de Barcelona). Sant Virgili, bisbe; santa Coleta Boylet, verge.
7. Dilluns de la setmana 3 de Quaresma: *morat*. Lectures: 2R 5:1-15a (Salm 41) / Lc 4:24-30.
COMMEMORACIÓ POSSIBLE: Santa Perpètua i santa Felicitat (serventa seva), màrtirs (de Cartago).
CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Teòfil, bisbe.
Festes majors: Santa Perpètua de Mogoda.
8. Dimarts de la setmana 3 de Quaresma: *morat*. Lectures: Dn 3:25.34-43 (Salm 24) / Mt 18:21-35.
COMMEMORACIÓ POSSIBLE: Sant Joan de Déu, religiós (portuguès, fundador a Granada de l'Orde Hospitalari: OH, patró dels malalts i dels bombers).
CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Veremon (Bermudo) d'Irache, abat; santa Aurèlia de Niça, màrtir.
9. Dimecres de la setmana 3 de Quaresma: *morat*. Lectures: Dt 4:1.5-9 (Salm 147) / Mt 5:17-19.
COMMEMORACIONS POSSIBLES: Santa Francesca Romana, religiosa (viuda, fundadora de les Oblates benedictines). - *Arquebisbat de Barcelona*: Sant Pacià, bisbe (de Barcelona).
CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Dagobert (laic).
10. Dijous de la setmana 3 de Quaresma: *morat*. Lectures: Jr 7:23-28 (Salm 94) / Lc 11:14-23.
CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Macari, bisbe (de Jerusalem); sant Cándid (o Candi), màrtir; beata Maria-Eugènia Milleret de Brou, verge (fundadora de les Germanetes de l'Assumpció).
11. Divendres de la setmana 3 de Quaresma: *morat*. Lectures: Os 14:2-10 (Salm 80) / Mc 12:28b-34.
CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Eulogi, prevere i màrtir; santa Àurea (Oria), verge (abadessa de Villavelayo, Castella).
12. Dissabte de la setmana 3 de Quaresma: *morat*. Lectures: Os 6:1-6 (Salm 50) / Lc 18:9-14. Vespres de demà.
CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Inocenci I, papa; sant Bernat, bisbe; sant Teòfanes, monjo; beat Lluís Orióne, prevere (salesià).

LA BÍBLIA A L'ABAST

(Ex 20:1-17)

Jahveh fa aliança amb el seu poble

■ Josep M. Aragonès

L'aliança del Sinai

Un altre dels moments clau de la història de la salvació és el de l'aliança del Sinai. Déu pacta la salvació amb el poble. En aquesta aliança Jahveh i el poble segellen solemnement el seu respectiu compromís. Jahveh és i serà el Déu del poble, el seu protector, el qui anirà amb ell i l'ajudarà en tot perquè esdevingui justament això: poble —comunió— de Déu. El poble es compromet a restar sempre fidel a la voluntat alliberadora de Déu, a ser el poble de Jahveh, possessió seva. *Jo sóc el Senyor, el teu Déu, que t'he fet sortir de la terra d'Egipte, d'un lloc d'esclavatge. No tingui altres déus fora de mi* (vv. 2-3a). Déu es presenta i s'identifica: és el Déu de la llibertat, el Déu de la comunió, de l'amor. Tota la història d'Israel gira entorn d'aquesta Aliança. Es podria dir també que tota la història d'Israel és una mena de dialèctica entre la fidelitat de Jahveh i la infidelitat d'Israel, que malgrat haver fet l'experiència de la glòria de Jahveh en la teofania del Sinai i haver pogut constatar que Jahveh és l'únic Déu que allibera, es deixa seduir una i altra vegada pels déus, que, tenint ulls no hi veuen, tenint orelles no hi senten i tenint boca no parlen (Cf. Salm 115:4ss.). És l'etern problema de la humanitat: cercant la llibertat, sovint es deixa enlluernar per l'egoisme excoent, i cau en la pitjor de les servituds: ser esclau d'un mateix. Per això la litúrgia quaresimal, en la seva pedagogia, proposa al cristià —el cristià que vol aprofundir en el coneixement del seu compromís baptismal, i el catecumen que es prepara per entrar en el poble de l'Església— aquesta mena de crit d'alerta que és el decàleg.

Aliança de llibertat

Déu demana ser servit en esperit i en veritat. Això comporta un àmbit de llibertat. Però de llibertat de debò i plena. La gran dificultat de l'home és el seu tancament, el seu egoisme. És capaç de fer un ídol del seu instint d'autoreclosió. Un déu fals, que li injecta el virus de la manipulació covarda de tot i de tothom. El decàleg, no sols el posa en guàrdia contra aquesta servitud idolàtrica, sinó que li traça el camí d'alliberament, camí de realització de l'autèntica personalitat humana. Manipulació de Déu (vv. 3-7): vet aquí el pecat dels orígens —dels orígens de la humanitat i dels orígens de cadascun dels homes. Manipulació dels altres i les seves

comunitats i pobles: aquí trobem el fonament de totes les opressions. Manipulació de les fonts de la vida, de la qual cosa es deriva la corrupció de l'individu i de la col·lectivitat. Manipulació del pensament i de la paraula, que engendra la confusió i la desconfiança, que fan impossible la comunicació humana. Manipulació de la justícia i del dret a ser i a tenir un lloc —el seu propi lloc— en el poble. Tirant per aquest camí, algú pot arribar a creure que s'obre pas ell tot sol en la llibertat. Però ben aviat descobreix que l'únic que fa és tancar-se en un laberint sense sortida, sotjat per tots els esperits de la desesperació. És el laberint de l'esclavatge. Cercàvem desafortadament la llibertat, volíem treure'ns de sobre el servei, i vet aquí que hem caigut en la servitud.

Les deu paraules

Això és el que vol dir el mot decàleg —«deka logos» segons la versió grega de Dt 10.4—. Déu fites del gran i únic camí de la llibertat autèntica. El decàleg és la revelació del gran servei que l'amor de Jahveh es fa al seu poble en èxode cap a la terra promesa. Cap a la conversió de la multitud en poble. És així com Déu manifesta que no hi ha llibertat sense servei. En definitiva: sense comunió. Hom esdevé lliure quan se sap en pau amb Déu i amb els altres, és respectat i respecta. Aquesta és la llei. Per això el decàleg no és la imposició d'un déu dictador, que surt al pas de la ignorància dels seus súbdits i intenta salvar-los pel camí més curt a desgrat d'ells. Encara és menys la manifestació d'un déu tirànic, a qui tant se li'n dona la sort o de la felicitat dels seus fidels i al qual únicament li interessa el seu poder i el seu benestar. El decàleg és la revelació de la voluntat salvadora de Jahveh: *Jo sóc el Senyor, el teu Déu, que t'he fet sortir de la terra d'Egipte* (v. 2). Per això el redactor d'aquesta perícopa ens diu que són *les paraules de Déu* (v. 1) i no sols els seus manaments, les seves disposicions o les seves ordres. Paraules de vida i que fan viure. Déu surt al pas del seu poble i li ensenya el camí de l'autèntica realització personal i comunitària —el decàleg és essencialment una llei de comunió, que fa comunitat—. Paraules-camí de salvació. I aquest camí té un nom: Amor. Estimar Déu, estimar els altres, començant pels més propers, estimar-se un mateix no deixant-se arrossegar per cap ídol cap als camins de l'egoisme. Així és com s'esdevé plenament home. Totalment lliure. Salvat.

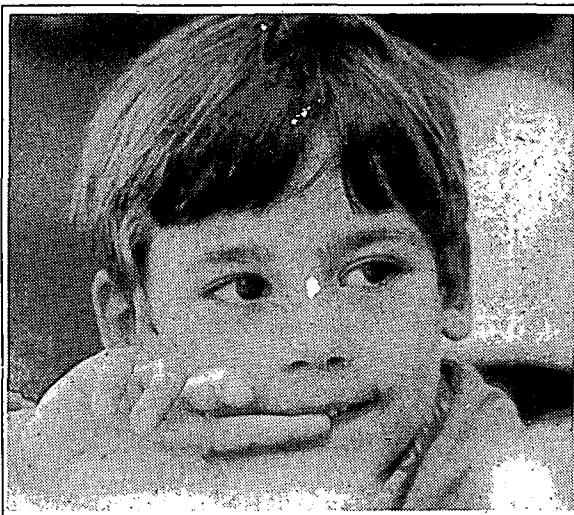
Josep M. Aragonès és Rector de Torrelavit

La immensa felicitat que ens espera

Que beneficiós és en el clar-obscur de les nostres vides i enmig de les desgràcies —les nostres i les dels homes que podem conèixer— pensar amb intensitat en les dimensions que un dia assolirà la nostra felicitat! La dilatació dels nostres coneixements als límits extrems de les realitats creades, amb el goig inalterable i pur de posseir tota realitat i d'haver-se convertit en tot ésser en allò que té de més bell i veritable. Ser capaç de percebre en tota creatura el reflex de l'Ésser, que és el tot, perquè aquest Ésser s'haurà convertit en el nostre únic amor, en el do que farà a la nostra ànima de la seva sobirana venia. Aquesta visió inalienable serà tot de tot.

Rara felicitat de veure satisfeta tota set de bellesa; el nostre cor mai més no haurà acabat de poder estimar tota i cada una de les coses, tot i cada ésser sense cansament ni sàcietat.

La nostra felicitat consistirà a no conèixer mai més el tedi, perquè tot serà nou a cada instant, amb tota la novetat de l'Ésser que no s'esgota, i amb tota la nostra facultat

d'admirar, de donar gràcies, facultat que no sofrirà ni fatiga, ni hàbit, perquè aquesta admiració serà sempre com la d'un infant a qui meravella el descobriment.

La nostra felicitat consistirà a no envellir, i es farà sense fons pel sol fet que per la seva natura totalment transparent, es percebrà en ella mateixa sense mort, sense usura, sense fi.

La nostra felicitat consistirà a ser un home nou, feliç de ser home, com Crist, feliç d'estar enmig de la creació sensible, sense que la nostra condició humana sigui un impediment a l'accés a la plenitud de la vida divina de fill. Estarem vivint una vida sense fatiga, sense malaltia; en el goig de ser el que som, i la carn i els sentits ja no seran un pes ni una causa de duplicitat, sinó una paraula articulada d'alabança i una expressió perfecta de la nostra vida de fills de Déu. Serem com Jesús.

René Voillaume
(De «cartes als germans»)